

ปีที่ 6 ฉบับที่ 5 ISSN 1905-6907

สภาการแรงงาน รายปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)

Ministry of Labour

กระทรวงแรงงาน

ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย

บัดนี้ถึงวาระจะขึ้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดี มาอวยพร แก่ท่านทุก ๆ คน ให้มีความสุขสำเริงสมประสงค์ ในสิ่งทีปรารถนา.

ความปรารถนาของทุกคน คงไม่แตกต่างกันนัก คือต้องการให้ตนเอง มีความสุขความเจริญ และให้บ้านเมือง มีความสงบร่มเย็น. ในปีใหม่นี้ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะเห็นคนไทยมีความสุขถ้วนหน้ากัน ด้วยการให้ คือ ให้ความรักความเมตตาแก่กัน ให้น้ำใจไมตรีกัน ให้อภัยกัน ให้การส่งเคราะห์ อนุเคราะห์กัน โดยมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน ด้วยความบริสุทธิ์และจริงใจ. ทุกคนทุกฝ่ายจะได้สามารถร่วมมือ ร่วมความคิดอ่านกัน สร้างสรรค์ความสุข ความเจริญมั่นคง ให้แก่ตนแก่ประเทศชาติ อันเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องการ ให้สำเร็จผลได้ ดังที่ตั้งใจปรารถนา.

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลรักษาท่านทุกคน ให้มีความสุข ไม่มีทุกข์ ไม่มีภัย ตลอดดกหนานี้โดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๔

วันศุกร์ ที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

คำนำ

กระทรวงแรงงานได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐกิจและแรงงานที่สำคัญ ข้อมูลตัวชี้วัดภาวะแรงงาน รวมถึงข่าวสาร บทความต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านแรงงาน เพื่อมุ่งหวังเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

รายงานสถานการณ์แรงงาน กำหนดจัดทำเป็นรายไตรมาสและประจำปี ฉบับนี้เป็นรายงานประจำ ปี 2553 ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2553 เพื่อให้รายงานสถานการณ์แรงงานสามารถเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงได้ใช้ข้อมูลเบื้องต้นหรือข้อมูลประมาณการของหน่วยงานต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์จัดทำรายงาน ทั้งนี้ ได้เผยแพร่สถานการณ์แรงงานทุกไตรมาสและประจำปีที่ทำขึ้นใน Website ของกระทรวงแรงงาน โดยสามารถติดตามรายละเอียดสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้จาก www.mol.go.th เลื่อนักวิชาการ

ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นผลมาจากความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม และหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ จึงขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ กระทรวงแรงงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้สนใจทั่วไป และหากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใดได้โปรดแจ้งให้กระทรวงแรงงานทราบด้วย เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงต่อไป

กระทรวงแรงงาน

มีนาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	6
สถานการณ์แรงงาน	12
➤ กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	12
➤ การส่งเสริมการมีงานทำ	19
♣ การจัดหางานในประเทศ	19
♣ ความต้องการแรงงานภาคเอกชน	28
♣ แรงงานต่างด้าว	30
♣ แรงงานไทยในต่างประเทศ	33
➤ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน	36
➤ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ	40
♣ การตรวจแรงงาน	40
♣ ความปลอดภัยในการทำงาน	44
♣ การแรงงานสัมพันธ์	47
♣ การสวัสดิการแรงงาน	50
➤ การประกันสังคม	50
➤ การเลิกจ้างแรงงาน	55
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	57
สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในได้หวัน	66
สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในเกาหลีใต้	72
การประมาณความต้องการแรงงานของไทยปี 2553-2558	83
เก็บข่าวมาฝาก	94
สารบัญตารางภาคผนวก	96

ภาวะเศรษฐกิจ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2553 ขยายตัวร้อยละ 7.8 โดยมีปัจจัยสนับสนุนมาจากการลงทุนภาคเอกชนที่ขยายตัวร้อยละ 13.8 และการบริโภคภาคครัวเรือนขยายตัวร้อยละ 4.8 และมูลค่าการส่งออกที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 28.5

แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.5 – 4.5 จะลดลงจากปี 2553 โดยคาดว่าจะการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค รวมขยายตัวร้อยละ 3.9 จะลดลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 5.0 ในปี 2553 เป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายของครัวเรือนชะลอลง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น การลงทุนรวมคาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ 7.3 จะลดลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 9.4 ในปี 2553 เป็นผลมาจากการลงทุนภาคเอกชน มีแนวโน้มที่การขยายตัวชะลอลงเหลือร้อยละ 8.5 เทียบกับร้อยละ 13.8 ในปี 2553 เนื่องจากภาคเอกชนเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยและราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ด้านการลงทุนภาครัฐ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.5 เทียบกับหดตัวร้อยละ 2.2 ในปี 2553 มูลค่าการส่งออกสินค้า คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 12.5 ด้านปริมาณการส่งออกสินค้าคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 6.8 จะลดตัวลงจากปี 2553 ซึ่งมีการขยายตัวร้อยละ 17.8 เช่นเดียวกัน มูลค่าการนำเข้า คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 14.6 จะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2553 ซึ่งขยายตัวถึงร้อยละ 36.8 และปริมาณการนำเข้าสินค้าคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 8.1 จะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2553 ซึ่งขยายตัวถึงร้อยละ 26.5 มูลค่าการค้า คาดว่าจะเกินดุลประมาณ 12.1 พันล้าน

ดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากเกินดุล 14.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2553 จะส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลประมาณ 12.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ. หรือร้อยละ 3.5 ของ GDP ซึ่งลดลงจากการเกินดุล 14.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2553 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปี 2554 มีแนวโน้มเผชิญกับแรงกดดันจากเงินเฟ้อระดับสูง ร้อยละ 2.8-3.8 อัตราการว่างงานยังคงระดับต่ำอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 0.9 สะท้อนถึงภาวะตลาดแรงงานตึงตัวซึ่งทำให้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้น

ปัจจัยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2554 ได้แก่ การปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา รายได้ของผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น เนื่องจาก การปรับขึ้นเงินเดือนข้าราชการและค่าจ้างภาคเอกชนและรายได้เกษตรกร สินค้าเกษตรหลักเช่น ยางพารา มันสำปะหลังและอ้อย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และนโยบายประชานิยม โดยเฉพาะการลดค่าครองชีพ การเพิ่มรายได้ของผู้ประกอบการรายย่อย สถาบันการเงินมีเสถียรภาพ สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่รวม (NPLs) อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง การปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยเสี่ยงและข้อจำกัดที่อาจทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยไม่เป็นที่ไปตามที่คาดการณ์ คือ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังมีความเปราะบาง โดยเฉพาะการฟื้นตัวของสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น การปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมัน อัตราดอกเบี้ย และแรงกดดันจากเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้าย สถานการณ์ทางการเมืองและ

ความขัดแย้งของกลุ่มคนในสังคมสถานการณ์การ
ผลิตภาคการเกษตรและรายได้เกษตรกร และการ
ขาดแคลนแรงงานในบางอุตสาหกรรม

สถานการณ์แรงงาน

ประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน (15 ปีขึ้นไป) มีจำนวน 53.46 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลัง
แรงงาน 38.64 ล้านคน หรือร้อยละ 72.3 ใน
จำนวนนี้เป็นผู้มีงานทำ 38.04 ล้านคนหรือร้อยละ
98.4

ผู้ว่างงานทั่วประเทศเพียง 0.40 ล้านคน
หรือมีอัตราการว่างงาน 1.04 ซึ่งลดลงจากปีที่แล้ว
ที่มีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.54 ผู้มีงานทำใน
ภาคเกษตร 14.55 ล้านคนหรือร้อยละ 38.3 และ
นอกภาคเกษตร 23.49 ล้านคนหรือร้อยละ 61.7
โดยเป็นผู้ทำงานในประเภทอุตสาหกรรมการขาย
ส่งขายปลีกมากที่สุด 6.24 ล้านคนหรือร้อยละ
26.6 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด ผู้มีงาน
ทำส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา
จำนวน 10.8 ล้านคนหรือร้อยละ 28.4 ผู้มีงานทำ
ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างภาคเอกชนจำนวน 13.29
ล้านคนหรือร้อยละ 34.9 ผู้มีงานทำที่เป็นแรงงาน
นอกระบบมีจำนวน 24.13 ล้านคน ลดลงจากการ
สำรวจในปี 2552 จำนวน 0.18 ล้านคน ภูมิภาคที่มี
ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบมากที่สุด คือ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 10.05 ล้านคน
หรือร้อยละ 41.65 ของจำนวนแรงงานนอกระบบ
ทั้งหมด แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงาน
การเกษตรและการประมงเป็นส่วนใหญ่ จำนวน
14.49 ล้านคน หรือร้อยละ 60.0 สำหรับกลุ่ม
แรงงานนอกระบบที่ทำงานนอกภาคเกษตรจำ

ทำงานในอุตสาหกรรม การขายส่ง การขายปลีก
การซ่อมแซมยานยนต์ ฯ มากที่สุด ตำแหน่งงาน
ว่างในรอบปี 2553 เป็นตำแหน่งในระดับ ปวช./
ปวส. अनुปริญญา มากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยมี
183,253 อัตรา หรือ ร้อยละ 37.63ส่วนใหญ่มีอายุ
ในช่วง 40-44 ปี มีจำนวน 3.25 ล้านคน หรือ
ร้อยละ 13.46 มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า
ประถมศึกษา คือมีจำนวน 8.98 ล้านคนหรือ
ร้อยละ 37.21 ผู้สูงอายุมีจำนวน 7.02 ล้านคน
ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 3.89 ล้านคน หรือร้อยละ
55.41 มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคน หรือร้อยละ
35.74 โดยทำงานในภาคเกษตร 1.44 ล้านคน หรือ
ร้อยละ 57.56 เนื่องจากความจำเป็นที่ต้องเลี้ยง
ตนเองและครอบครัวและมีสุขภาพแข็งแรงและยัง
มีแรงทำงานอยู่

ผู้ว่างงานส่วนใหญ่อยู่ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ 0.13 ล้านคน หรือร้อยละ
32.3 ของผู้ว่างงานทั่วประเทศ ด้านสถานภาพ
การทำงานของผู้มีงานทำ พบว่าส่วนใหญ่เป็น
ลูกจ้างเอกชน13.29 ล้านคน หรือร้อยละ 34.9 ผู้
ว่างงานทั่วประเทศปี 2553 มีประมาณ 0.4 ล้านคน
โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ 0.13 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ
32.32 ของผู้ว่างงานรวมทุกภูมิภาค ผู้ว่างงานที่มี
การศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนสูงสุดถึง 0.13
ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ของผู้ว่างงาน
ทั้งหมด

การส่งเสริมการมีงานทำ ในช่วงปี 2553 มี
ตำแหน่งงานว่างที่นายจ้างแจ้งความต้องการ
ทั้งสิ้น 486,990 อัตรา ผู้ลงทะเบียนสมัครงานมี
526,510 คน มากกว่าตำแหน่งงานว่าง 39,520

อัตรา ขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุนานในปี 2553 นี้มีจำนวน 318,634 คน คิดเป็นอัตราการบรรจุนานร้อยละ 65.4 ลดลงจากปี 2552 ที่มีอัตราการบรรจุนานถึงร้อยละ 79.8 ตำแหน่งงานว่างจะกระจุกตัวในเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลางซึ่งมีจำนวนรวมถึง 294,028 อัตรา หรือ ร้อยละ 60.38 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด การสมัครงานปี 2553 ภูมิภาคที่มีการสมัครงานสูงสุดคือ ภาคกลาง 175,906 คน หรือร้อยละ 37.46 ภาคที่มีอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 83.75 ขณะที่ผู้สมัครงานมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสูงสุดคือ 195,734 คนหรือ ร้อยละ 37.18 รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า 130,035 คน หรือร้อยละ 24.70 ระดับปริญญาตรีจำนวน 114,857 คน หรือ ร้อยละ 21.81 และระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา อยู่ในอันดับที่ 1 จำนวน 81,492 คน มีร้อยละ 15.48 ซึ่งสะท้อนถึงภาวะการขาดแคลนแรงงาน [Over Demand] ในระดับการศึกษานี้ถึง 101,761 คน หรือคิดเป็นอัตราการขาดแคลนร้อยละ 55.5 ขณะที่ระดับการศึกษาอื่นอยู่ในภาวะ Over Supply ดังนั้น ระบบการศึกษาต้องเร่งผลิตคนในระดับ ปวช. ปวส. อนุปริญญาเพื่อรองรับตลาดแรงงานควบคู่กับการสร้างค่านิยมในเรื่องการศึกษาให้เยาวชนเห็นคุณค่าของการศึกษาระดับ ปวช. หรืออาชีวศึกษา สามารถหางานได้มากและง่ายกว่าเนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะเกิดภาวะการขาดแคลนแรงงานในการศึกษาระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา แต่ผู้สมัครงานในระดับนี้กลับได้รับการบรรจุนานเพียงร้อยละ 76.82 ซึ่ง น่าจะเกี่ยวข้องกับคุณภาพฝีมือของแรงงานไม่ตรงกับ

ความต้องการของผู้ประกอบการ ค่านิยมเรื่องงานเลือกงาน เลือกลงเงินเดือน และการสร้างข้อจำกัดของผู้จบการศึกษา และ หลักสูตรการศึกษาที่ไม่สนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีได้ทัน ท่วงที ในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุดในปี 2553 คือ การผลิต 213, 216 อัตรา หรือ ร้อยละ 43.78 อุตสาหกรรมที่บรรจุนานได้สูงสุดคือ การผลิต 155,166 คน หรือ ร้อยละ 48.70

แรงงานต่างด้าว ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 มีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือจำนวนทั้งสิ้น 378,078 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทแรงงานต่างด้าวพิจิตรสัญชาติและได้รับอนุญาตทำงานที่มีจำนวน 228,069 คน หรือ ร้อยละ 60.32 แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ตามมติ ครม. 2552 (พม่า ลาว กัมพูชา) ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 932,255 คน หรือ ร้อยละ 97.56 ซึ่งแรงงานต่างด้าวก่อนหน้านี้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ต่อใบอนุญาตอีก 1 ปี และจะสิ้นสุดใบอนุญาตพร้อมกันในเดือนกุมภาพันธ์ 2555 สัญชาติที่มีมากที่สุดคือพม่า 812,984 คน หรือร้อยละ 87.21 ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในพื้นที่ภาคกลางมีจำนวน 397,138 คน หรือร้อยละ 41.56

แรงงานไทยในต่างประเทศ มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางานทั้งสิ้น 125,474 คน ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดคือจำนวน 80,719 คน หรือร้อยละ 84.33 จังหวัดที่มีการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานมากที่สุด อุตรดิตถ์ 15,160 คน หรือร้อยละ 12.08 ของแรงงานที่แจ้ง

ความประสงค์ทั้งหมด แรงงานส่วนใหญ่ที่นิยมไปทำงานต่างประเทศจะเป็นแรงงานระดับล่างหรือไร้ฝีมือมีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาร้อยละ 80.9 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2552 พบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศในภาพรวมปีนี้ลดลงจากปีที่แล้ว ร้อยละ 2.65 ส่วนใหญ่จะไปทำงานอยู่ในภูมิภาคเอเชียมีจำนวน 88,817 คน หรือ ร้อยละ 61.77 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด อาชีพที่เดินทางไปสูงสุดคือ ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการปกครอง ฯลฯ จำนวน 49,588 คน หรือร้อยละ 34.49

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน ปี 2553 มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวน 10,072 คน ลดลงจากปีที่แล้วเพียงเล็กน้อย ขณะที่การฝึกยกระดับฝีมือและการฝึกเสริมทักษะเพิ่มขึ้น กลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุดคือ ช่างเครื่องกล ร้อยละ 24.88 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน พบว่ากลุ่มธุรกิจและบริการมีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดคือร้อยละ 53.24 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมีการทดสอบทั้งสิ้น 32,076 คน เป็นการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติ 31,498 คน หรือร้อยละ 98.20 กลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุด คือกลุ่มธุรกิจและบริการมีจำนวน 13,011 คน หรือ ร้อยละ 40.56 นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานในปี 2553 สถานประกอบการเอกชนที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 14,832 แห่ง เข้ารับการฝึกทั้งสิ้น 2,387,295 คน แต่ทั้งนี้การพัฒนาฝีมือแรงงานโดยภาคเอกชนมีปริมาณลดลงจากปี 2552 ถึงร้อยละ 24.4

การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานร้อยละ 5.07 สถานประกอบการที่มีอัตราไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานสูงสุดคือสถานประกอบการขนาด 10-19 คน ร้อยละ 8.82 มีเรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสูงสุด ได้แก่ เรื่องการจัดทำข้อบังคับการทำงาน ประเภทอุตสาหกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสูงสุด ได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 36.26 การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ในปี 2553 ได้ดำเนินการตรวจทั้งสิ้น 16,804 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 1,565,475 คน สถานประกอบการที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยสูงสุดคือสถานประกอบการขนาด 20-49 คน ร้อยละ 15.22 อุตสาหกรรมที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยสูงสุด คือ การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน ร้อยละ 17.91

สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในปี 2553 อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานต่อ 1,000 ราย ณ เดือนกรกฎาคม 2553 เท่ากับ 4.17 ลดลงจากเดือนกรกฎาคม 2552 ที่มีอัตราการประสบอันตรายต่อ 1,000 คน อยู่ที่ 4.49

แรงงานสัมพันธ์ มีการตั้งองค์การนายจ้าง จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,702 แห่ง มีองค์กรลูกจ้างรวม 1,341 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 71 แห่ง หรือร้อยละ 5.59 ส่วนขององค์การนายจ้างมีจำนวนเพิ่มขึ้น 5 แห่ง คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1.40 การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในรอบ ปี 2553 มีการแจ้ง

ข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 339 แห่ง ลดลงร้อยละ 78.1 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 247,309 คน ลดลงจากปีที่แล้ว ร้อยละ 68.5 ข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้ด้วยระบบทวิภาคี 283 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 216,997 คน ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้และเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 52 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 29,405 คน สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการช่วงปี 2553 มี 67 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 54,999 คน สามารถไกล่เกลี่ยและยุติข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้จำนวน 65 แห่ง หรือร้อยละ 97.01 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 54,399 คน ในส่วน “ข้อขัดแย้ง” ในปี 2553 มี 164 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 105,592 คน สามารถดำเนินการให้ยุติได้ 157 แห่ง หรือร้อยละ 95.73 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 100,137 คน

การสวัสดิการแรงงาน การส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ โดยปี 2553 นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดในสถานประกอบการ 9,025 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับประโยชน์ 1,003,513 คน

การประกันสังคม สถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการที่กำหนดตามความเสี่ยงของกองทุนเงินทดแทน มีจำนวน 361,791 แห่ง ผู้ประกันตน 8,168,922 คน โดยประเภทกิจการที่มีจำนวนสถานประกอบการสูงสุด คือ การค้า ร้อยละ 32.25 การให้บริการของกองทุนประกันสังคม จำนวนผู้ให้บริการมีทั้งสิ้น 4,167,136 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.19 จากปีที่แล้วสำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในปีนี้ ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย (รวมทันตกรรมแล้ว) มีผู้ประกันตนใช้บริการ 2,402,509 ราย หรือร้อยละ 57.65 ของผู้ให้บริการทั้งหมด

การเลิกจ้างแรงงาน ปี 2553 มีผู้ประกันตนที่มาขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงาน 503,409 คน ลดลงร้อยละ 28.55 เป็นเลิกจ้าง 84,096 คน ร้อยละ 16.70 ของผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ลาออกเอง 419,313 คน หรือร้อยละ 83.29

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย ปี 2553 และแนวโน้มเศรษฐกิจ ปี 2554

ภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2553 ขยายตัวร้อยละ 7.8 โดยมีปัจจัยสนับสนุนทั้งจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์ภายในประเทศ โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนและการบริโภคภาคครัวเรือน ที่ขยายตัวร้อยละ 13.8 และ 4.8 ตามลำดับ รวมทั้งการส่งออกสินค้ารูปดอลลาร์สหรัฐที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 28.5

การประมาณการแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.5 – 4.5 ชะลอลงจากปี 2553 โดยคาดว่าจะการส่งออกสินค้าจะขยายตัวร้อยละ 12.5 การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 4.0 และ 8.5 ตามลำดับ ส่วนเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ในช่วงร้อยละ 2.8 – 3.8 อัตราการว่างงานร้อยละ 0.9 และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 3.5 ของ GDP

ประมาณการเศรษฐกิจปี 2554					
(% YOY)	2552	2553			ประมาณการ 2554
	ทั้งปี	Q3	Q4	ทั้งปี	
GDP (ณ ราคาคงที่)	-2.3	6.6	3.8	7.8	3.5-4.5
การลงทุนรวม (ณ ราคาคงที่)	-9.2	7.9	6.4	9.4	7.3
ภาคเอกชน	-13.1	14.6	9.2	13.8	8.5
ภาครัฐ	2.7	-5.4	-3.1	-2.2	3.5
การบริโภครวม (ณ ราคาคงที่)	0.1	4.8	3.5	5.0	3.9
ภาคเอกชน	-1.1	5.0	3.8	4.8	4.0
ภาครัฐบาล	7.5	3.7	1.8	6.0	3.2
มูลค่าการส่งออกสินค้า (US\$)	-14.0	22.2	21.1	28.5	12.5
ปริมาณ	-13.6	13.1	12.2	17.3	6.8
มูลค่าการนำเข้าสินค้า (US\$)	-25.2	30.7	18.8	36.8	14.6
ปริมาณ	-23.1	24.9	12.0	26.5	8.1
ดุลบัญชีเดินสะพัดต่อ GDP (%)	8.3	2.5	6.4	4.6	3.5
เงินเฟ้อ	-0.8	3.3	2.8	3.3	2.8-3.8
อัตราการว่างงาน	1.5	0.9	0.9	1.0	0.9

องค์ประกอบการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2554

1. การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภครวมขยายตัวร้อยละ 3.9 ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 5.0 ในปี 2553 เป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนชะลอลงเนื่องจากได้รับผลกระทบจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยสนับสนุนการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนจากรายได้ของภาคครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นจากการปรับเพิ่มอัตราเงินเดือนข้าราชการ และค่าจ้างขั้นต่ำ รวมทั้งฐานรายได้ของครัวเรือนภาคเกษตรยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้น ขณะที่การบริโภคภาครัฐคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.2 จากการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

2. การลงทุนรวมคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 7.3 ชะลอลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 9.4 ในปี 2553 โดยที่การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มที่จะชะลอลงจากร้อยละ 8.5 เทียบกับร้อยละ 13.8 ในปี 2553 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากฐานที่สูงขึ้น ประกอบกับในปี 2554 การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงมากขึ้น โดยเฉพาะแรงกดดันจากอัตราดอกเบี้ยและราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ด้านการลงทุนภาครัฐคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.5 เทียบกับหดตัวร้อยละ 2.2 ในปี 2553

3. การส่งออกสินค้ารูปเงินดอลลาร์สรอ. ในปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 12.5 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น ทำให้อุปสงค์จากต่างประเทศยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ด้านปริมาณการส่งออกสินค้าคาดว่าจะ

ขยายตัวร้อยละ 6.8 ในขณะที่ปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 6.3 จะลดลงจากขยายตัวร้อยละ 14.7 ในปี 2553

4. มูลค่าการนำเข้าสินค้าในรูปเงินดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 14.6 จะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2553 ซึ่งขยายตัวร้อยละ 36.8 และปริมาณการนำเข้าสินค้าคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 8.1 โดยเฉพาะการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง วัตถุดิบ และสินค้าทุนที่มีแนวโน้มขยายตัวจากการผลิตเพื่อการส่งออกและการขยายการลงทุนในบางอุตสาหกรรม ส่วนปริมาณการนำเข้าทั้งสินค้าและบริการคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 8.1 จะลดลงเมื่อเทียบกับการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 21.5 ในปี 2553

5. ดุลการค้า คาดว่าจะเกินดุลประมาณ 12.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากเกินดุล 14.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2553 เป็นผลมาจากการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นมากกว่าการขยายตัวของการส่งออก โดยเฉพาะการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น เมื่อรวมกับดุลบริการที่คาดว่าจะเกินดุล 0.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จะส่งผลให้**ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลประมาณ 12.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือร้อยละ 3.5 ของ GDP** ซึ่งลดลงจากการเกินดุล 14.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปี 2553

6. เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปี 2554 มีแนวโน้มเผชิญกับแรงกดดันจากเงินเฟ้อระดับสูง โดยคาดว่าอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.8-3.8 ส่วนอัตราการว่างงานยังคงระดับต่ำอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 0.9 สะท้อนถึงภาวะตลาดแรงงานตึงตัว ซึ่งจะเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้น

การประมาณการการขยายตัวทางเศรษฐกิจในกรณีสูงและกรณีต่ำ

1. กรณีสูง เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.5 ภายใต้อ่อนไหว

1.1 เศรษฐกิจโลกขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.2 ปัญหาหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรปสามารถได้รับการแก้ไขและบริหารจัดการได้ดี การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยและการดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อและการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ปรับตัวเร็ว ไม่ก่อให้เกิดการชะลอตัวอย่างรุนแรงต่อประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะจีน รวมทั้งเศรษฐกิจสหรัฐฯ ขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและปัญหาด้านหนี้สาธารณะระดับสูงและความเปราะบางภาคอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้ก่อให้เกิดการชะลอตัวอย่างรุนแรง

1.2 สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศของไทยไม่มีความรุนแรงจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค นักลงทุน และการท่องเที่ยว

1.3 ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยทั้งปีไม่เกิน 95 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อบาร์เรล

1.4 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งและงบลงทุนไม่ล่าช้าและเป็นไปตามเป้าหมายการเบิกจ่าย ในขณะที่การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 94 ของวงเงินงบประมาณ

1.5 อัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่สูงกว่าร้อยละ 3.5

1.6 ปัญหาภัยธรรมชาติไม่รุนแรงจนเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของผลผลิตภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. กรณีต่ำ เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวต่ำกว่าร้อยละ 3.5 ในกรณีที่

2.1 เศรษฐกิจโลกขยายตัวได้ต่ำกว่าร้อยละ 3.8

2.2 สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศและความขัดแย้งในประเทศมีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อขยายตัวของภาคการผลิตที่สำคัญ

2.3 ราคาน้ำมันดูไบเฉลี่ยทั้งปีสูงกว่า 95 ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรล

2.4 การดำเนินนโยบายด้านการคลังไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการเบิกจ่ายงบลงทุนและรายจ่ายประจำไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2.5 อัตราดอกเบี้ยนโยบายสูงกว่าร้อยละ 3.5 ซึ่งจะเป็ปัจจัยลบต่อการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน

2.6 ปัญหาภัยธรรมชาติรุนแรงจนเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของผลผลิตภาคการเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าว ยางพารา อ้อย และปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

ปัจจัยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

1. การปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก

โดยเฉพาะเศรษฐกิจสหรัฐฯ ทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจโลกมีเสถียรภาพมากขึ้น แม้ว่าหลายประเทศยังคงมีปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ อยู่ การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจโลกจะเป็นปัจจัยสนับสนุนภาคการส่งออก การผลิตและการท่องเที่ยว นอกจากนี้โครงสร้างตลาดการส่งออกที่มีการกระจายตัวมากขึ้นจะช่วยลดผลกระทบจากภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศสำคัญๆ

2. รายได้ของผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย

มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นและยังคงเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริโภคภาคครัวเรือนจากปัจจัย

2.1 การปรับขึ้นเงินเดือนข้าราชการและค่าจ้างภาคเอกชน

2.2 รายได้เกษตรกรมีแนวโน้มสูงขึ้นจากการที่ราคาสินค้าเกษตรหลักๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง และอ้อย รวมทั้งการดำเนินมาตรการประกันรายได้เกษตรกรของรัฐบาล

2.3 อัตราการว่างงานเฉลี่ยที่ยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้การดำเนินนโยบายประชานิยมของรัฐบาล โดยเฉพาะการลดค่าครองชีพ การเพิ่มรายได้ของผู้ประกอบการรายย่อยจะเป็นอีกปัจจัยที่สนับสนุนการบริโภคภาคเอกชนให้ขยายตัวได้ดี

3. สถาบันการเงินมีเสถียรภาพ โดยมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อบริการ (NPLs) อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.9 และสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี โดยสภาพคล่องส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์ในไตรมาสที่สี่ ปี 2553 ยังอยู่ในเกณฑ์สูงถึง 1.24 ล้านล้านบาทซึ่งจะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการปล่อยสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ

4. การปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว โดยคาดว่าจะในปี 2554 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศประมาณ 16.8-17.0 ล้านคน ซึ่งส่งผลให้ภาคการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องมีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้นเช่นกัน

ปัจจัยเสี่ยงและข้อจำกัด

1. การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังมีความเปราะบาง โดยเฉพาะการฟื้นตัวของสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ขณะที่เศรษฐกิจประเทศอื่น ๆ แม้ว่าจะปรับตัวดีขึ้นแต่ยังมีความเสี่ยงในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ

- เศรษฐกิจญี่ปุ่น ในภาพรวมยังมีความอ่อนแอในหลายภาคเศรษฐกิจ เช่น (1) ภาคการส่งออกมีแนวโน้มชะลอตัวลงค่อนข้างมาก หากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เช่น จีน ชะลอตัวลงอย่างรุนแรง (2) การฟื้นตัวภาคอุตสาหกรรมยังมีความอ่อนแอ สะท้อนจากดัชนี PMI ในไตรมาสที่ 4/2553 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ

47.6 (ต่ำกว่าระดับ 50 หมายถึงหดตัว) ลดลงอย่างต่อเนื่องจากระดับ 54.4 และ 50.8 ในไตรมาสที่สองและสามของปี 2553 ตามลำดับ (3) การบริโภคภาคเอกชนยังคงขยายตัวเพียงเล็กน้อย ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากอัตราการว่างงานสูง และการคงอัตราค่าจ้างระดับเดิม และ (4) หนี้สาธารณะอยู่ในระดับสูง คาดว่าในปี 2553 หนี้สาธารณะของญี่ปุ่นอยู่ที่ประมาณร้อยละ 200 ต่อ GDP ประกอบกับในเดือนมกราคม 2554 สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ S&P ได้ปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือพันธบัตรรัฐบาลญี่ปุ่นจาก AA เป็น AA-

เศรษฐกิจสหภาพยุโรป ซึ่งมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญจาก (1) หนี้สาธารณะยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งจะส่งผ่านผลกระทบจากภาคการคลังสู่ภาคการเงิน และนำไปสู่ความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินทำให้ต้นทุนของสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อการฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งด้านการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน โดยทั้งสองภาคเศรษฐกิจเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจสหภาพยุโรป (2) ข้อจำกัดของการดำเนินนโยบายการคลัง โดยสหภาพยุโรปมีเป้าหมายจะลดการขาดดุลงบประมาณจากร้อยละ 6.0 ต่อ GDP ในปี 2553 เหลือร้อยละ 3.0 ต่อ GDP ในปี 2555 ทำให้มีความจำเป็นต้องลดรายจ่ายภาครัฐจำนวนมากในปี 2554 และ 2555 (3) ความไม่เท่าเทียมและความแตกต่างด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก จะเห็นได้จากในปี 2553 การฟื้นตัวของเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปนำโดยการขยายตัวสูงของเศรษฐกิจ

ประเทศเยอรมันเป็นหลัก ในขณะที่การฟื้นตัวของประเทศอื่นๆ ยังมีความเปราะบาง และ (4) แนวโน้มการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยซึ่งมีเหตุผลหลักมาจากแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นจากราคาน้ำมันที่ปรับสูงขึ้น การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ECB จะเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก โดยเฉพาะประเทศที่เศรษฐกิจยังฟื้นตัวยังไม่เต็มที่

- **เศรษฐกิจสหรัฐฯ** มีปัจจัยเสี่ยงสำคัญจาก (1) การปรับตัวของตลาดแรงงานยังไปเป็นอย่างเชื่องช้า ทั้งอัตราการว่างงานสูงและการไม่ปรับขึ้นอัตราค่าจ้าง (2) การฟื้นตัวของภาคก่อสร้าง (3) การขาดดุลการค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจและหนี้สาธารณะที่ยังสูงมาก อย่างไรก็ตามคาดว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ ในปี 2554 จะขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ ส่วนปัญหาด้านการคลังจะเป็นแรงกดดันและปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในระยะถัดไป

- **เศรษฐกิจจีน** มีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ คือ โอกาสที่จะเกิดการชะลอตัวลงอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นผลกระทบจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวด เนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาทำให้ราคาสินค้าและราคาส่งหาปริมาณปรับปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับราคาน้ำมันมีแนวโน้มสูงขึ้นจะทำให้อัตราเงินเฟ้อยังมีแนวโน้มสูงขึ้นรัฐบาลจึงดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดโดยการลดเป้าหมายปริมาณสินเชื่อ และการเพิ่มอัตราดอกเบี้ย โดยในวันที่ 8 กุมภาพันธ์

2554 จีนได้ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะเวลา 1 ปี) ร้อยละ 0.5 เป็น 6.1 ซึ่งเป็นการปรับเพิ่มครั้งที่ 3 นับจากเดือนตุลาคม 2553 การดำเนินนโยบายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนของจีน

2. การปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมัน อัตราดอกเบี้ย และแรงกดดันจากเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเป็นวงกว้าง โดยจะกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุน ดันทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งนำไปสู่การชะลอการลงทุน นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันจะส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้

3. ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้าย ซึ่งเกิดจากการดำเนินนโยบายการเงินที่แตกต่างกันของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะสหรัฐฯ ที่มีแนวโน้มจะรักษาอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำตลอดปี 2554 และการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายรอบ 2 (Quantitative Easing : QE2) ซึ่งมีความแตกต่างค่อนข้างมากกับประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียที่มีแนวโน้มปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นสูงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลทำให้มีความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนและจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของค่าเงินบาท ตลาดทุน และธุรกิจส่งออกปริมาณ

4. สถานการณ์ทางการเมืองและความขัดแย้งของกลุ่มคนในสังคม แม้ว่าความรุนแรงของสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศปรับตัวดีขึ้น แต่ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองยังคงดำเนินอยู่อย่าง

ต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค นักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักลงทุน

5. สถานการณ์การผลิตภาคการเกษตรและรายได้เกษตรกร ยังมีความไม่แน่นอนจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นจากราคาน้ำมัน

6. การขาดแคลนแรงงานในบางอุตสาหกรรม นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรม เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานจะทำให้สูญเสียโอกาสในการแข่งขันและยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ต้นทุนการผลิตและเงินเพื่อเพิ่มขึ้น

ประเด็นการบริหารเศรษฐกิจในปี 2554

เศรษฐกิจไทยในปี 2554 มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2553 โดยมีแรงส่งจากการขยายตัวที่สูงในปี 2553 รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนจากการขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจโลก แต่อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจไทยในปี 2554 มีแนวโน้มเผชิญกับแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ ราคา น้ำมัน และความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนรวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ ขณะที่การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวและการลงทุนยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความสงบเรียบร้อยของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ ดังนั้นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจในปี 2554 ควรให้ความสำคัญดังนี้

1. การดูแลราคาสินค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อให้เป็นธรรมต่อผู้บริโภค เนื่องจากราคาสินค้าเกษตร และราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะการผลิต และการบริหารจัดการของสินค้าที่สำคัญ

2. การดำเนินนโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนที่สมดุลระหว่างการรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการรักษาเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจเพื่อรองรับความเสี่ยงจากความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจและการเงินโลก การเคลื่อนย้ายเงินทุน และเตรียมมาตรการรองรับที่เหมาะสมทั้งภาคการผลิตและการส่งออกที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนของอัตราแลกเปลี่ยน และราคาน้ำมัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. การเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ และเร่งรัดโครงการลงทุนสำคัญ ที่จำเป็นต่อการสร้างศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว

4. การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและการบริโภคทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

5. การเร่งแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการผลิต ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนต่างชาติ

6. การเร่งรัดฟื้นฟูความสามัคคีปรองดองของคนไทย และแก้ไขปัญหความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของไทยในสายตานักท่องเที่ยวและนักลงทุนต่างชาติ

ที่มา: Economic Outlook: ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ ทั้งปี 2553 และแนวโน้มปี 2554, สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 21 กุมภาพันธ์ 2554

สถานการณ์ แรงงาน

สถานการณ์แรงงานปี 2553 ช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2553 ขอนำเสนอข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับคือ

1. กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน
2. การส่งเสริมการมีงานทำ
3. การพัฒนาศักยภาพแรงงาน
4. การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ
5. การประกันสังคม
6. การเลิกจ้าง

1. กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

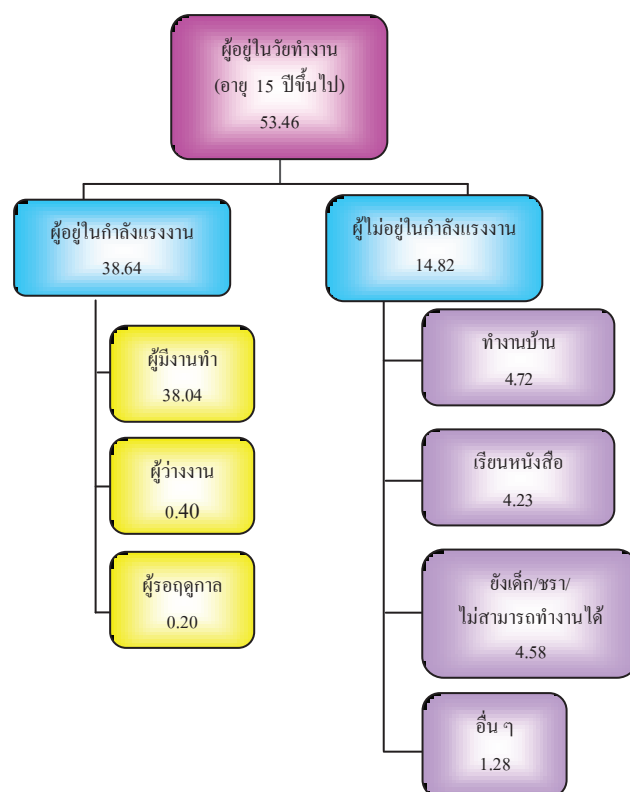
ข้อมูลกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน เป็นข้อมูลผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดำเนินการสำรวจพร้อมนำเสนอข้อมูลเป็นรายเดือน รายไตรมาสและรายปี เนื่องจากข้อมูลรายปีและข้อมูลเดือนธันวาคม 2553 สำนักงานสถิติฯ ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ เพื่อให้สถานการณ์แรงงานฉบับนี้ออกเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงทำการคาดประมาณการมีงานทำของประชากร ปี 2553 โดยดำเนินการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากผลการสำรวจข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติไตรมาส 1 – 4 ของปี 2553 (นำค่าเฉลี่ยข้อมูลไตรมาส 1 – 4 ของปี 2553 หาร 4) เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลปี 2553 ผลการศึกษาวิเคราะห์จึงเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ซึ่งพบว่าในช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2553 หรือปี 2553 ประเทศไทยมีประชากรที่อยู่ในวัยทำงานหรือ

อายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 53.46 ล้านคน จำแนกเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล รวมจำนวน 38.64 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 72.28 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งได้แก่ผู้ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ เด็ก และคนชรา คนที่ไม่สามารถทำงานได้มีร้อยละ 27.72 หรือ 14.82 ล้านคน ดังปรากฏในแผนภูมิ 1

แผนภูมิ 1 ประมาณการการมีงานทำของประชากร

ปี 2553

หน่วย : ล้านคน

หมายเหตุ : ประมาณการจากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ
ไตรมาส 1 – 4 ปี 2553

ในกลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 53.46 ล้านคน พบว่าเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.64 ล้านคน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ 38.04 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 98.45 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่เป็นผู้ว่างงาน 4.02 แสนคน หรือร้อยละ 1.04 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานและผู้รอฤดูกาลมีจำนวน 2.00 แสนคน (ร้อยละ 0.52) และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าปี 2553 อัตราการมีงานทำ ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 98.43 หมายความว่าในปี 2553 ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 100 คน จะมีงานทำประมาณ 98-99 คน ซึ่งอัตราการจ้างงานในภาพรวมปีนี้มีสัดส่วนมากกว่าปีที่แล้วที่มีร้อยละ 98.06

ส่วนอัตรารว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตรา 1.04 โดยอัตราการว่างงานในปีนี้มีสัดส่วนน้อยกว่าปีที่แล้วที่มีอัตรารว่างงานภาพรวมร้อยละ 1.54 สำหรับตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานซึ่งมีจำนวน 14.82 ล้านคน พบว่าเป็นผู้ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ และเด็ก คนชราที่ไม่สามารถทำงานได้ โดยมีจำนวน 4.72 (ร้อยละ 31.85) 4.23 (ร้อยละ 28.55) และ 4.58 (ร้อยละ 30.90) ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบประชากรจำแนกตามเพศและสถานภาพแรงงาน ปี 2552 - 2553

หน่วย : ล้านคน

สถานภาพแรงงาน	ปี 2552	ปี 2553
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	52.79	53.46
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	38.31	38.64
- ผู้มีงานทำ	37.57	38.04
- ผู้ว่างงาน	0.59	0.40
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	0.15	0.20
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	14.48	14.82
- ทำงานบ้าน	4.68	4.72
- เรียนหนังสือ	4.25	4.23
- ยังเด็ก ชรา/ไม่สามารถทำงานได้	4.48	4.58
- อื่น ๆ	1.07	1.28
อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน	98.06	98.43
อัตรการว่างงาน	1.54	1.04

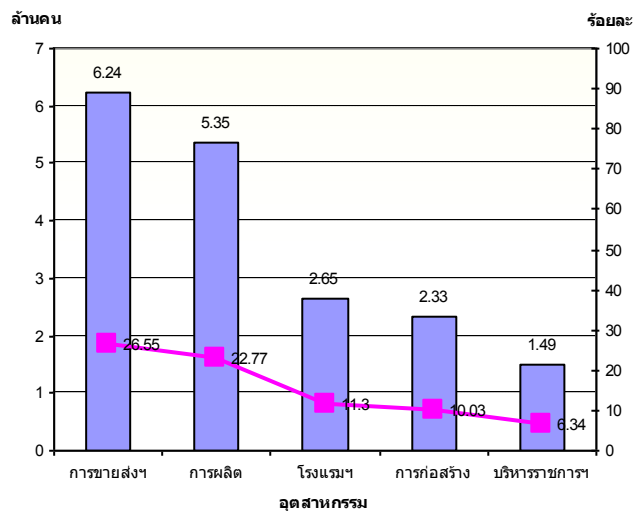
หมายเหตุ :

1. อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน = $\frac{\text{ผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$
2. อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$
3. ประมวลการจากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส 1 - 4 ปี 2553

สำหรับผู้มีงานทำ 38.04 ล้านคน พบว่าทำงานในภาคเกษตรกรรม 14.55 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.25 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ส่วนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 23.49 ล้านคน (ร้อยละ 61.75 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) โดยกลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมจะทำงานในสาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ ฯลฯ สูงสุด มี 6.24 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 26.55 รองลงมาคือ การผลิต จำนวน 5.35 ล้านคน ร้อยละ 22.77 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2.65 ล้านคน ร้อยละ 11.30 สาขาการก่อสร้าง 2.33 ล้านคน ร้อยละ 10.03 และสาขาการบริหาร

ราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ
ประกันสังคมภาคบังคับ 1.49 ล้านคน ร้อยละ
6.34 (ตารางภาคผนวก 2 และแผนภูมิ 2)

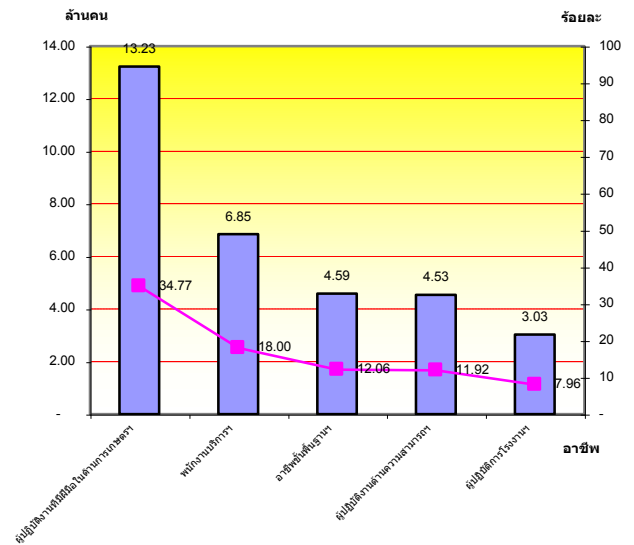
**แผนภูมิ 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก
ปี 2553**

หมายเหตุ : ประมาณการจากข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ไตรมาส 1 - 4 ปี 2553

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพในปี 2553 พบว่าอาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง จำนวน 13.23 ล้านคน ร้อยละ 34.77 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 6.85 ล้านคน ร้อยละ 18.00 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและให้บริการ 4.59 ล้านคน ร้อยละ 12.06 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 4.53 ล้านคน ร้อยละ 11.92 และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 3.03 ล้านคน ร้อยละ 7.96 (รายละเอียดตามตารางภาคผนวกที่ 3 และแผนภูมิ 3)

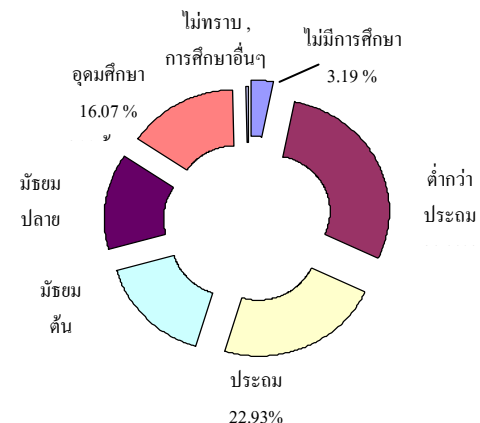
**แผนภูมิ 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2553
(5 อันดับแรก)**

หมายเหตุ : ประมาณการจากข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ไตรมาส 1 - 4 ปี 2553

หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำพบว่า ผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาคือต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 10.80 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 28.39 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อุดมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น คือมีจำนวน 8.7 ล้านคน (ร้อยละ 22.87) 6.04 ล้านคน (ร้อยละ 16.32) และ 5.97 ล้านคน (ร้อยละ 15.68) ตามลำดับ

**แผนภูมิ 4 ผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา
ปี 2553**

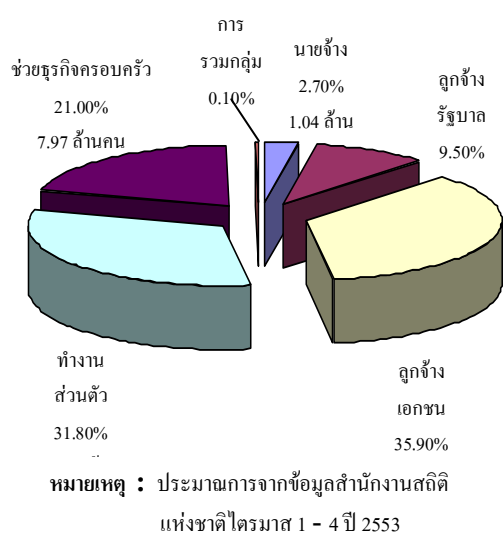

หมายเหตุ : ประมาณการจากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ
ไตรมาส 1 - 4 ปี 2553

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำ พบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 34.9 (13.29 ล้านคน) รองลงมาทำงานส่วนตัวและช่วยธุรกิจครอบครัว มีอัตรา ร้อยละ 31.8 (12.08 ล้านคน) และร้อยละ 21.00 (7.97 ล้านคน) ลูกจ้างรัฐบาลร้อยละ 9.50 (3.60 ล้านคน) ส่วนผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียงร้อยละ 2.70 (1.04 ล้านคน) นอกจากนี้ยังพบว่าการรวมกลุ่มมีร้อยละ 0.10 (51.4 หมื่นคน) ตามลำดับ

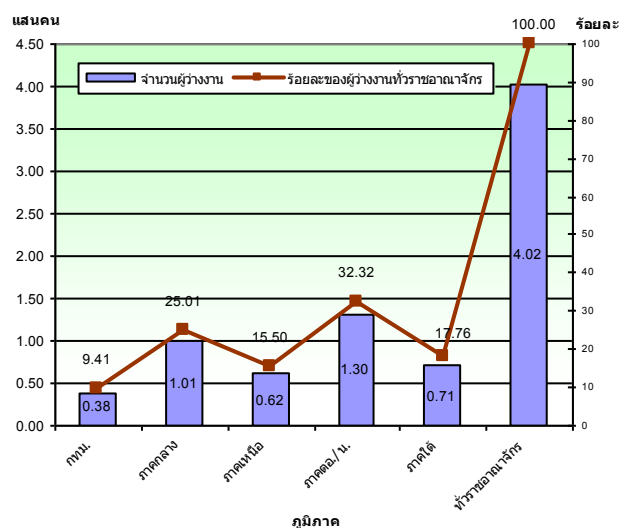
แผนภูมิ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพการทำงาน ปี 2553

ในประเด็นของว่างงาน พบว่าจำนวนว่างงานทั่วประเทศปี 2553 มีประมาณ 4.02 แสนคน โดยภูมิภาคที่มีจำนวนว่างงานสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.30 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 32.32 ของว่างงานรวมทุกภูมิภาค รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1.01 แสนคน (ร้อยละ 25.01) ภาคใต้มีจำนวน 0.71 แสนคน (ร้อยละ 17.76) ภาคเหนือมีจำนวน 0.62 แสนคน (ร้อยละ 15.50) สำหรับกรุงเทพมหานครมี

ว่างงานน้อยที่สุดคือจำนวน 0.38 แสนคน (ร้อยละ 9.41)

แผนภูมิ 6 เปรียบเทียบจำนวนว่างงานรายภูมิภาค ปี 2553

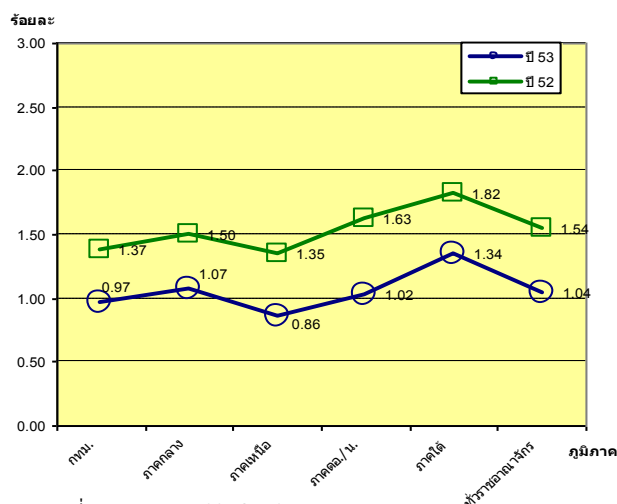

หมายเหตุ : ประมาณการจากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส 1-4 ปี 2553

แต่เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานโดยการคำนวณจากจำนวนว่างงานต่อกำลังแรงงานปัจจุบันหรือผู้อยู่ในกำลังแรงงานจะพบว่าอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในปี 2553 มีอัตรา ร้อยละ 1.04 ซึ่งลดลงจากปีที่แล้วซึ่งมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.54 เมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้ว่างงาน แต่ละภูมิภาคต่อกำลังแรงงานในแต่ละภูมิภาค (อัตราว่างงานตามภูมิภาค) จะพบว่าภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดได้แก่ภาคใต้มีอัตราว่างงานร้อยละ 1.34 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 1.07 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 1.02 กรุงเทพมหานครร้อยละ 0.97 สำหรับภาคเหนือมีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดในปีนี้คือ มีอัตราร้อยละ 0.86

แผนภูมิ 7 อัตราว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

ปี 2552 - 2553

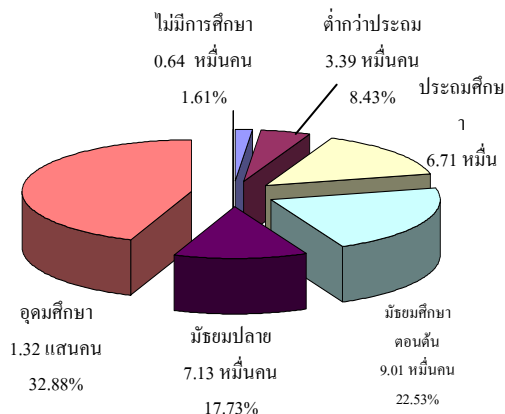

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : $\text{อัตราว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

ในจำนวนผู้ว่างงานที่มี 4.02 แสนคน พบว่าผู้ว่างงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนสูงสุดถึง 1.32 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9.01 หมื่นคน (ร้อยละ 22.53) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 7.13 หมื่นคน (ร้อยละ 17.73) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษาที่มี 6.71 หมื่นคน (ร้อยละ 16.67) ขณะที่ผู้ไม่มียานทำที่ไม่มีการศึกษาและมีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา มี 4.04 หมื่นคน (ร้อยละ 10.05 ของผู้ว่างงานทั้งหมด)

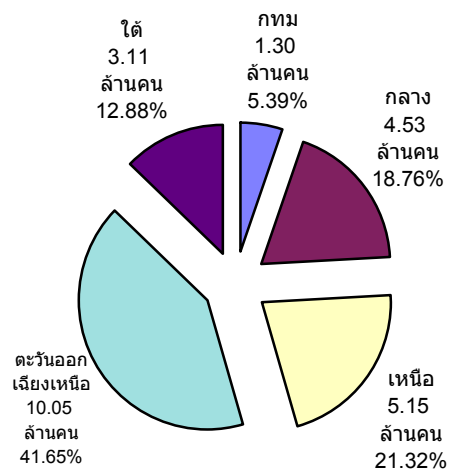
แผนภูมิ 8 ผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553

หมายเหตุ : ประมวลการจากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส 1 - 4 ปี 2553

สำหรับแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ โดยมีการสำรวจในไตรมาส 3 ปี 2553 ผู้มีงานทำที่เป็นแรงงานนอกระบบมีจำนวน 24.13 ล้านคน ลดลงจากการสำรวจในปี 2552 จำนวน 1.8 แสนคน โดยปี 2552 มีแรงงานนอกระบบ 24.32 ล้านคน คิดเป็นอัตราที่ลดลงร้อยละ 0.76 โดยที่ปี 2553 นี้พบว่าภูมิภาคที่มีผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบมากที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉิยเหนือ มีจำนวน 10.05 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 41.65 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด รองลงมาคือภาคเหนือ 5.15 ล้านคน (ร้อยละ 21.32) ภาคกลาง 4.53 ล้านคน (ร้อยละ 18.76) และภาคใต้ 3.11 ล้านคน (ร้อยละ 12.88) กรุงเทพมหานครมีแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดคือมีจำนวน 1.30 ล้านคน (ร้อยละ 5.39)

แผนภูมิ 9 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบจำแนกตามภูมิภาค ปี 2553

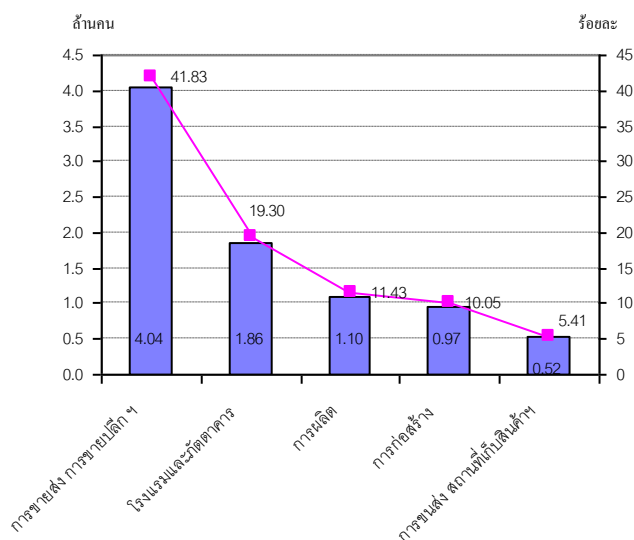

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ ทำการเกษตรกรรมและการประมงเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน 14.49 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ขณะที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมี 9.65 ล้านคน (ร้อยละ 40.0) ซึ่งแรงงานนอกระบบในภาคเกษตรกรรมลดลงจากปี 2552 ซึ่งมีแรงงานนอกระบบ 14.76 ล้านคน (ลดลงร้อยละ 1.84) และแรงงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 9.56 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 9.65 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 (9 หมื่นคน) โดยกลุ่มนอกภาคเกษตรไตรมาสนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 4.04 ล้านคน (ร้อยละ 41.83 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 2) โรงแรมและภัตตาคาร 1.86 ล้านคน (ร้อยละ 19.30 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 3) การผลิต 1.10 ล้านคน (ร้อยละ 11.43 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 4) การก่อสร้าง 0.97 ล้านคน (ร้อยละ 10.05 ของ

แรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม จำนวน 0.52 ล้านคน (ร้อยละ 5.41 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 5)

แผนภูมิ 10 ผู้ที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร (5 อันดับแรก) ปี 2553

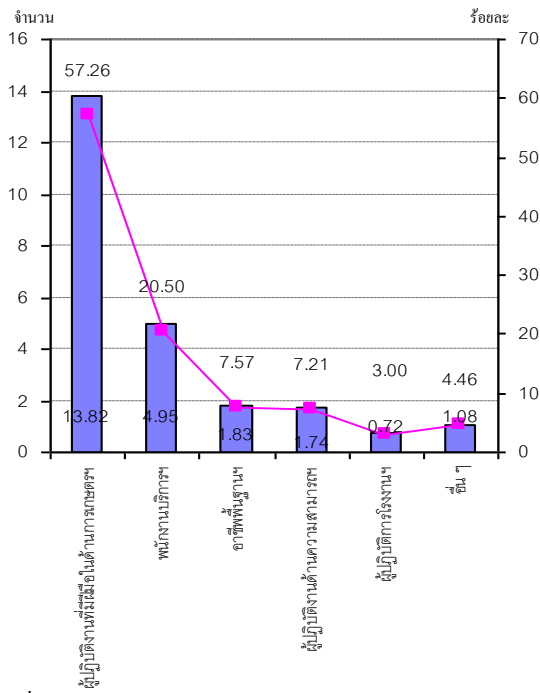

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีงานทำในอาชีพต่าง ๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมงจำนวน 13.82 ล้านคน (ร้อยละ 57.26 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 4.95 ล้านคน (ร้อยละ 20.50 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและบริการ 1.83 ล้านคน (ร้อยละ 7.57 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือ 1.74 ล้านคน (ร้อยละ 7.21 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) และ 5) ผู้ปฏิบัติการ/โรงงาน เครื่องจักร จำนวน 7.2 แสนคน (ร้อยละ 3.0 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) (แผนภูมิ 11)

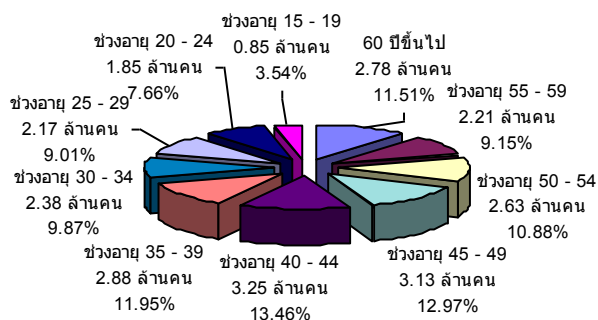
**แผนภูมิ 11 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามอาชีพ ปี 2553**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40 - 44 ปี กล่าวคือ ผู้มีอายุ 40 - 44 ปี มีจำนวน 3.25 ล้านคน (ร้อยละ 13.46) รองลงมาคือผู้มีอายุ 45-49 ปี จำนวน 3.13 ล้านคน (ร้อยละ 12.97) และอายุ 35-39 ปี มีจำนวน 2.88 ล้านคน (ร้อยละ 11.95) สำหรับช่วงอายุที่มีแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 15 - 19 ปี จำนวน 0.85 แสนคน (ร้อยละ 3.54) (แผนภูมิ 12)

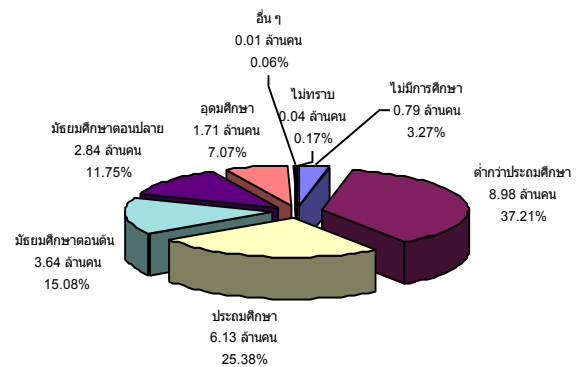
**แผนภูมิ 12 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามอายุ ปี 2553**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับการด้านการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คือมีจำนวน 8.98 ล้านคน (ร้อยละ 37.21) รองลงมาคือระดับประถมศึกษาจำนวน 6.13 ล้านคน (ร้อยละ 25.38) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.64 ล้านคน (ร้อยละ 15.08)

**แผนภูมิ 13 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับการด้านการทำงานในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งหมายถึงผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยล่าสุดใน พ.ศ.2550 พบว่ามีผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 3.13 ล้านคน (ร้อยละ 44.59) และเพศหญิง 3.89 ล้านคน (ร้อยละ 55.41) ในกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 35.74 โดยทำงานในภาคการเกษตรร้อยละ 57.56 (1.44ล้านคน) และทำงานนอกภาคเกษตร ร้อยละ 42.44 (1.06ล้านคน) การที่ผู้สูงอายุต้องทำงานส่วนใหญ่จะมีเหตุผลมาจากความจำเป็นที่ต้องเลี้ยงตนเองและครอบครัว และเป็นเพราะมีสุขภาพแข็งแรงและยังมีแรงทำงานอยู่ ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีงานทำมีจำนวน 4.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 64.26 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคนจะพบว่าร้อยละ 63.1 (1.59 ล้านคน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มี

ลูกจ้าง รองลงมาคือช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และเป็นลูกจ้างเอกชน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 17.22 (0.43 ล้านคน) และร้อยละ 12.74 (0.32 ล้านคน) ตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศ ภาวะการทำงาน และสถานภาพแรงงาน ปี 2550

หน่วย : พันคน

ข้อมูลผู้สูงอายุ	ชาย	หญิง	จำนวนรวม
ประชากรผู้สูงอายุ	3,130.7	3,890.2	7,021.0
1.ภาวะการทำงาน			
ผู้มีงานทำ	1,508.9	1,000.6	2,509.4
1) ภาคเกษตร	927.4	517.1	1,444.5
2) นอกภาคเกษตร	581.5	483.4	1,064.9
ผู้ไม่มีงานทำ	1,621.9	2,889.6	4,511.5
2.สถานภาพการทำงาน	1,508.6	1,000.7	2,509.4
1) นายจ้าง	82.1	26.2	108.2
2) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	1,079.8	505.9	1,585.7
3) ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	102.5	329.6	432.1
4) ลูกจ้างรัฐบาล	49.0	5.7	54.7
5) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	2.9	0.4	3.4
6) ลูกจ้างเอกชน	189.9	129.8	319.7
7) การรวมกลุ่ม	2.5	3.1	5.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

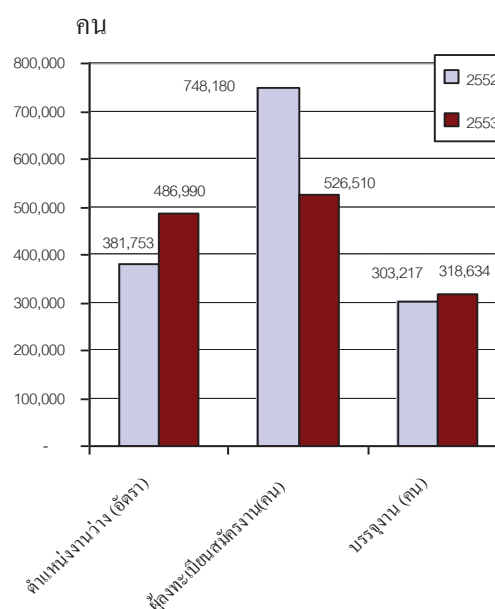
2. การส่งเสริมการมีงานทำ

2.1 การจัดหางานในประเทศ

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำเป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน ซึ่งดำเนินการโดยกรมการจัดหางาน การส่งเสริมการมีงานทำในรูปแบบการจัดหางานมีทั้งการหางานในประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดหางานในประเทศในช่วงปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553) มีตำแหน่งงานว่างที่นายจ้างแจ้งความต้องการแรงงานผ่านกรมการจัดหางานทั้งสิ้น 486,990 อัตรา ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจำนวน 105,237 คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.57 จากปี 2552 ที่มีจำนวนตำแหน่งงานว่าง

381,753 อัตรา ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงานปีนี้พบว่ามี 526,510 คน ลดลงจากปีที่แล้วจำนวน 221,670 คน (ปีที่แล้วมีจำนวน 748,180 คน) คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 29.63 ขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุงานในปี 2553 นี้มีจำนวน 318,634 คน เพิ่มขึ้น 15,417 คนเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 5.08 จากปี 2552 ที่มีจำนวน 303,217 คน

แผนภูมิ 14 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/การสมัครงาน/การบรรจุงาน ปี 2551 - ปี 2552

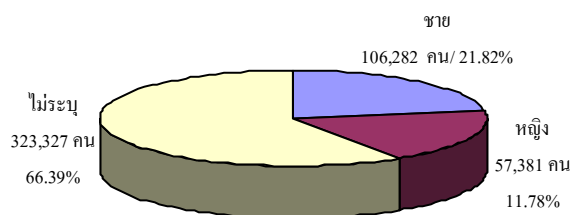

ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับตำแหน่งงานว่างปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553) นี้พบว่าเป็นชาย 106,282 อัตราคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.82 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 57,381 อัตรา (ร้อยละ 11.78) และไม่ระบุเพศ 323,327 อัตรา ร้อยละ 66.39 การที่ตำแหน่งงานว่างกว่าครึ่งไม่ได้ระบุเพศสะท้อนให้เห็นทักษะของนายจ้างที่มีต่อศักยภาพของแรงงานว่าชายและหญิงไม่แตกต่างกัน หญิงสามารถทำงานได้ทุกประเภทและมีได้ยิ่ง

หย่อนกว่าชาย เพศจึงมิได้เป็นอุปสรรคในการทำงานประกอบกับการที่นายจ้างไม่ระบุเพศจะเป็นผลดีในด้านโอกาสการคัดเลือกหรือพิจารณาตัวผู้สมัครได้มากกว่า

แผนภูมิ 15 ตำแหน่งงานว่างแยกตามเพศ ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

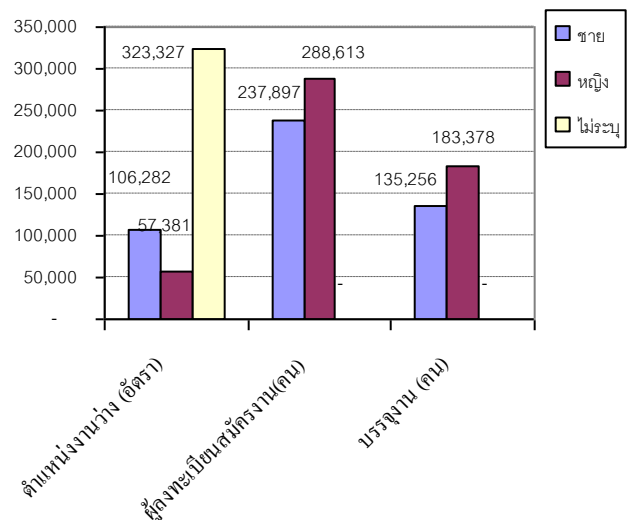
ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานในปี 2553 ที่พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 526,510 คน เป็นชาย 237,897 คน คิดเป็นร้อยละ 45.18 และเป็นหญิง 288,613 คน คิดเป็นร้อยละ 54.82 และการบรรจุงานมีผู้ได้รับการบรรจุให้ทำงานทำทั้งสิ้น 318,634 คน โดยเพศหญิงจะได้รับการบรรจุงานมากกว่าเพศชาย กล่าวคือผู้บรรจุงานที่เป็นเพศหญิง มีสัดส่วนร้อยละ 57.55 (183,378 คน) ขณะที่เพศชายมีร้อยละ 42.45 (135,256 คน) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีเพศหญิงมากกว่าชาย

แผนภูมิ 16 ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน/

และการบรรจุงานจำแนกตามเพศ ปี 2553

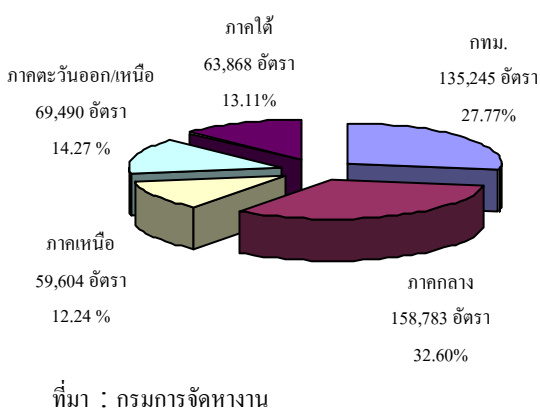
คน

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบตามพื้นที่ จะพบว่าตำแหน่งงานว่างจะกระจุกตัวในเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลางซึ่งมีจำนวนรวมถึงร้อยละ 60.38 (294,028 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ทั้งนี้เป็นเพราะสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพและภาคกลาง ได้แก่ จังหวัด สมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา จึงทำให้มีความต้องการแรงงานมาก ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบแต่ละภูมิภาค จะพบว่า ภาคกลางมีอัตราตำแหน่งงานว่างมากที่สุดถึง 158,783 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 32.60 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานครร้อยละ 27.77 (135,245 อัตรา) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 14.27 (69,490 อัตรา) 13.11 (63,868 อัตรา) และ 12.24 (59,604 อัตรา)

**แผนภูมิ 17 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค
ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)**

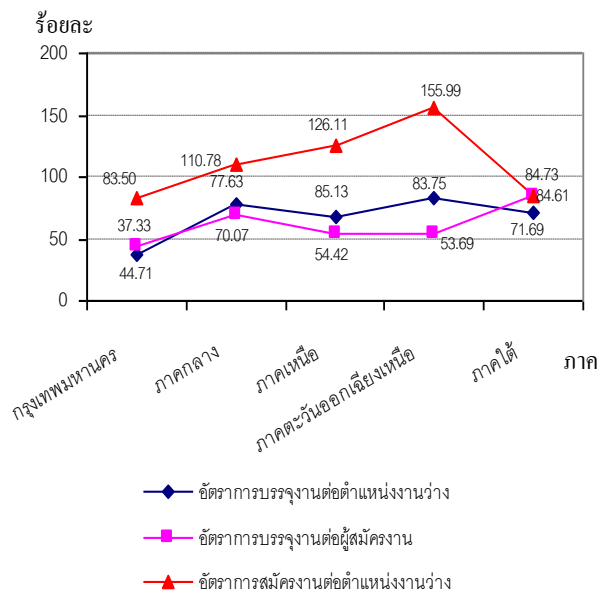

ในส่วนการสมัครงานปี 2553 ภูมิภาคที่มีการสมัครงานสูงสุดคือ ภาคกลาง ร้อยละ 37.46 (175,906 คน) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 21.34 (112,924 คน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 20.59 (108,397 คน) ภาคเหนือร้อยละ 14.28 (75,167 คน) น้อยที่สุดคือ ภาคใต้ร้อยละ 10.28 (54,116 คน) สำหรับผลการบรรจุงานมีการบรรจุงานในพื้นที่ภาคกลางสูงสุดคือร้อยละ 38.68 (123,257 คน) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 18.27 (58,199 คน) กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 15.84 (50,485 คน) ภาคใต้ร้อยละ 14.37 (45,785 คน) และภาคเหนือ ร้อยละ 12.84 (40,908 คน) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวก 6)

เมื่อคำนวณหาอัตราการบรรจุงานเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานว่างพบว่า มีอัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างภาพรวมร้อยละ 65.43 ซึ่งมีอัตราลดลงจากปีที่แล้วที่มีอัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 79.83 สำหรับอัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างนี้เมื่อเปรียบเทียบตามภาคพบว่าภาคที่มีอัตราการ

บรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 83.75 รองลงมาคือ ภาคกลางร้อยละ 77.63 ภาคใต้ร้อยละ 71.69 และ ภาคเหนือ ร้อยละ 68.63 ขณะที่ กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือร้อยละ 37.33 หากเปรียบเทียบจำนวนผู้ได้รับบรรจุงานกับผู้สมัครพบว่า ภาพรวมมีอัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานร้อยละ 60.52 เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วที่มีอัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานร้อยละ 40.53 โดยภาคใต้มีอัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานสูงสุดคือร้อยละ 84.61 รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานร้อยละ 70.07 54.42 และ 53.69 ตามลำดับ ส่วน กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงานน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 44.71

**แผนภูมิ 18 อัตราการบรรจุนงานเปรียบเทียบ
ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน จำแนกรายภาค
ปี 2553**

หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจุนงาน ต่อผู้สมัครงาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนงาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$
2. อัตราการบรรจุนงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$
3. อัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้สมัครงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

ที่มา : กรมการจัดหางาน

จากแผนภูมิข้างต้น ประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง ซึ่งมีอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างทั่วราชอาณาจักรร้อยละ 108.12 สูงกว่าตำแหน่งงานว่างโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีอัตราร้อยละ 155.99 รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ 126.11 และภาคกลางร้อยละ 110.78 ภาคใต้ร้อยละ 84.73 และกรุงเทพมหานคร 83.50 (แผนภูมิ18)

ในส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาปี 2553 นี้พบว่าตำแหน่งงานว่างในรอบปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553) เป็นตำแหน่งในระดับ ปวช./ปวส. อนุปริญญา มากที่สุด โดยมีร้อยละ 37.63 (183,253 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับ

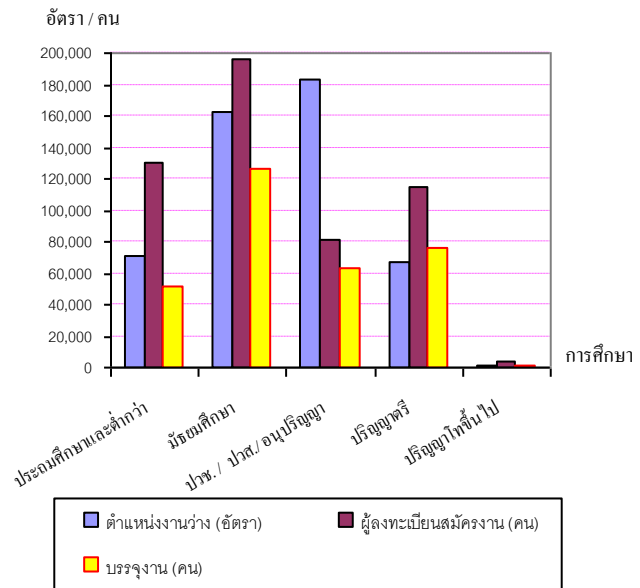
มัธยมศึกษา และปริญญาตรี โดยมีสัดส่วนร้อยละ 33.42 (162,771 อัตรา) และร้อยละ 13.88 (67,605 อัตรา) ตามลำดับ ตำแหน่งงานว่างระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามีสัดส่วนร้อยละ 14.67 (71,434 อัตรา) สำหรับระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 0.40 (1,927 อัตรา) แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานมีความต้องการคนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีสูงโดยความต้องการในตำแหน่งต่ำกว่าปริญญาตรีมีถึงร้อยละ 85.72 (417,458 อัตรา) โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษามีความต้องการมากที่สุดสอดคล้องกับผลการศึกษาของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ที่วิเคราะห์ว่าแนวโน้มการจ้างงานระยะกลาง (2550-2554) และระยะยาว (2555-2559) ต้องการคนระดับกลาง-ล่าง คือ ผู้จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากกว่าระดับสูง คือปริญญาตรีขึ้นไป จึงต้องเร่งรัดผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง จึงต้องเร่งรัดผลิตกำลังคนในระดับนี้ให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการทำงานด้อยระดับซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรของประเทศ ทั้งนี้ การมุ่งให้วัยแรงงานสนใจศึกษาในระดับอาชีวศึกษาต้องเร่งส่งเสริมให้ประชากรวัยแรงงานมีค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาในสายช่างและอาชีพ นอกจากนี้ ภาครัฐต้องแก้ปัญหาสำคัญของนักศึกษาในกลุ่มอาชีวศึกษา ลดปัญหาการจัดแข่งและทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันการศึกษา ขณะเดียวกันต้องจูงใจให้ผู้ปกครองและเด็กมั่นใจว่าเมื่อเรียนจบจะมีงานรองรับได้จริง ในเรื่องการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการ

นั้น ขณะนี้กระทรวงแรงงานได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการจัดทำข้อมูลอุปสงค์อุปทานกำลังคนภาคอุตสาหกรรมรองรับแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยมีการลงนามเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 ซึ่งหลังจากนี้ไป ทั้ง 2 หน่วยงานจะมีข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ นำไปสู่การผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานในอนาคตโดยจะสามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันลงได้

ขณะที่ผู้สมัครงานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสูงสุดคือ ร้อยละ 37.18 (195,734 คน) รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า 130,035 คน (ร้อยละ 24.70)ระดับปริญญาตรีจำนวน 114,857 คน (ร้อยละ 21.81) และระดับ ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา มีร้อยละ 15.48 (81,492 คน) และผู้บรรจุนพบว่าระดับมัธยมศึกษามีการบรรจุนงานมากที่สุดจำนวน 126,916 คน (ร้อยละ 39.83) เมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่น ๆ รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี คือร้อยละ 24.07 (76,702 คน) และระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา มีร้อยละ 19.65 (62,603 คน) (ตารางภาคผนวก 7)

แผนภูมิ 19 ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/บรรจุนงาน
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

จากแผนภูมิข้างต้นประเด็นที่น่าสังเกตคือ ผู้สมัครงานทุกระดับการศึกษามีสัดส่วนสูงกว่าตำแหน่งงานว่าง ยกเว้นระดับปวช. ปวส. อนุปริญญา ที่มีสัดส่วนตำแหน่งงานว่างสูงกว่าผู้สมัครงานและเป็นจำนวนที่มาก ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการแรงงานในระดับ ปวช. ปวส./อนุปริญญาได้อย่างชัดเจน ซึ่งสนับสนุนกับข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้ว แต่อัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างในระดับนี้มีเพียงร้อยละ 44.47 ของตำแหน่งงานว่างเท่านั้น ดังนั้น ระบบการศึกษาต้องเร่งผลิตคนในระดับ ปวช. ปวส. อนุปริญญาเพื่อรองรับตลาดแรงงานควบคู่กับการสร้างค่านิยมในเรื่องการศึกษาให้เยาวชนเห็นคุณค่าของการศึกษาระดับปวช. หรืออาชีวศึกษาแทนการส่งเสริมค่านิยมที่มุ่งเน้นให้ศึกษาระดับปริญญาตรี และต้องชี้แนะแนวทางว่าระดับอาชีวศึกษาสามารถหางานได้มากและง่ายกว่า เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากกว่านั่นเอง ที่ผ่านมา

เยาวชนและผู้ปกครองมักจะให้คำนิยามกับการศึกษาต่อเนื่องถึงระดับปริญญาตรีสูงมาก เมื่อตำแหน่งงานที่รับไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่จบ จึงส่งผลต่อการทำงานต่ำระดับการศึกษาตามมา

นอกจากนี้หากพิจารณาประเด็นการบรรจูกับตำแหน่งงานว่างทุกระดับการศึกษา พบว่ามีสัดส่วนของผู้ได้รับการบรรจุน้อยกว่าตำแหน่งงานว่าง(ร้อยละ 65.43) (ตารางภาคผนวกที่ 7 และตารางที่ 3) ขณะที่ผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีถึงร้อยละ 108.12 แต่ได้รับการคัดเลือกเข้าบรรจุเพียงร้อยละ 60.52 ของผู้สมัครงานทั้งหมด ย่อมแสดงถึงคุณภาพของคนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ตาราง 3 อัตราการบรรจูก่อนต่อผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างและอัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553 (มกราคม— ธันวาคม 2553)

ระดับการศึกษา	อัตราการบรรจูก่อนต่อตำแหน่งงานว่าง	อัตราการบรรจูก่อนต่อผู้สมัครงาน	อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง
★ ประถมศึกษา และต่ำกว่า	71.96	39.53	182.04
★ มัธยมศึกษา	77.97	64.84	120.26
★ ปวช./ปวส./อนุปริญญา	34.16	76.82	44.47
★ ปริญญาตรี	113.46	66.78	169.89
★ ปริญญาโทขึ้นไป	52.31	23.06	227.45
ภาพรวม	65.43	60.52	108.12

ที่มา: ข้อมูลดิบกรมการจัดหางาน ประมวลผลโดยกลุ่มงานวิจัย

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ : ใช้สูตรคำนวณสูตรเดียวกับแผนภูมิ 18

ในประเด็นการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง (ตาราง 3) นั้น ระดับ ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา เป็นระดับเดียวที่มีผู้สมัครงานน้อยกว่าตำแหน่งงานว่าง (อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง 44.47) ผู้สมัครงานเหล่านี้จึงน่าจะมีโอกาสได้งานทำมาก แต่กลับพบว่าได้รับการบรรจุน้อยเพียงร้อยละ 76.82 เท่านั้น เหลือตำแหน่งงานว่างร้อยละ 23.18 ซึ่งเมื่อพิจารณาสาเหตุแล้วพบว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับกลุ่มคือ

1) สถานประกอบการว่าต้องการบุคลากรแบบใด มีประสบการณ์เพียงใด ซึ่งในเรื่องนี้กระทรวงแรงงานได้จัดจ้างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ศึกษาวิจัยคุณภาพฝีมือแรงงานของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาใหม่ พบว่าสถานประกอบการคาดหวังหรือต้องการคุณภาพฝีมือของแรงงานที่จบการศึกษาใหม่ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคุณภาพฝีมือคือ

✿ ในระดับคุณภาพฝีมือขั้นต้น สถานประกอบการคาดหวังให้แรงงานที่สำเร็จการศึกษาใหม่มีทักษะ 5 อันดับแรกคือ 1) ทักษะเชิงช่างในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ 2) วิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงานเป็นอย่างดี 3) สามารถนำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้ 4) สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการในการทำงานได้อย่างเหมาะสม และ 5) ควรมีความสามารถสื่อสารทางเทคนิค

✿ ระดับคุณภาพฝีมือขั้นกลาง สถานประกอบการคาดหวังหรือต้องการ อันดับ 1) คือทักษะเชิงช่างในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ 2) ความสามารถในการสั่งงานและคุมงานเบื้องต้น 3) สามารถตัดสินใจเลือกใช้วิธีการ

ทำงานได้อย่างเหมาะสม 4) นำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้ และ 5) สามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้

๕) **ระดับคุณภาพฝีมือแรงงานขั้นสูง**
ความต้องการหรือคาดหวัง 5 อันดับแรกคือ 1) ความสามารถในการสั่งงานและคุมงานเบื้องต้น 2) สามารถตัดสินใจเลือกใช้วิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสม 3) สามารถให้คำแนะนำผู้ได้บังคับบัญชาได้ 4) สามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา การตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงานเป็นอย่างดี และ 5) ควรมีความสามารถสื่อสารทางเทคนิค รายละเอียดปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงอันดับคุณภาพฝีมือแรงงานอันพึงประสงค์ของหัวหน้าผู้ประเมิน จำแนกตามประเภททักษะและประเภทคุณภาพฝีมือแรงงาน

ประเภททักษะที่สถานประกอบการต้องการ	อันดับคุณภาพฝีมือที่พึงประสงค์จำแนกตามประเภทคุณภาพฝีมือแรงงาน		
	ขั้นต้น	ขั้นกลาง	ขั้นสูง
○ ทักษะเชิงช่างในการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ	1	1	6
○ สามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา การตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงานเป็นอย่างดี	2	6	4
○ นำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้	3	4	7
○ สามารถตัดสินใจเลือกใช้วิธีทำงานได้อย่างเหมาะสม	4	3	2
○ ความสามารถสื่อสารทางเทคนิค	5	7	5
○ ความสามารถในการสั่งงานและคุมงานเบื้องต้น	6	2	1
○ ความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยเฉพาะศัพท์เทคนิค	7	10	9
○ สามารถให้คำแนะนำผู้ได้บังคับบัญชาได้	8	5	3
○ ความรู้ด้านวิศวกรรมยานยนต์	16	8	15
○ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	13	12	8

ที่มา : โครงการศึกษาคุณภาพฝีมือแรงงานของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาใหม่

หมายเหตุ : จัดอันดับตามค่าสัมประสิทธิ์ความผันแปรเพื่อใช้จัดอันดับความสำคัญ แสดงเฉพาะ 8 อันดับแรกของแต่ละประเภทคุณภาพฝีมือ

2) **ผู้สมัครงานหรือแรงงาน** ควรมีการปรับค่านิยมเรื่องการเลือกงาน เลือกเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนของตนเองลง และ 3) **สถาบันการศึกษา** ว่าควรมีการปรับหลักสูตร (Redesign) โดยให้มีความยืดหยุ่นและสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีได้ทันทั่วถึง

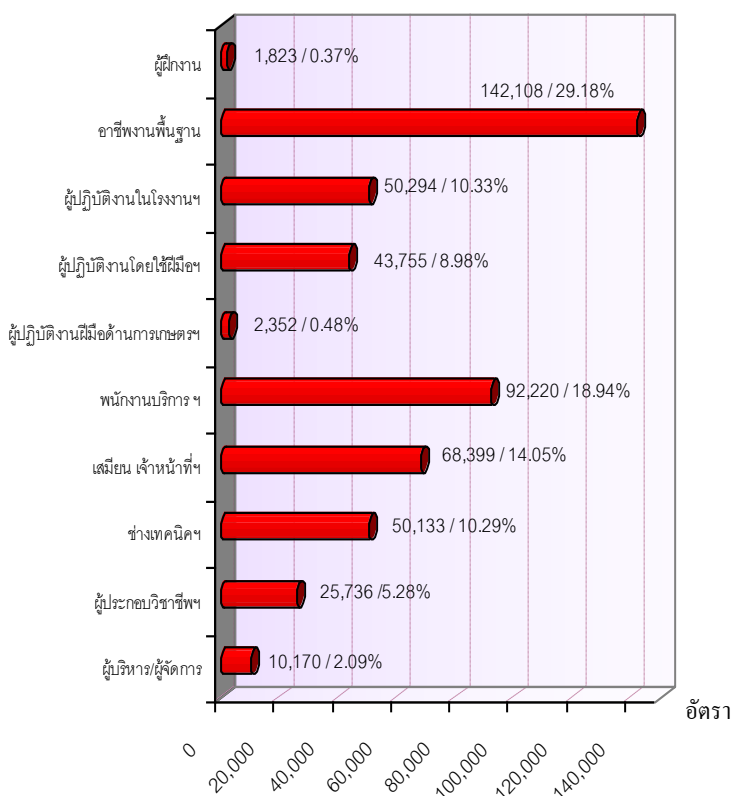
อีกประเด็นที่น่าจะหยิบยกมาวิเคราะห์ก็คือ อัตราของผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 100 (ตาราง 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปริญญาโทขึ้นไป (ร้อยละ 227.45) แสดงว่าผู้จบการศึกษาระดับนี้มีตำแหน่งรองรับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ผู้ที่จะจบปริญญาตรีและประสงค์จะเรียนต่อในระดับสูงควรเป็นผู้มีประสบการณ์เพื่อประโยชน์ในการหางานทำเมื่อจบการศึกษา

ด้านอาชีพพบว่าปี 2553 อาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพงานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพด้านการขายและการให้บริการ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า อาหาร ผู้ส่งเอกสาร รวมถึงแรงงานด้านเกษตร ก่อสร้าง และขนส่ง ฯลฯ มีร้อยละ 29.18 (142,108 อัตรา) 2) อาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด ร้อยละ 18.94 (92,220 อัตรา) 3) เสมียน/เจ้าหน้าที่ร้อยละ 14.05 (68,399 อัตรา) 4) ช่างเทคนิคผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีร้อยละ 10.29 (50,133 อัตรา) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 8.98 (43,755 อัตรา) สำหรับอาชีพที่มีผู้สมัครงานสูงสุดคืออาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 193,186 คน (ร้อยละ 36.69) รองลงมาคือ อาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่ 84,096 คน (ร้อยละ 15.97) พนักงานบริการ พนักงานขาย

ในร้านค้าและตลาด มีจำนวน 74,890 คน (ร้อยละ 14.22) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องที่มี 50,258 คน (ร้อยละ 9.55) ส่วนการบรรจุนาน มีการบรรจุนานในอาชีพงานพื้นฐานสูงสุดเช่นกัน จำนวน 121,093 คน (ร้อยละ 38.00) รองลงมาคืออาชีพเสมียน/ เจ้าหน้าที่ 53,293 คน (ร้อยละ 16.73) อาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดมีจำนวน 43,816 คน (ร้อยละ 13.75) และช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 31,727 คน (ร้อยละ 9.96) (ตารางภาคผนวกที่ 8)

แผนภูมิ 20 ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามอาชีพ ปี 2552 (มกราคม – ธันวาคม 2552)

อาชีพ

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกในปี 2553 คือ 1) การผลิต 213,216 อัตรา

(ร้อยละ 43.78) 2) การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ 116,961 อัตรา (ร้อยละ 24.02) 3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 45,395 อัตรา (ร้อยละ 9.32) 4) โรงแรมและภัตตาคาร 34,053 อัตรา (ร้อยละ 6.99) และ 5) การก่อสร้าง 15,053 อัตรา (ร้อยละ 3.09) ซึ่งอันดับ 1-4 สอดคล้องกับการบรรจุนาน ที่พบว่าอุตสาหกรรมที่บรรจุนานได้สูงสุดคือ การผลิต 155,166 คน (ร้อยละ 48.70) รองลงมาคือ การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ 71,151 คน (ร้อยละ 22.33) การบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 25,538 คน (ร้อยละ 8.01) และ โรงแรมและภัตตาคาร 15,506 คน (ร้อยละ 4.87)

ตาราง 5 แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่าง

และการบรรจุนานจำแนกตามอุตสาหกรรม

ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

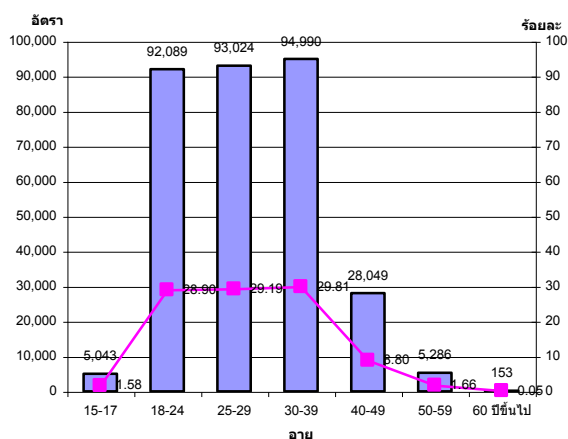
ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง		บรรจุนาน	
	จำนวน (อัตรา)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การผลิต	213,216	43.78	155,166	48.70
2. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	116,961	24.02	71,151	22.33
3. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	45,395	9.32	25,538	8.01
4. โรงแรมและภัตตาคาร	34,053	6.99	15,506	4.87
5. การก่อสร้าง	15,053	3.09	7,749	2.43
6. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	13,813	2.84	9,285	2.91
7. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	11,344	2.33	10,165	3.19
8. อื่นๆ	37,155	7.63	24,074	7.56
รวม	486,990	100.0	318,634	100.0

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ช่วงอายุที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ในปี 2553 ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18 – 39 ปี โดยที่อายุ 18 – 24 ปี ต้องการสูงสุด 183,028 อัตรา (ร้อยละ 37.58) รองลงมาคืออายุ 25 – 29 ปี 143,061 อัตรา (ร้อยละ 29.38) และอายุ 30 – 39 ปี 103,041 อัตรา (ร้อยละ 21.16) สำหรับผู้สมัครงาน ส่วนใหญ่จะมีอายุ 30-39 ปี สูงสุดคือ มีจำนวน 157,886 คน (ร้อยละ 29.99) รองลงมาได้แก่ ผู้มีอายุ 18-24 ปี โดยมีร้อยละ 27.48 (144,665 คน) ผู้มีอายุ 25-29 ปี มีร้อยละ 27.48 (144,665 คน) ตามลำดับ สำหรับการบรรจงานผู้มีอายุ 30 – 39 ปี ได้รับการบรรจงานสูงสุด จำนวน 94,990 คน (ร้อยละ 29.81) รองลงมาคือช่วงอายุ 25 – 29 ปี จำนวน 93,024 คน (ร้อยละ 29.19) และ อายุ 18-24 ปี จำนวน 92,089 คน (ร้อยละ 28.90) (ตารางภาคผนวกที่ 10)

แผนภูมิ 21 การบรรจงานจำแนกตามอายุ ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ภารกิจการส่งเสริมการมีงานทำนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมการจัดหางานยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มีงานทำ ไม่ว่าจะเป็นผู้จบการศึกษาใหม่ ผู้ว่างงาน ผู้ใช้แรงงานที่มีงานทำอยู่แล้วและมีความประสงค์จะเปลี่ยนงาน ผู้สูงอายุ แม่บ้าน

หรือผู้ต้องการรับงานไปทำที่บ้าน รวมทั้งทหารเยาวชนในสถานพินิจให้มีงานทำ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ตลอด ปี 2552 (เดือนมกราคม – ธันวาคม 2553) ช่วยให้มีผู้ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 1,625,007 คน โดยเป็นชาย 729,479 คน คิดเป็นร้อยละ 44.89 และหญิง 895,528 คน (ร้อยละ 55.11) สำหรับรายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินการ และจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ในแต่ละกิจกรรมปรากฏรายละเอียดตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง 6 การส่งเสริมการมีงานทำจำแนกตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ปี 2553

ลำดับที่	กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ	ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
1.	แนะแนวอาชีพชุมชน	2,209	5,156	7,365
2.	แนะแนวอาชีพระดับหมู่บ้าน	230,426	268,133	498,559
3.	มหกรรมอาชีพ	14,553	32,298	46,851
4.	วันแนะแนวอาชีพ	85,438	122,496	207,934
5.	ส่งเสริมการมีงานทำให้ทหารกองประจำการ	23,204	-	23,204
6.	แนะแนวอาชีพให้เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	6,044	1,617	7,661
7.	อบรมผู้รับงานไปทำที่บ้าน	144	1,322	1,466
8.	ฝึกอบรมการประกอบอาชีพ	634	4,130	4,764
9.	อิสระเพื่อสร้างอาชีพใหม่ให้คนว่างงาน	1,621	6,715	8,336
10.	ฝึกอบรมการประกอบอาชีพ	1,242	3,551	4,793
11.	อิสระเพื่อส่งเสริมการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ สร้างเครือข่ายการแนะแนวอาชีพ	223,410	276,204	499,614
	แนะแนวอาชีพให้นักเรียนนักศึกษา			
รวม		588,925	721,622	1,310,547

ที่มา : กรมการจัดหางาน

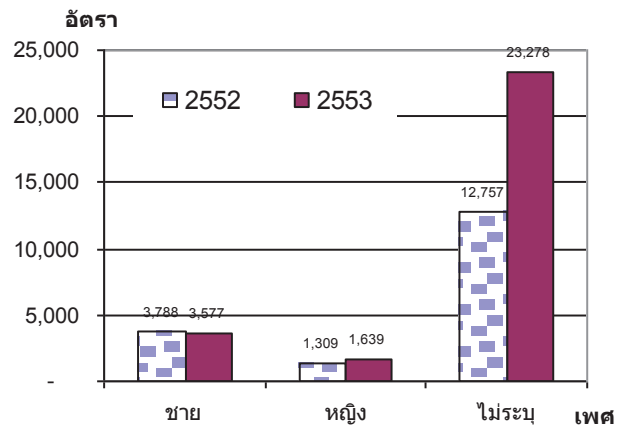

2.2 ความต้องการแรงงาน

ภาคเอกชน (ผ่านหนังสือพิมพ์)

ในด้านความต้องการแรงงานของภาคเอกชน กระทรวงแรงงานโดยกรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชนจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน พบว่าช่วงตลอดปี 2553 มกราคม – ธันวาคม 2553 มีสถานประกอบการประกาศรับสมัครแรงงาน 1,146 แห่ง ซึ่งลดลงจากปี 2552 ที่มีสถานประกอบการประกาศรับสมัครแรงงาน 1,346 แห่ง โดยลดลง 200 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.86 สำหรับความต้องการในปี 2553 นี้ มีจำนวน 28,494 อัตรา เพิ่มขึ้นจากปี 2552 จำนวน 10,276 อัตรา คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 56.41 ซึ่งความต้องการในปีนี้มีส่วนใหญ่คือร้อยละ 81.69 (23,278 อัตรา) ไม่ได้ระบุเพศ ส่วนที่ระบุเพศชาย มีจำนวน 3,577 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 12.55 ขณะที่ความต้องการแรงงานเพศหญิงมี 1,639 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการแรงงานจำแนกตามเพศกับปีที่ผ่านมา พบว่าความต้องการแรงงานหญิง ชายและไม่ระบุเพศ มีอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 8.71 (-5.57) และ 82.47 ตามลำดับ (ปี 2552 ต้องการเพศหญิงจำนวน 1,309 คน เพศชาย จำนวน 3,788 อัตรา และไม่ระบุเพศ 12,757 อัตรา) จะเห็นได้ว่าความต้องการแรงงานที่ประกาศผ่านหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับการแจ้งผ่านกรมการจัดหางาน ในประเด็นที่พบว่าความต้องการตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ระบุเพศ

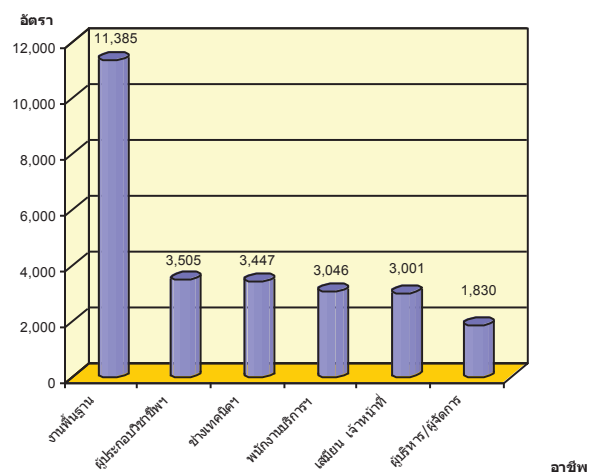
แผนภูมิ 22 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน จำแนกตามเพศ ปี 2552 - 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามอาชีพในปี 2553 นี้พบว่า อาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพงานพื้นฐานจำนวน 11,385 คน (ร้อยละ 39.96) 2) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ จำนวน 3,505 คน (ร้อยละ 12.30) 3) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3,447 คน (ร้อยละ 12.10) 4) พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด 3,046 (ร้อยละ 10.69) และ 5) เสมียนเจ้าหน้าที่ จำนวน 3,001 อัตรา (ร้อยละ 10.53)

แผนภูมิ 23 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน จำแนกตามประเภทอาชีพ 5 อันดับแรก ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามอาชีพปี 2552 กับ ปี 2553 จะพบว่าอาชีพที่ต้องการตำแหน่งงานสูงสุดในปีนี้ คืออาชีพงานพื้นฐานซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ในอันดับที่ 7 (1,145 คน ร้อยละ 6.41) มาเป็นอันดับ 1 (11,385 คน ร้อยละ 39.96) รองลงมา ได้แก่ อาชีพผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ ขยับจากอันดับ 5 ในปีที่แล้วเป็นอันดับ 2 ในปีนี้ ขณะที่อาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ขยับลงไปอยู่อันดับที่ 3 จากปีที่แล้วอยู่ในอันดับที่ 2 พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาดลดจากอันดับที่ 1 ในปีที่แล้วเป็นอันดับที่ 4 ในปีนี้ และอาชีพเสมียนเจ้าหน้าที่ลดจากอันดับที่ 3 ในปีที่แล้วเป็นอันดับ 5 ในปีนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบความต้องการแรงงานที่ประกาศรับสมัครผ่านหน้าหนังสือพิมพ์จำแนกตามประเภท

อาชีพ (5 อันดับแรก) ปี 2552 - 2553

ประเภทอาชีพ	ปี 2552		อันดับ	ปี 2553		อันดับ
	อัตรา	ร้อยละ		อัตรา	ร้อยละ	
1.ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	3,172	17.78	2	3,447	12.10	3
2. พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	3,827	21.43	1	3,046	10.69	4
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	2,070	11.59	5	3,505	12.30	2
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	2,682	15.02	3	3,001	10.53	5
5. ผู้บริหาร ผู้จัดการ	2,282	12.78	4	1,830	6.42	6
6. อาชีพงานพื้นฐาน				11,385	39.96	1
7. อื่นๆ	3,821	21.40		4,110	14.42	
รวม	17,854	100.00		28,494	100.00	

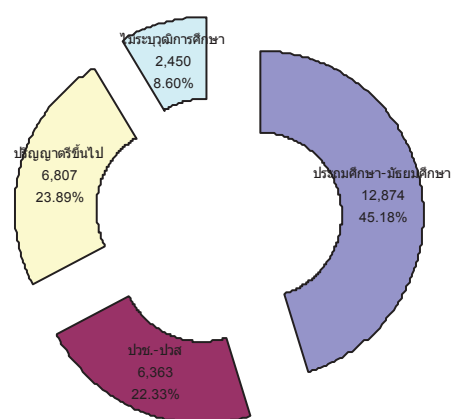
* ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับความต้องการแรงงานจำแนกตามการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่ประกาศรับสมัครงานทางหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับประถมศึกษา-

มัธยมศึกษา ไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.18 (12,874 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 23.89 (6,807 อัตรา) ระดับปวช.-ปวส. ร้อยละ 22.33 (6,363 อัตรา) และไม่ระบุวุฒิการศึกษา ร้อยละ 8.60 (2,450 อัตรา) (แผนภูมิที่ 24)

แผนภูมิ 24 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน

จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553

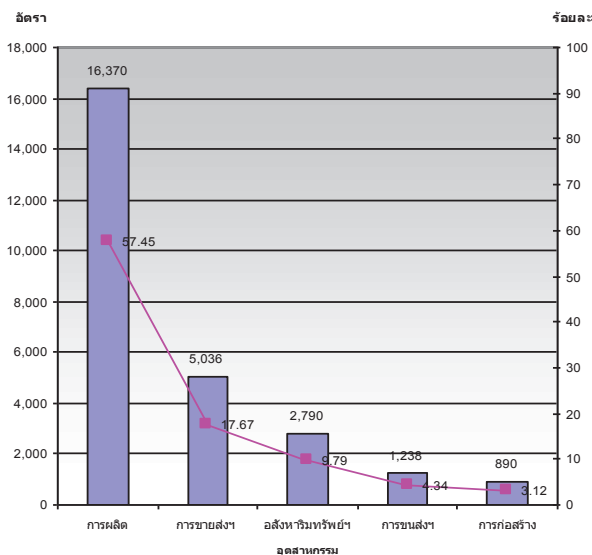

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามประเภทอุตสาหกรรมในปี 2553 พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตเป็นอุตสาหกรรมที่แจ้งความต้องการแรงงานผ่านหน้าหนังสือพิมพ์มากที่สุด คือการผลิตร้อยละ 57.45 ของความต้องการแรงงานทั้งหมด (16,370 คน) รองลงมาคือประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนมีอัตรา ร้อยละ 17.67 (5,036 คน)บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจมีอัตราร้อยละ 9.79 (2,790 คน) การขนส่งสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม มี

อัตราร้อยละ 4.34 (1,238 คน) และการก่อสร้าง 3.12 และ (890 คน)

แผนภูมิ 25 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

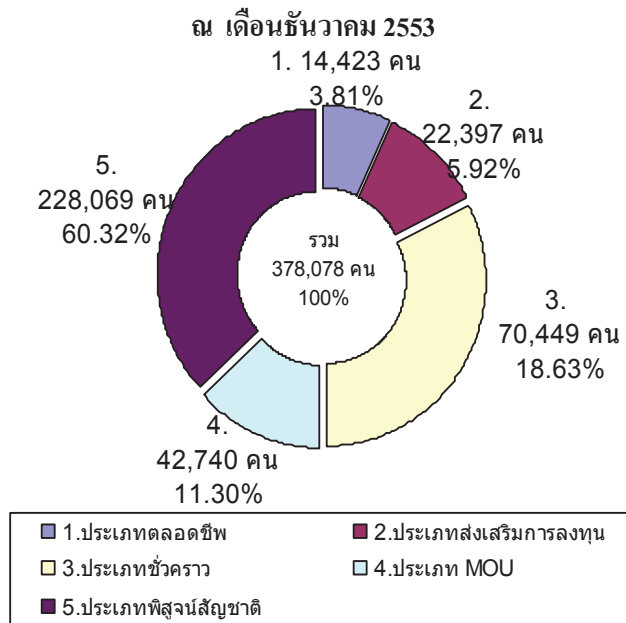
2.3 แรงงานต่างด้าว

สำหรับสถิติแรงงานต่างด้าว ซึ่งหมายถึง แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย กรมการจัดหางานจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ (1) กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย ประกอบด้วยประเภทต่าง ๆ คือ 1) ประเภทตลอดชีพ 2) ประเภทชั่วคราวที่ขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 (มาตรา 7 เดิม) 3) ประเภทส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม) 4) ประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU และ 5) ประเภทพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากประเภทได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU (ข้อ 4) และประเภทพิสูจน์สัญชาติ (ข้อ 5) คือ กลุ่มแรงงานสัญชาติลาว

กัมพูชา และพม่าที่เดินทางเข้ามาทำงานชั่วคราวเดิมเป็นแรงงานผิดกฎหมายภายหลังรัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำกรพิสูจน์สัญชาติ และลงนาม MOU เพื่อให้การนำเข้าแรงงานให้เป็นแรงงานถูกกฎหมาย ปัจจุบันจึงได้จัด 2 ประเภทนี้ให้รวมอยู่ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายสำหรับกลุ่มที่ (2) ได้แก่ แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน (กลุ่มนี้คือกลุ่มมาตรา 13) แบ่งเป็น 1) ชนกลุ่มน้อย 2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) ตามมติคณะรัฐมนตรี 2553

เมื่อพิจารณาข้อมูลกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายคงเหลือดังกล่าวข้างต้นพบว่า ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 มีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือจำนวนทั้งสิ้น 378,078 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทแรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติ และได้รับใบอนุญาตทำงานที่มีจำนวน 228,069 คน (ร้อยละ 60.32) รองลงมาคือ ประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) มีจำนวน 70,449 คน (ร้อยละ 18.63) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตาม MOU จำนวน 42,740 คน (ร้อยละ 11.30) และประเภทส่งเสริมการลงทุนฯ (มาตรา 12) จำนวน 22,397 คน คิดเป็นร้อยละ 5.92 ขณะที่ประเภทตลอดชีพ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 14,423 คน (ร้อยละ 3.81) ของแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้งหมด (รายละเอียดตารางภาคผนวก 11)

แผนภูมิ 26 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายเหลือ
จำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาต

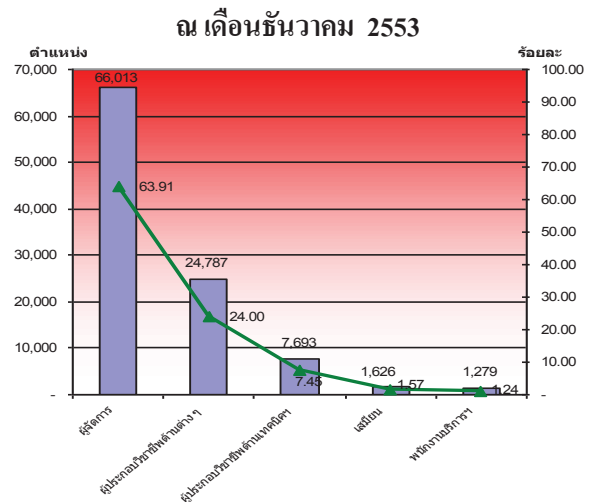

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อศึกษาแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย เฉพาะประเภทชั่วคราวและส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 9 และมาตรา 12) ซึ่งมีจำนวนรวม 92,846 คน โดยพิจารณาคำแนะนำงานที่ทำพบว่า มี 103,283 ตำแหน่ง เนื่องจากบางคนทำงานมากกว่า 1 ตำแหน่ง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 พบว่าอาชีพที่คนต่างด้าวเหล่านี้ทำมากที่สุด ได้แก่ อาชีพเป็นผู้จัดการ/ผู้บริหารคิดเป็น ร้อยละ 63.91 (66,013 ตำแหน่ง) รองลงมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ มีจำนวน 24,787 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 24.00 และช่างเทคนิค และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7,693 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 7.45 ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศนั้นประเทศที่เป็นเจ้าของทุนจะส่งผู้บริหารระดับสูงเข้ามาดูแลกิจการในประเทศ ไทยและผู้ประกอบวิชาชีพ (ผู้เชี่ยวชาญ) ช่างเทคนิค ภาครัฐจึงควรส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่แรงงานไทย ซึ่งจะทำ

ให้แรงงานไทยสามารถพัฒนาศักยภาพให้ เทียบเท่ามาตรฐานสากลได้ (แผนภูมิ 27)

แผนภูมิ 27 ตำแหน่งงานของแรงงานต่างด้าว
ประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน
จำแนกตามประเภทอาชีพ (อันดับแรก)

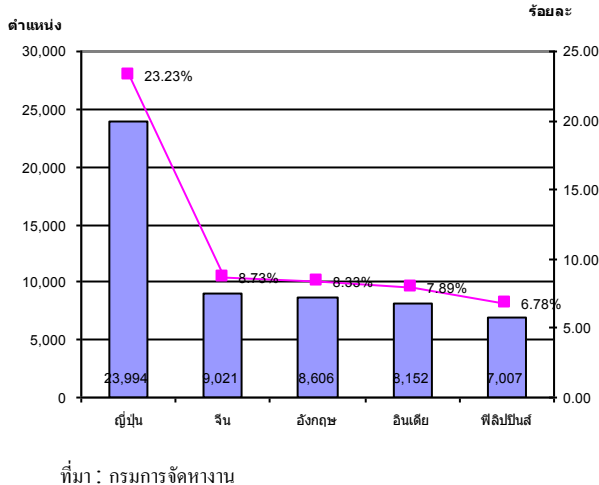

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ถ้าพิจารณาตามสัญชาติในกลุ่มแรงงาน ต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริม การลงทุน (พิจารณาจากตำแหน่งงานที่ทำ) ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2553 จะพบว่าแรงงาน ต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่นมีมากที่สุด คือมีจำนวน 23,994 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 23.23 รองลงมาคือ จีน อังกฤษ อินเดีย และฟิลิปปินส์ โดยมีจำนวน 9,021 ตำแหน่ง (ร้อยละ 8.73) 8,606 ตำแหน่ง (ร้อยละ 8.33) 8,152 ตำแหน่ง (ร้อยละ 7.89) และ 7,007 คน (ร้อยละ 6.78) ตามลำดับ (แผนภูมิ 28)

**แผนภูมิ 28 ตำแหน่งงานของแรงงานต่างด้าว
ประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน
จำแนกตามประเภทอาชีพ (อันดับแรก)**

ณ เดือนธันวาคม 2553

ส่วนแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่เข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน(มาตรา 13) ยอดคงเหลือ ณ เดือนธันวาคม 2553 มีจำนวน 955,595 คน จำแนกเป็น

1) กลุ่มชนกลุ่มน้อย มีจำนวน 23,340 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44

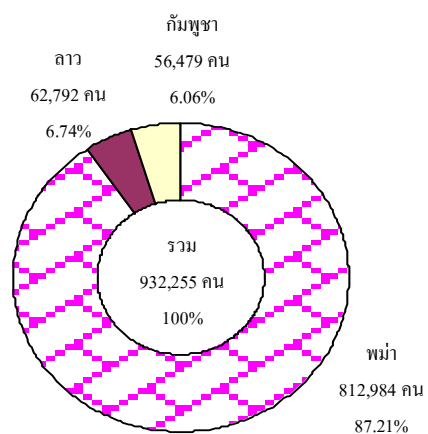
2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ตามมติ ครม. 2552 (พม่า ลาว กัมพูชา) ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 932,255 คน คิดเป็นร้อยละ 97.56 ซึ่งแรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ต่อใบอนุญาตอีก 1 ปี และจะสิ้นสุดใบอนุญาตพร้อมกันในเดือน กุมภาพันธ์ 2555 โดยมีการต่อใบอนุญาตแล้วทั้งสิ้น 932,255 คน

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) เฉพาะกลุ่มผิดกฎหมาย (ซึ่งไม่นับกลุ่ม MOU และพิสูจน์สัญชาติ) พบว่าสัญชาติที่มีมากที่สุดคือพม่า 812,984 คน คิดเป็นร้อยละ 87.21 สัญชาติลาว มีจำนวน 62,792 คน (ร้อยละ 6.74) และกัมพูชา จำนวน

56,479 คน (ร้อยละ 6.06) ดังแผนภูมิ 33 และ ตารางภาคผนวกที่ 13

แผนภูมิ 29 แรงงานต่างด้าวคงเหลือ(3สัญชาติ)

ตามมติ ครม. ณ เดือนธันวาคม 2553

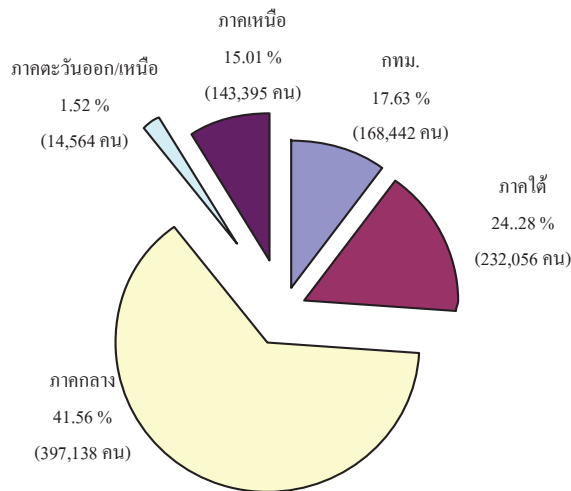
เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าวในกลุ่มเข้าเมืองผิดกฎหมายตามภูมิภาคทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อย กลุ่ม 3 สัญชาติตามมติ ครม. จะพบว่าแรงงานทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน 955,595 คน ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวน 397,138 คน (ร้อยละ 41.56) รองลงมาคือภาคใต้ 232,056 คน (ร้อยละ 24.28) กรุงเทพมหานคร 168,442 คน (ร้อยละ 17.63) และภาคเหนือ 143,395 คน (ร้อยละ 15.01) ส่วนภูมิภาคที่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอยู่น้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 14,564 คน (ร้อยละ 1.52) รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิ 30 และตารางภาคผนวกที่ 13

แผนภูมิ 30 แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับ

อนุญาตทำงานจำแนกตามภูมิภาค

ณ เดือนธันวาคม 2553

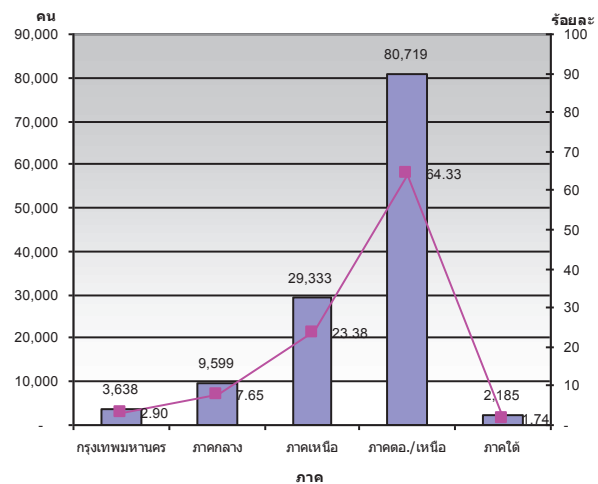
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.4 แรงงานไทยในต่างประเทศ

สำหรับแรงงานไทยในต่างประเทศ ปี 2553 มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางานทั้งสิ้น 125,474 คน เป็นเพศชายถึง 102,208 คน คิดเป็นร้อยละ 81.46 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมีเพียง 23,266 คน คิดเป็นร้อยละ 18.54 โดยแรงงานที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดคือจำนวน 80,719 คน คิดเป็นร้อยละ 84.33 รองลงมาคือภาคเหนือ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร จำนวน 29,333 คน (ร้อยละ 23.38) 9,599 คน (ร้อยละ 7.65) 3,638 คน (ร้อยละ 2.90) ตามลำดับ ส่วนภูมิภาคที่แจ้งความประสงค์น้อยที่สุดคือภาคใต้ จำนวนเพียง 2,185 คน (ร้อยละ 1.74)

แผนภูมิ 31 จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์

ไปทำงานต่างประเทศ ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ลงทะเบียนไปทำงานต่างประเทศในปี 2553 นี้ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2552 ในภาพรวมพบว่ามีความลดลง คิดเป็นร้อยละ 0.35 (ปี 2552 มีจำนวน 125,035 คน) และเมื่อพิจารณาตามภูมิลำเนาพบว่าภาคใต้และภาคเหนือมีผู้แจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้น โดยภาคที่แจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้นมากที่สุดคือภาคใต้ มีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 36.56 ภาคเหนือมีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.05 แต่กรุงเทพมหานครภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลง ร้อยละ 18.23 ,5.79 และ0.19 ตามลำดับ

ตาราง 8 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ปี 2552- ปี 2553 จำแนกตามภูมิลำเนาและเพศ

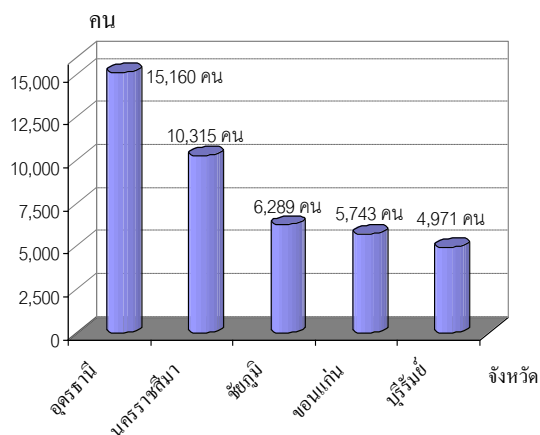
ภูมิลำเนา	ปี 2552	ปี 2553	อัตราการเปลี่ยนแปลง
กรุงเทพมหานคร	4,449	3,638	-18.23
ภาคกลาง	10,189	9,599	-5.79
ภาคเหนือ	27,922	29,333	5.05
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	80,875	80,719	-0.19
ภาคใต้	1,600	2,185	36.56
ทั่วประเทศ	125,035	125,474	0.35

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายจังหวัด พบว่าตลอดปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553) จังหวัดที่มีการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) อุดรธานี 15,160 คน คิดเป็นร้อยละ 12.08 ของแรงงานที่แจ้งความประสงค์ทั้งหมด 2) นครราชสีมา 10,315 คน (ร้อยละ 8.22) 3) ชัยภูมิ 6,289 คน (ร้อยละ 5.01) 4) ขอนแก่น 5,743 คน (ร้อยละ 4.58) และ 5) บุรีรัมย์ 4,971 คน (ร้อยละ 3.96) (แผนภูมิ 32) ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลภูมิภาคที่พบว่าแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแจ้งความประสงค์สูงคือนั่นเอง

แผนภูมิ 32 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศจำแนกตามจังหวัด 5 อันดับแรก ปี 2553

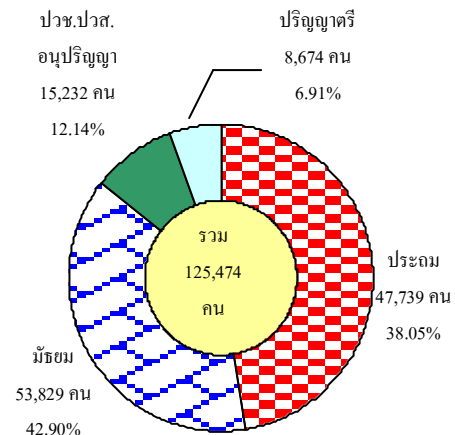

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 53,829 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 38.05 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด (47,739 คน) ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด และระดับ ปวช.

ปวส. อนุปริญญา มีจำนวน 15,232 คน (ร้อยละ 12.14) ขณะที่ระดับปริญญาตรีมีจำนวนคือ 8,674 คน คิดเป็นร้อยละ 6.91 (แผนภูมิ 33) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแรงงานส่วนใหญ่ที่นิยมไปทำงานต่างประเทศจะเป็นแรงงานระดับล่างหรือไร้ฝีมือ ซึ่งอาจจะมีผลมาจากประเทศเหล่านั้นขาดแคลนแรงงานไร้ทักษะฝีมือ เช่น งานก่อสร้าง กรรมกร หรือผู้รับใช้ในบ้านนั่นเอง และหากแรงงานเหล่านี้ออกไปทำงานต่างประเทศจำนวนมากก็ส่งผลให้แรงงานในประเทศไทยขาดแคลนตามความต้องการแรงงานต่างชาติในประเทศใกล้เคียง นั่นเอง

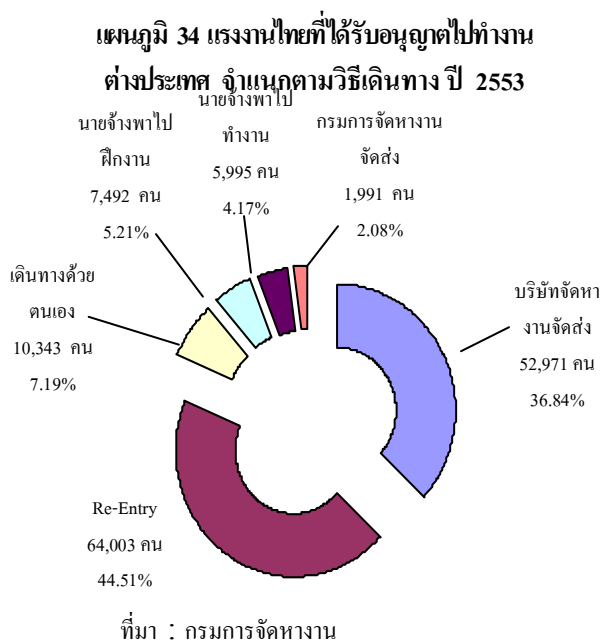
แผนภูมิ 33 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2553

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนของการอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศปี 2553 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 143,795 คน คิดเป็นร้อยละ 114.60 ของผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด จะเห็นได้ว่าตัวเลขของผู้ได้รับอนุญาตไปทำงานสูงกว่าจำนวนผู้แจ้งความประสงค์เนื่องจากผู้แจ้งความประสงค์ในปีที่แล้วและได้รับอนุญาตในปีนี้ จึงทำให้ตัวเลขสูงกว่าผู้แจ้งความประสงค์ และหาก

พิจารณาตามวิธีการเดินทางพบว่าในปี 2553 นี้ ส่วนใหญ่เป็นประเภท Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญาที่มีจำนวน 64,003 คน (ร้อยละ 44.51) รองลงมาคือ บริษัทจัดหางานจัดส่ง ซึ่งมีจำนวน 52,971 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 ประเภทเดินทางด้วยตนเอง มี 10,343 คน (ร้อยละ 7.19) ประเภทนายจ้างพาไปฝึกงานมี 7,492 คน (ร้อยละ 5.21) และนายจ้างพาไปทำงานจำนวน 5,995 คน (ร้อยละ 4.17) และ กรมการจัดหางานจัดส่งมี 2,991 คน (ร้อยละ 2.08) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปี 2552 พบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศในภาพรวมปีนี้ลดลงจากปีที่แล้วที่มีจำนวน 147,711 คน โดยลดลงจำนวน 3,916 คน คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 2.65 โดยแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศเกือบทุกประเภทมีสัดส่วนลดลง โดยประเภทนายจ้างพาไปฝึกงานมีอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุดคือร้อยละ 52.30 รองลงมา ได้แก่ ประเภท Re-Entry ลดลงร้อยละ 7.18 กรมการจัด

จัดหางานจัดส่งลดลงร้อยละ 1.87 และเดินทางด้วยตนเองลดลงร้อยละ 1.32 ตามลำดับ ขณะที่ประเภทนายจ้างพาไปฝึกงานเพิ่มขึ้นอย่างมากคือ มีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 90.60 และประเภทกรมการจัดหางานจัดส่งร้อยละ 8.73

ตาราง 9 เปรียบเทียบแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง ปี 2552 - ปี 2553

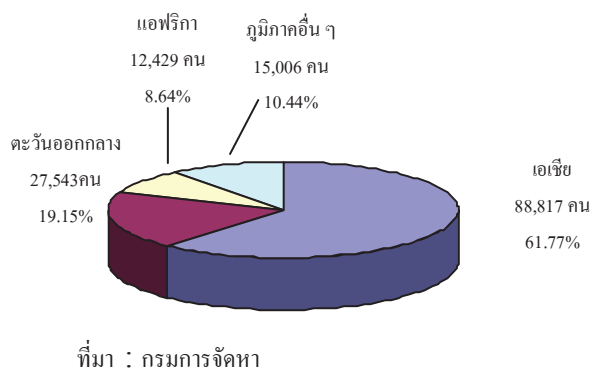
วิธีการเดินทาง	ปี 2552		ปี 2553		อัตราการเปลี่ยนแปลง
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. บริษัทจัดหางานจัดส่ง	48,720	32.98	52,971	36.84	8.73
2. Re-Entry	68,953	46.68	64,003	44.51	-7.18
3. เดินทางด้วยตนเอง	10,481	7.10	10,343	7.19	-1.32
4. นายจ้างพาไปฝึกงาน	3,942	2.67	7,492	5.21	90.06
5. นายจ้างพาไปทำงาน	12,567	8.51	5,995	4.17	-52.30
6. กรมการจัดหางานจัดส่ง	3,048	2.06	2,991	2.08	-1.87
รวม	147,711	100.0	143,795	100.0	-2.65

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศตามที่ได้รับอนุญาตในปี 2553 ส่วนใหญ่จะไปทำงานอยู่ในภูมิภาคเอเชีย มีจำนวน 88,817 คน คิดเป็นร้อยละ 61.77 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคตะวันออกกลางจำนวน 27,543 คน (ร้อยละ 19.15) และแอฟริกา 12,429 คน (ร้อยละ 8.64) นอกจากนั้นก็กระจายในภูมิภาคอื่นๆ 15,006 คน (ร้อยละ 10.44) โดยในภูมิภาคเอเชีย ประเทศที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานมากที่สุด คือ ใต้หวัน มีจำนวน 40,927 คน คิดเป็นร้อยละ 46.08 ของแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย รองลงมาคือสิงคโปร์ มีร้อยละ 14.32 (12,719 คน) เกาหลีใต้ร้อยละ 9.68 (8,595 คน) ของแรงงานที่เดินทางไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย

ทั้งหมด ส่วนภูมิภาคตะวันออกกลาง ประเทศที่
แรงงานไทยไปทำงานมากที่สุดในปีนี้ คือสหรัฐ
อาหรับเอมิเรตส์มี 8,308 คน (ร้อยละ 30.16)ของ
แรงงานที่เดินทางไปตะวันออกกลางทั้งหมด)
รองลงมาคืออิสราเอล จำนวน 8,136 คน (ร้อยละ
21.54 ของแรงงานที่เดินทางไปตะวันออกกลาง
ทั้งหมด) (รายละเอียดปรากฏในตาราง
ภาคผนวก 14)

**แผนภูมิ 35 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ปี 2553**

สำหรับแรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้
เดินทางไปทำงานต่างประเทศปี 2553 มีจำนวน
143,795 คน ตามที่กล่าวมาแล้ว ถ้าพิจารณา
อาชีพที่เดินทางไปพบว่าอาชีพที่เดินทางไปสูงสุด
5 อันดับแรก คือ

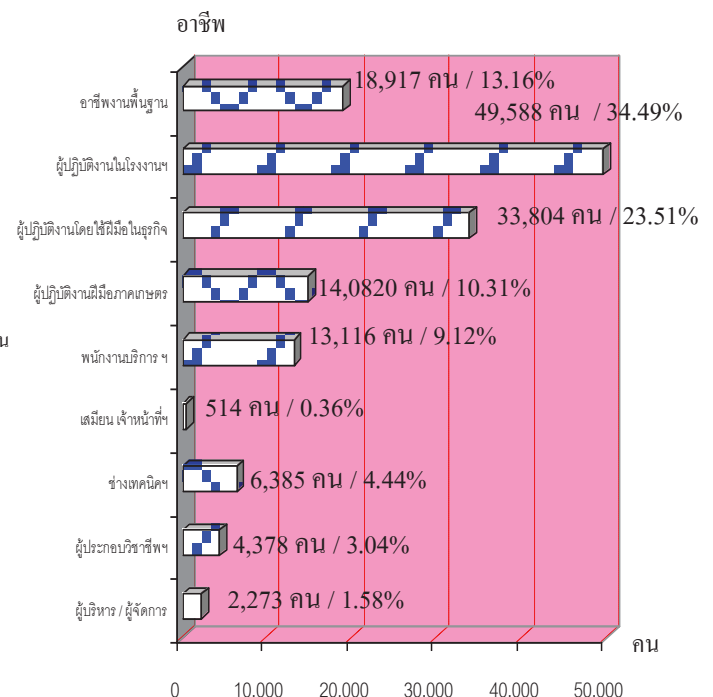
- 1) ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุม
เครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการปกครอง
 ฯลฯ จำนวน 49,588 คน คิดเป็นร้อยละ 34.49
- 2) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือใน
ธุรกิจต่างๆ ได้แก่ การก่อสร้าง
ปฏิบัติงานในเหมืองแร่ งานโลหะ
เครื่องจักร การพิมพ์ ฯลฯ 33,804 คน
(ร้อยละ 23.51)

3) อาชีพงานพื้นฐาน 18,917 คน
(ร้อยละ 13.16)

4) ผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตรและ
ประมง 14,820 คน (ร้อยละ 10.31)

และ 5) พนักงานบริการ พนักงานขายใน
ร้านค้าและตลาด 13,116 คน (ร้อยละ 9.12)

**แผนภูมิ 36 แรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามอาชีพ ปี 2553**

3. การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

กระทรวงแรงงานโดยกรมพัฒนาฝีมือ
แรงงานได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้
ใช้แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) การฝึก
เตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกอาชีพให้กลุ่ม
แรงงานใหม่หรือผู้ถูกเลิกจ้าง ว่างาน ที่ประสงค์
เข้าสู่ตลาดแรงงานให้มีความรู้ ทักษะฝีมือ 2) การ
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และ 3) การฝึกเสริม
ทักษะ เป็นการฝึกอาชีพให้แรงงานที่ทำงานอยู่

แล้วหรือถูกเลิกจ้างเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและฝีมือเฉพาะด้านให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัย สร้างโอกาสการมีงานทำ การฝึกประเภทนี้มีทั้งส่วนที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานดำเนินการเอง และการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในภาคเอกชน นอกจากนี้ยังมีภารกิจทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือสอดคล้องและทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยภาพรวมของการฝึกต่าง ๆ ในปี 2553 (มกราคม-ธันวาคม 2553) เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว(มกราคม-ธันวาคม 2552) พบว่าปีนี้มี การฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำนวน 10,072 คน ลดลงจากปีที่แล้วจำนวน 347 คน (ปี 2551 มีการ ฝึกจำนวน 10,419 คน) คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลง ลดลงร้อยละ 18.81 ขณะที่การฝึกยกระดับฝีมือ แรงงานในปีนี้มีผู้ฝึกจำนวน 108,031 คน ซึ่ง

เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.37 (10,147 คน) จาก ปีที่แล้วที่มีการฝึกอบรม 97,884 คน ในส่วนการ ฝึกเสริมทักษะ พบว่าในปีนี้มีผู้เข้ารับการฝึก 65,735 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.04 (7,585 คน) จากปีที่แล้วที่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 58,150 คน

โดยในปี 2553 นี้มีการฝึกเตรียมเข้า ทำงานทั้งสิ้น 10,072 คน ภูมิภาคที่ฝึกสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4,081 คน คิดเป็นร้อยละ 40.52 รองลงมาคือภาคเหนือ 2,491 คน (ร้อยละ 24.73) และภาคกลาง 2,379 คน (ร้อยละ 23.62) (แผนภูมิ 37) หากพิจารณา ตามกลุ่มอาชีพพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการฝึก เตรียมเข้าทำงานสูงสุดคือ ช่างเครื่องกล 2,592 คน (ร้อยละ 24.88) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับ กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการที่มี จำนวน 2,930 คน (ร้อยละ 29.09) และช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ที่มีจำนวน 2,369 คน (ร้อยละ 23.52) (ตารางภาคผนวก 15)

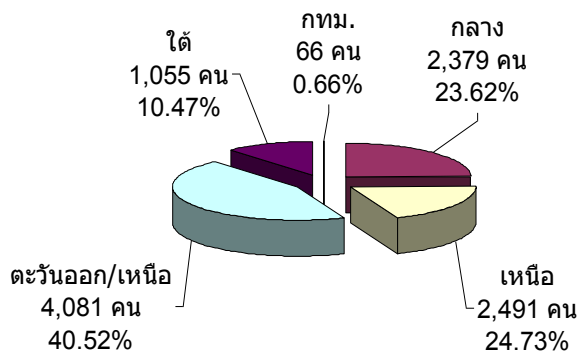
**ตาราง 10 แสดงจำนวนผู้เข้ารับการฝึกเตรียมทำงาน / ยกระดับฝีมือแรงงาน / ฝึกเสริมทักษะ
จำแนกตามภูมิภาค ปี 2552 -2553**

ภูมิภาค	ปี 2552 (มกราคม-ธันวาคม 2552) (คน)			ปี 2553 (มกราคม-ธันวาคม 2553) (คน)		
	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริมทักษะ	ฝึกเตรียมเข้า ทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ
กรุงเทพมหานคร	39	2,590	1,632	66	3,187	76
ภาคกลาง	2,744	33,664	13,718	2,379	40,710	18,994
ภาคเหนือ	2,478	20,782	13,786	2,491	23,216	15,931
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,699	21,546	18,466	4,081	22,183	20,831
ภาคใต้	1,459	19,302	10,548	1,055	18,735	9,903
ทั่วประเทศ	10,419	97,884	58,150	10,072	108,031	65,735

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 11 มกราคม 2553

แผนภูมิ 37 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน

จำแนกตามภูมิภาค ปี 2553

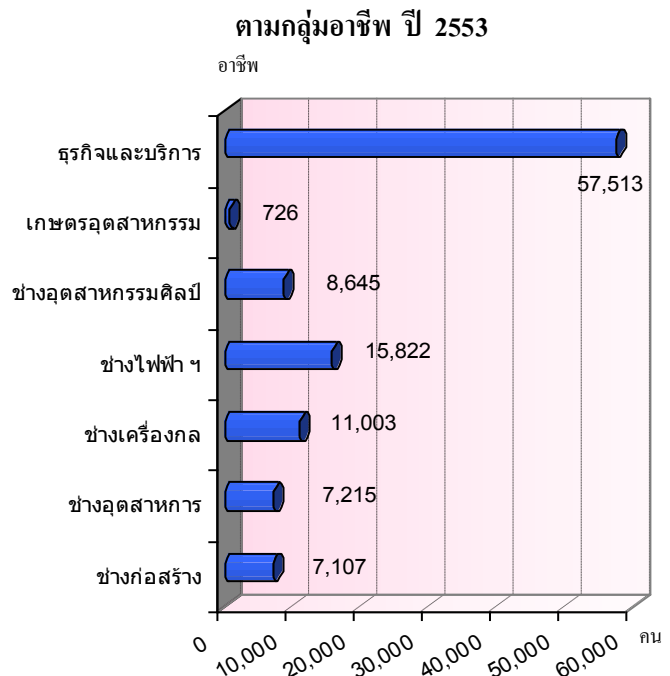

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 11 มกราคม 2554

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในปี 2553 มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 108,031 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุดคือภาคกลาง มีจำนวน 40,710 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 รองลงมาคือภาคเหนือมีร้อยละ 21.49 (23,216 คน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีจำนวน 22,183 คน (ร้อยละ 20.53) ตามลำดับ ภาคที่มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานงานน้อยที่สุดคือกรุงเทพมหานคร จำนวน 3,187 คน (ร้อยละ 2.95) พิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่ฝึก พบว่ากลุ่มธุรกิจและบริการมีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดคือร้อยละ 53.24 (57,513 คน) รองลงมาคือกลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับร้อยละ 14.65 (15,822 คน) และช่างเครื่องกล มีการฝึกยกระดับ ร้อยละ 10.19 (11,003 คน) อาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ที่มีร้อยละ 8.00 (8,645 คน) และช่างก่อสร้างที่มีร้อยละ 6.58 (7,107 คน) ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน จำนวน 108,031 คน พบว่าผ่านการฝึกจำนวน 93,263 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.33 ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมดและผู้ผ่านการฝึกได้งานทำ 76,869 คน

คิดเป็นร้อยละ 82.42 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด (ตารางภาคผนวก 15)

แผนภูมิ 38 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2553

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 11 มกราคม 2554

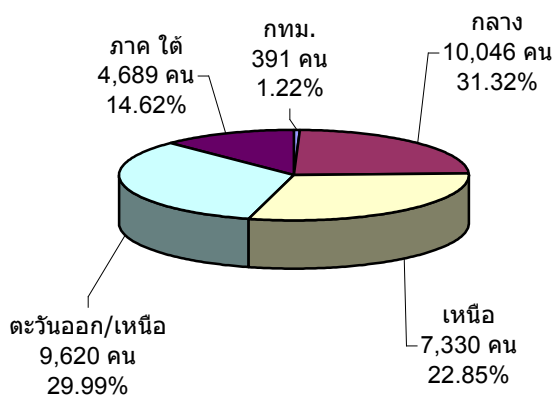
นอกจากนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังได้มีการฝึกเสริมทักษะ โดยในปี 2553 สามารถฝึกเสริมทักษะได้ทั้งสิ้น 65,735 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20,831 คน คิดเป็นร้อยละ 31.69 รองลงมาคือภาคกลาง 18,994 คน (ร้อยละ 28.89) ภาคเหนือจำนวน 15,931 คน (ร้อยละ 24.24) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่ฝึกสูงสุดคือกลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ ที่มีจำนวน 21,412 (ร้อยละ 32.57) รองลงมาคือช่างอุตสาหกรรมศิลป์ 16,259 คน (ร้อยละ 24.73) และช่างก่อสร้าง 9,373 คน (ร้อยละ 14.26) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 65,735 คน พบว่าผ่านการฝึกร้อยละ 86.98 (จำนวน 57,179 คน) และได้งานทำ 26,904 คน คิดเป็น

ร้อยละ 47.05 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด (ตาราง ภาคผนวก 15)

ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมีการทดสอบทั้งสิ้น 32,076 คน โดยภาคที่มีการทดสอบมากที่สุด คือ ภาคกลางจำนวน 10,046 คน (ร้อยละ 31.32) ซึ่งมีสัดส่วนรองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 9,620 คน คิดเป็นร้อยละ 29.99 ภาคเหนือ มีจำนวน 7,330 คน คิดเป็นร้อยละ 22.85 (แผนภูมิ 39) โดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เมื่อจำแนกตามประเภทการทดสอบ พบว่าเป็นการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติ 31,498 คน คิดเป็นร้อยละ 98.20 ทดสอบมาตรฐานเฉพาะสถานประกอบการ 339 คน (ร้อยละ 1.06) และการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ 239 คน (ร้อยละ 0.75)

แผนภูมิ 39 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน
จำแนกตามภูมิภาค ปี 2553

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 11 มกราคม 2554

เมื่อพิจารณาผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือจำแนกตามกลุ่มอาชีพพบว่ากลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุด คือกลุ่มธุรกิจและบริการมีจำนวน 13,011 คน (ร้อยละ 40.56) รองลงมาได้แก่ ช่างเครื่องกล ที่มีจำนวน 5,928

คน (ร้อยละ 18.48) ช่างก่อสร้าง จำนวน 4,711 คน ร้อยละ 14.69 และช่างอุตสาหกรรม จำนวน 3,146 คน (ร้อยละ 9.81) ในส่วนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำนวน 32,076 คน พบว่าผ่านการทดสอบจำนวน 21,188 คน คิดเป็นร้อยละ 66.06 ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมด และได้งานทำ 9,529 คน คิดเป็นร้อยละ 44.97 ของผู้ผ่านการทดสอบทั้งหมด

การพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นเรื่อง ที่หลายฝ่ายต้องช่วยกันทั้งภาครัฐ เอกชน คือ ผู้ประกอบการหรือเจ้าของสถานประกอบการ รวมถึงลูกจ้าง ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาฝีมือแรงงาน จะเป็นการเพิ่มผลิตภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งจะเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี รวมถึงความเป็นมาตรฐานในระดับ ต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระดับโลก ขณะเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน ดังนั้น นอกจากกรมพัฒนา ฝีมือแรงงานจะเป็นผู้ดำเนินการโดยตรงแล้ว ยังมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินการ ซึ่งพบว่า ปี 2553 สถานประกอบการเอกชนที่มีการพัฒนา ฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 14,832 แห่ง โดยเป็น สถานประกอบการในกรุงเทพมหานครสูงที่สุด จำนวน 9,010 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.75 รองลงมาคือภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ โดยมีจำนวน 4,778 แห่ง (ร้อยละ 32.21) 410 แห่ง (ร้อยละ 2.76) และ 345 แห่ง (ร้อยละ 2.33) ตามลำดับ ขณะที่สถาน ประกอบการเอกชนในภาคใต้มีการฝึกอบรมน้อย ที่สุดคือ 289 แห่ง (ร้อยละ 1.95) ผู้เข้ารับการฝึก ทั้งสิ้น 2,387,295 คน มีผู้ผ่านการฝึกทั้งสิ้น 2,387,295 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 100.0 ของผู้เข้าฝึกอบรมทั้งหมด โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 926,707,028 บาท (ตาราง 11) และเมื่อ เปรียบเทียบกับปีที่แล้วพบว่าปีนี้สถาน

ประกอบการภาคเอกชนมีการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานลดลงน้อยกว่าปีที่ผ่านมาถึงจำนวน 4,794 แห่ง คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 24.43 และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวนลดลง (899,772 คน) คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลง

ลดลงร้อยละ 27.37 และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมลดลงจาก 1,294.44 ล้านบาท เป็น 926.71 ล้านบาท

ตาราง 11 เปรียบเทียบการดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานโดยภาคเอกชน ปี 2552 และ 2553

ภูมิภาค	ปี 2552 (มกราคม-ธันวาคม 2552)				ปี 2553 (มกราคม-ธันวาคม 2553)			
	สปก. (แห่ง)	ผู้เข้าฝึก (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สปก. (แห่ง)	ผู้เข้าฝึก (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)
กรุงเทพมหานคร	10,254	1,545,481	1,545,481	924.08	9,010	1,055,327	1,055,327	583.61
ภาคกลาง	6,879	1,359,949	1,359,949	316.55	4,778	1,077,246	1,077,246	309.48
ภาคเหนือ	945	137,260	137,260	19.33	345	86,310	86,310	12.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	983	170,690	170,690	17.69	410	91,847	91,847	9.05
ภาคใต้	565	73,687	73,687	16.79	289	76,565	76,565	12.57
รวม	19,626	3,287,067	3,287,067	1,294.44	14,832	2,387,295	2,387,295	926.71

4. การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

ภารกิจของกระทรวงแรงงานที่ต่อเนื่องจากการส่งเสริมการมีงานทำและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานเพื่อยกระดับฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและทัดเทียมมาตรฐานสากลและภารกิจในประการต่อมาคือการคุ้มครอง ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรมในการจ้างงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) (ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2551 เพื่อไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างซึ่งดำเนินการ โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือให้ลูกจ้างผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็ต้องผดุงไว้ซึ่งความ

ยุติธรรมกับฝ่ายนายจ้าง กล่าวคือไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง โดยการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวมาแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจ 4 ด้าน คือ การคุ้มครองแรงงาน การจัดสวัสดิการแรงงาน การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน และการส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

4.1 การตรวจแรงงาน

การตรวจแรงงานคือการตรวจสอบสถานประกอบการซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการคุ้มครองแรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย ขณะเดียวกันจะเป็นมาตรการในการกำกับดูแลและกระตุ้นให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครอง

แรงงานและเอาใจใส่ดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้น อีกด้วย อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบสถานประกอบการมิใช่เป็นการไปจับผิดนายจ้าง หากแต่เป็นการตรวจสอบเพื่อแนะนำให้ความรู้ในการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นายจ้าง รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ลูกจ้าง / ผู้ใช้แรงงานในการปฏิบัติที่ถูกต้องอีกด้วย สำหรับในปี 2553 (ช่วงเดือน มกราคม-ธันวาคม 2553) จากข้อมูลการประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ของ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 49,436 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 2,503,960 คน จำแนกเป็นชาย 1,257,009 คน (ร้อยละ 50.20 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) หญิง 1,240,734 คน (ร้อยละ 49.55 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) และในจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมดเป็นเด็ก 6,217 คน (ร้อยละ 0.25 ของลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจปีนี้ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาด 1-4 คน 12,631 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.55 ของจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ รองลงมา ได้แก่ สถานประกอบการขนาด 5-9 คน 9,839 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.90 สถานประกอบการขนาด 10-19 คน 8,973 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.15 สถานประกอบการ ขนาด 20-49 คน 8,952 แห่ง (ร้อยละ 18.11) สถานประกอบการ ขนาด 50-99 คน 3,921 แห่ง (ร้อยละ 7.93) สถานประกอบการ ขนาด 100-199 คน มี 3,214 แห่ง (ร้อยละ 6.50) สถานประกอบการขนาด 200-499 คน มี 1,145 แห่ง (ร้อยละ 2.32) สถานประกอบการขนาด 500-999 คน มี 513 คน (ร้อยละ 1.04) สถานประกอบการขนาด 1,000

คนขึ้นไปมี 248 แห่ง(ตาราง 12 และตาราง ภาคผนวกที่ 16)

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว คือ ปี 2552 พบว่าปีนี้มี การตรวจสอบสถานประกอบการ ลดลงจากปีที่แล้ว จำนวน 1,233 แห่ง คิดเป็น อัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 2.43 ขณะที่ จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจคุ้มครองแรงงานมี จำนวนเพิ่มขึ้น 577,612 คน คิดเป็นอัตรา เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.98 โดยสถานประกอบการขนาดต่ำกว่า 99 คนมีการตรวจคิด เป็นร้อยละ 81.71 ขณะที่สถานประกอบการ ขนาด 100 คนขึ้นไป มีการตรวจร้อยละ 10.36 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการ และลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ ปี 2552-2553 (มกราคม-ธันวาคม)

สถานประกอบการ/ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ				
ขนาดสถานประกอบการ	ปี 2552		ปี 2553	
	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
1—4 คน	16,339	37,469	12,631	29,366
5—9 คน	10,564	72,144	9,839	67,313
10—19 คน	8,900	121,613	8,973	122,937
20—49 คน	8,363	261,975	8,952	279,770
50—99 คน	2,947	210,126	3,921	276,399
100—299 คน	2,517	420,592	-	-
300—499 คน	498	190,839	-	-
100—199 คน	-	-	3,214	509,504
200—499 คน	-	-	1,145	384,291
500—999 คน	358	250,134	513	353,287
1,000 คน ⁺	183	361,456	248	481,093
รวม	50,669	1,926,348	49,436	2,503,960

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. * สปก. = สถานประกอบการ

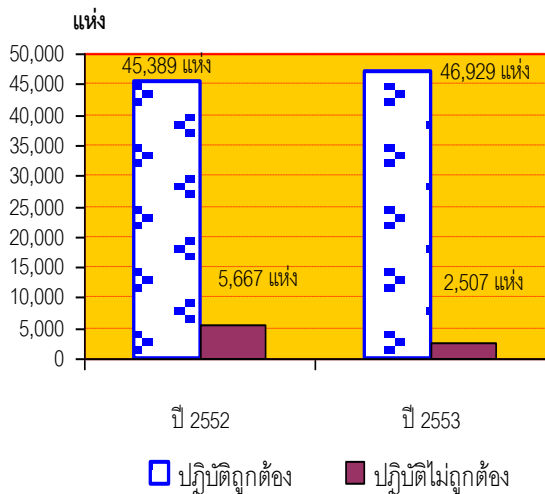
2. ข้อมูลปี 2552 จากสถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2552

3. ข้อมูลปี 2553 ประมวลผล เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2554

4. ข้อมูลปี 2553 จำแนกขนาดสถานประกอบการ จากเดิม 100-299 คน และ 300-499 คน เป็น 100-199 คนและ 200-499 คน

ในส่วนผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 94.93 (จำนวน 46,929 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 5.07 (จำนวน 2,507 แห่ง) รายละเอียดปรากฏในแผนภูมิที่ 40 และตารางภาคผนวกที่ 16

แผนภูมิ 40 เปรียบเทียบผลการตรวจสถานประกอบการ ปี 2552 และปี 2553

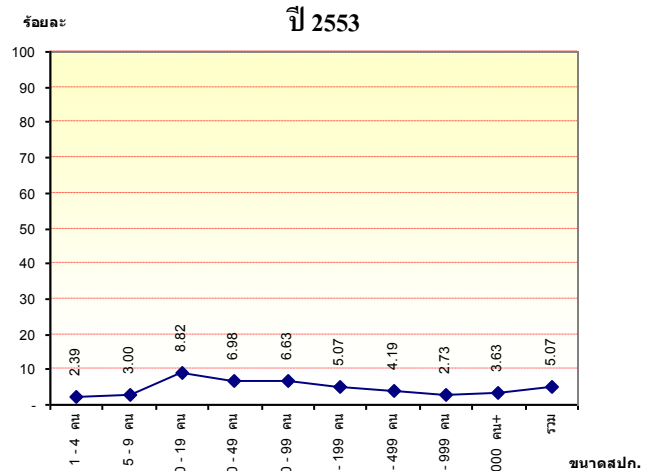
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

1. ข้อมูล ปี 2552 จากสถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2552
2. ข้อมูล ปี 2553 ประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ Online 26 ม.ค. 2553

เมื่อพิจารณาอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ พบว่า ภาพรวมมีอัตราร้อยละ 5.07 สถานประกอบการที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานสูงสุด คือสถานประกอบการขนาด 10 – 19 คน มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานร้อยละ 8.82 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 20 - 49 คน ร้อยละ 6.98 สถานประกอบการขนาด 50 – 99 คน ร้อยละ 6.63 สถานประกอบการขนาด 100 – 199 คน ร้อยละ

5.07 สถานประกอบการขนาด 200 – 499 คน ร้อยละ 4.19 สถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป ร้อยละ 3.63 สถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน ร้อยละ 3.00 สถานประกอบการขนาด 500 – 999 คน ร้อยละ 2.73 และสถานประกอบการขนาด 1 – 4 คน ร้อยละ 2.39 (แผนภูมิ 41 ตารางภาคผนวกที่ 22)

แผนภูมิ 41 อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2553

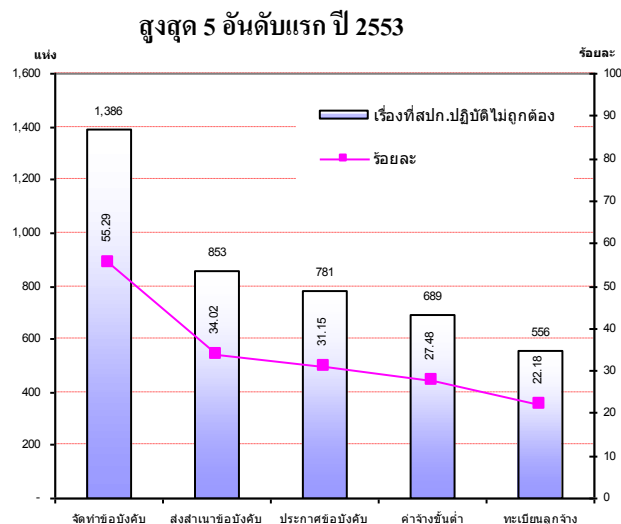

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 2,507 แห่ง นั้น มีเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องการจัดทำข้อบังคับ 1,386 แห่ง (ร้อยละ 55.29) ส่งสำเนาข้อบังคับ 853 แห่ง (ร้อยละ 34.02) ประกาศข้อบังคับ 781 แห่ง (ร้อยละ 31.15) ค่าจ้างขั้นต่ำ 689 แห่ง (ร้อยละ 27.48) และทะเบียนลูกจ้าง 556 แห่ง (ร้อยละ 22.18) (สถานประกอบการแห่งหนึ่งมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องหลายเรื่อง) นอกจากนี้ยังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องในเรื่องอื่น ๆ อาทิ การจ่ายค่าจ้าง วันหยุด ทะเบียน สิทธิวันลา

ค่าล่วงเวลา เงินประกันการทำงาน เวลาทำงาน
วันทำงาน ระยะเวลาการจ่ายค่าจ้าง สถานที่การ
จ่ายค่าจ้าง เวลาพัก เป็นต้น (แผนภูมิ 42)

แผนภูมิ 42 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

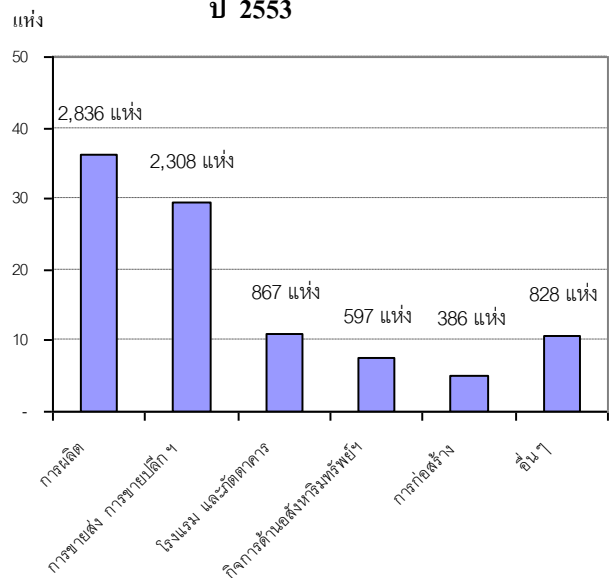
เมื่อพิจารณาเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง
ตามกฎหมายของสถานประกอบการต่าง ๆ
จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (โดยนับเรื่อง
ที่ปฏิบัติผิดกฎหมายเรื่องละ 1 แห่งซึ่งบางแห่งมี
เรื่องปฏิบัติผิดกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง-นับซ้ำ)
ในปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)พบว่า
ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม
กฎหมายสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่
1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม
รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และ
ของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 36.26 (2,836 แห่ง)
2) การผลิต ร้อยละ 29.51 (2,308 แห่ง)
3) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 11.08 (867 แห่ง)
4) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และ
กิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 7.63 (597 แห่ง) และ

5) การก่อสร้าง ร้อยละ 4.93 (386 แห่ง)
(แผนภูมิที่ 43)

แผนภูมิ 43 ประเภทอุตสาหกรรมที่มีเรื่องที่ปฏิบัติ

ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก

ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หากเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาพบว่า
ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม
กฎหมาย 3 อันดับแรกในไตรมาสนี้ เป็น
อุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน คือ การขายส่ง ขาย
ปลีก การผลิต โรงแรมและภัตตาคาร สำหรับ
อันดับที่ 4 ของปี 2553 เลื่อนขึ้นมาจากอันดับที่ 5
ของปี 2552 ได้แก่ กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การ
ให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ และอันดับที่ 5 ปี
2553 ตกลงมาจากอันดับที่ 4 ปี 2552 ได้แก่
การก่อสร้าง ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ปี 2552 และ ปี 2553

ประเภทอุตสาหกรรม	ปี 2552		ปี 2553	
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ครัวเรือน	15,321	35.71	2,836	36.26
2. การผลิต	14,717	34.30	2,308	29.51
3. โรงแรมและภัตตาคาร	3,831	8.93	867	11.08
4. กิจการด้าน อสังหาริมทรัพย์	2,166	5.05	597	7.63
5. การก่อสร้าง	2,503	5.83	386	4.93
6. การขนส่งฯ	1,515	3.53	336	4.30
7. อื่น ๆ	2,850	6.64	492	6.29
รวม	42,903	100.00	7,822	100.00

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : * สปก. = สถานประกอบการ

เมื่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจพบว่าสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จะมีการดำเนินการให้สถานประกอบการนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้าง ได้แก่ การแนะนำให้นายจ้างปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ออกหนังสือเชิญพบ ออกคำสั่งให้ดำเนินการเปรียบเทียบปรับ หรือส่งเรื่องดำเนินคดี ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะใดจะพิจารณาตามความรุนแรงของปัญหา ได้แก่ ให้คำแนะนำแก่เจ้าของสถานประกอบการเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป ออกหนังสือเชิญพบ ออกคำสั่งให้ดำเนินการ ส่งเรื่องดำเนินคดี และการเปรียบเทียบปรับ

4.2 ความปลอดภัยในการทำงาน

สำหรับการตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองดูแลความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้าง นอกจากนี้การตรวจความปลอดภัยในการทำงานยังเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สามารถดำเนินการเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เจ้าของสถานประกอบการเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เพราะหากการทำงานมีความปลอดภัยย่อมส่งผลถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ใช้แรงงานตามมา เมื่อคนงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีจะทำงานอย่างมีความสุขและจะส่งผลต่อผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นของสถานประกอบการอันนำไปสู่ผลกำไรตามมานั่นเอง ในปี 2553 (ช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2553) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 16,804 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 1,565,475 คน โดยจำแนกเป็นลูกจ้างชาย 786,549 คน คิดเป็นร้อยละ 50.24 เป็นลูกจ้างหญิง 778,926 คน คิดเป็นร้อยละ 49.76 และเมื่อพิจารณาขนาดสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าสถานประกอบการขนาด 20 – 49 คน มีการตรวจสูงสุดคือจำนวน 3,633 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.62 รองลงมา ได้แก่ สถานประกอบการขนาด 10 - 19 คนมีร้อยละ 16.01 (2,691 แห่ง) สถานประกอบการขนาด 5-9 คน ร้อยละ 15.84 (2,661 แห่ง) สถานประกอบการขนาด 1 – 4 คน ตรวจร้อยละ 14.85 (2,496 แห่ง) สถานประกอบการขนาด 100 – 199 คน ร้อยละ 13.04 (2,191 แห่ง) สถาน

ประกอบการขนาด 50 – 99 คน ร้อยละ 11.95 (2,008 แห่ง)

จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจความปลอดภัยในปีนี้มีลดลงจากปีที่แล้วจำนวน 3,373 แห่ง คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 16.72 (ปี 2552 ตรวจจำนวน 20,177 แห่ง) แต่จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจมีจำนวน 1,565,475 คน ซึ่งเพิ่มขึ้น 13,899 คน คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 0.90

ตาราง 14 การตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการ ปี 2552-2553 จำแนกตามสถานประกอบการ

สถานประกอบการ/ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ				
ขนาดสถานประกอบการ	ปี 2552		ปี 2553	
	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
1 – 4 คน	4,221	10,179	2,496	6,357
5 – 9 คน	3,389	23,322	2,661	18,500
10 – 19 คน	3,301	45,455	2,691	37,205
20 – 49 คน	4,124	132,378	3,633	117,483
50 – 99 คน	2,066	148,474	2,008	144,069
100 – 299 คน	2,049	344,653	-	-
300 – 499 คน	464	177,929	-	-
100 – 199 คน	-	-	2,191	371,778
200 – 499 คน	-	-	560	214,610
500 – 999 คน	366	252,905	336	234,414
1,000 คน [†]	197	416,281	228	421,059
รวม	20,177	1,551,576	16,804	1,565,475

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

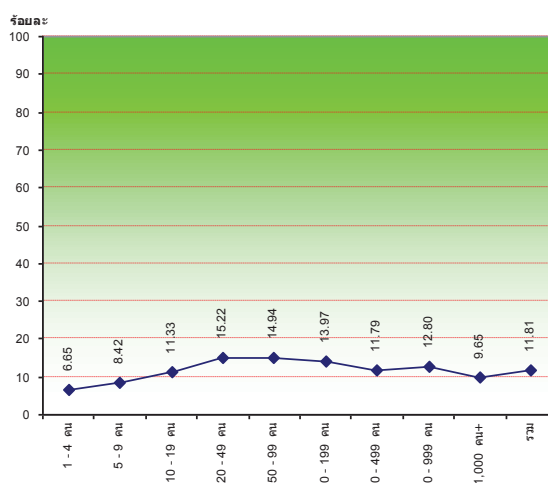
สปก.* = สถานประกอบการ

ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2553

เมื่อพิจารณาอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย จำแนกตามขนาดสถานประกอบการภาพรวมมีอัตราร้อยละ 11.81 โดยสถานประกอบการที่มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยสูงสุดคือสถาน

ประกอบการขนาด 20 – 49 คน ร้อยละ 15.22 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 50 – 99 คน ร้อยละ 14.94 สถานประกอบการขนาด 100 – 199 คน ร้อยละ 13.97 สถานประกอบการขนาด 500 – 999 คน ร้อยละ 12.80 สถานประกอบการขนาด 200 – 499 คน ร้อยละ 11.79 สถานประกอบการขนาด 10 – 19 คน ร้อยละ 11.33 สถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป ร้อยละ 9.65 สถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน ร้อยละ 8.42 และสถานประกอบการขนาด 1 – 4 คน ร้อยละ 6.65 (แผนภูมิ 44)

แผนภูมิ 44 อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2553

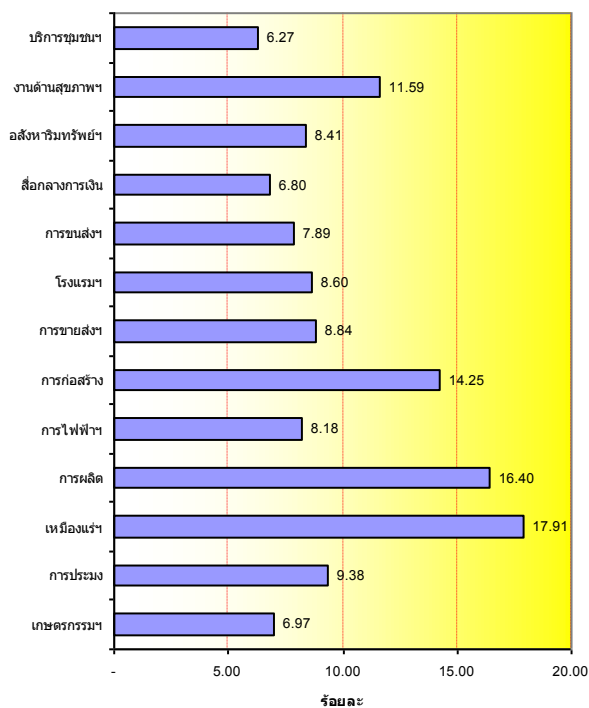

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับประเภทอุตสาหกรรมที่ตรวจพบว่าอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยสูงสุด คือ การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน คือ มีอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยร้อยละ 17.91 รองลงมา ได้แก่ การผลิตเพ้ากับ 16.40 การก่อสร้างร้อยละ 14.25 งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ร้อยละ 11.59 การประมงร้อยละ 9.38 การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้

ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนร้อยละ 8.84 โรงแรมและภัตตาคารร้อยละ 8.60 กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจร้อยละ 8.41 การไฟฟ้าก๊าซและการประปา ร้อยละ 8.18 การขนส่งสถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมร้อยละ 7.89 เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ร้อยละ 6.97 การเป็นสื่อกลางทางการเงินร้อยละ 6.80 และกิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ ร้อยละ 6.27 ตามลำดับ (แผนภูมิ 45)

**แผนภูมิ 45 อัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม
กฎหมายความปลอดภัย จำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรม ปี 2553**

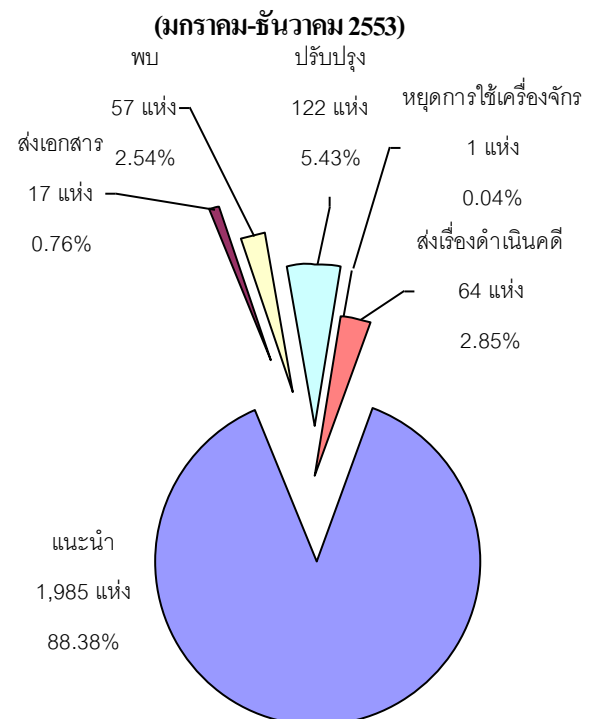

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในส่วนของสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยเจ้าหน้าที่จะดำเนินการเช่นเดียวกับการดำเนินการตรวจแรงงาน ประกอบด้วย การให้คำแนะนำในวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง การออกคำสั่ง

ให้ส่งเอกสาร เรียกพบ ปรับปรุง หรือหยุดการใช้เครื่องจักร รวมทั้งการส่งเรื่องดำเนินคดี สำหรับปี 2553 พบว่ามีสถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จำนวน 1,985 แห่ง เจ้าหน้าที่การดำเนินการ ดังนี้ (เนื่องจากบางแห่งอาจมีการดำเนินการมากกว่า 1 กรณี) ให้คำแนะนำ เพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น 1,985 แห่ง ออกคำสั่งให้ส่งเอกสาร 17 แห่ง เรียกพบ 57 แห่ง ออกคำสั่งให้ปรับปรุง 122 แห่ง ออกคำสั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร 1 แห่ง และส่งเรื่องดำเนินคดี 64 แห่ง (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 18)

**แผนภูมิ 46 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับ
สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องด้านความ
ปลอดภัยในการทำงาน ปี 2553**

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2554

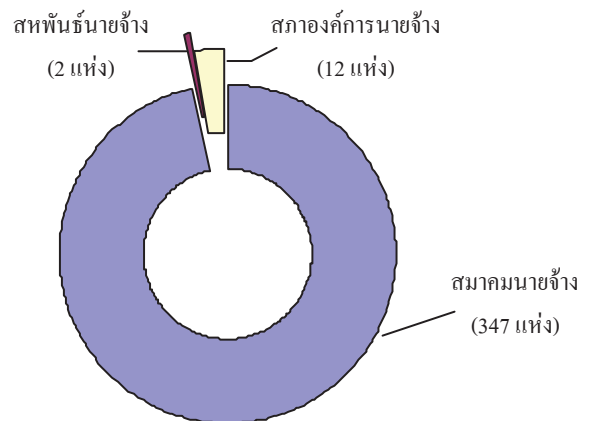
สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงานในปี 2553 ข้อมูลเดือน มกราคม - กรกฎาคม 2553 มีทั้งสิ้น 33,354 จำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตราย กรณีหยุดงาน เกิน 3 วัน สูญเสียอวัยวะ ทูพพลภาพ และ เสียชีวิต รวม 33,354 คน ลูกจ้างในความ คุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน ณ เดือน กรกฎาคม 2553 เท่ากับ 8,002,293 คน ซึ่งเป็น ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผล กระทรวงแรงงาน คัดอัตราการประสบอันตราย จากการงานต่อ 1,000 ราย ณ เดือนกรกฎาคม 2553 เท่ากับ 4.17 ลดลงจากเดือนกรกฎาคม 2552 ที่มีอัตราการประสบอันตรายต่อ 1,000 ราย อยู่ที่ 4.49

4.3 การแรงงานสัมพันธ์

กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานมีภารกิจในการส่งเสริม และพัฒนาระบบแรงงานสัมพันธ์ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม เพราะ ระบบแรงงานสัมพันธ์ไม่เพียงเป็นการป้องกัน ความขัดแย้ง แต่ยังจะช่วยเสริมสร้างความ ร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้าง สันติสุขในวงการแรงงาน ให้นายจ้างและลูกจ้าง มีทัศนคติที่ดีต่อกันในชีวิตการทำงานก่อให้เกิด ความสัมพันธ์ในเชิงบวก เมื่อมีความเข้าใจกันเป็น อย่างดีย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้น เกิดพลังใน การขับเคลื่อนที่ทีมงานมีคุณภาพจะนำไปสู่การเพิ่ม ผลิตผลหรือเพิ่มผลิตภาพในการทำงาน ลูกจ้าง หรือผู้ใช้แรงงานมีความสุขในชีวิตการทำงานมี คุณภาพชีวิตดีขึ้นในที่สุด ขณะเดียวกันนายจ้างก็

มีความสุขเนื่องจากมีผลิตผลเพิ่มขึ้นเป็นผลกำไร ตามมา ทั้งนี้ ในกลุ่มของนายจ้างและลูกจ้างจะ มีการตั้งองค์การเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนตนเอง โดยเมื่อพิจารณาในส่วนองค์การนายจ้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,702 แห่ง จำแนกเป็น สมาคมนายจ้าง 347 แห่ง ตั้งอยู่ ในเขตกรุงเทพมหานคร 151 แห่ง และส่วนภูมิภาค 196 แห่ง สหพันธ์นายจ้าง 2 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และภูมิภาค (ภาค กลาง) 1 แห่ง ส่วนสภาองค์กรนายจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 12 แห่ง (แผนภูมิ 47 ตาราง 12)

แผนภูมิ 47 จำนวนองค์การนายจ้าง ปี 2553

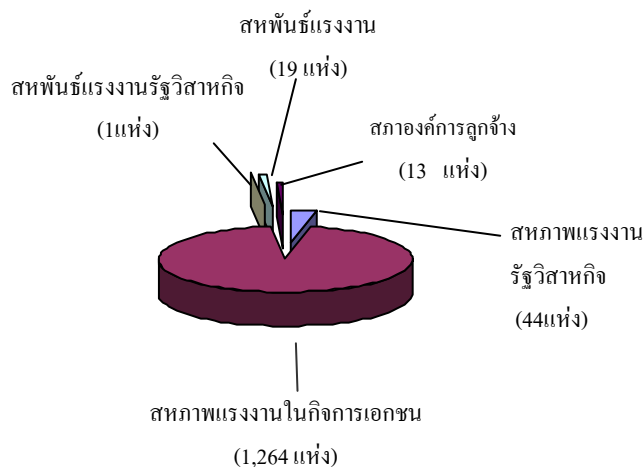

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ในส่วนจำนวนองค์การลูกจ้างข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 มีจำนวนดังนี้ 1) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ 44 แห่ง อยู่ใน เขตกรุงเทพมหานครทั้ง 44 แห่ง 2) สหภาพ แรงงานในกิจการเอกชน 1,264 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ใน เขตกรุงเทพมหานคร 341 แห่ง เขตภูมิภาค 923

แห่ง โดยอยู่ในภาคกลางสูงสุดถึง 866 แห่ง
3) สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ 1 แห่งอยู่ในเขต
กรุงเทพมหานคร 4) สหพันธ์แรงงาน 19 แห่ง
ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง เขตภูมิภาค
13 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลางสูงสุดถึง 11 แห่ง
5) สภาองค์กรลูกจ้าง 13 แห่ง ตั้งอยู่ในเขต
กรุงเทพฯ 12 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง ได้แก่ ภาค
กลาง (แผนภูมิ 48 ตาราง 12)

แผนภูมิ 48 จำนวนองค์กรลูกจ้าง ปี 2553

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ณ เดือนธันวาคม 2553

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามพื้นที่ของ
องค์กรแรงงาน รวมองค์กรลูกจ้างและ
องค์กรนายจ้าง จะพบว่าองค์กรแรงงานเหล่านี้
จะตั้งอยู่เขตภาคกลางสูงสุด มีสัดส่วนถึงร้อยละ
57.17 (973 แห่ง) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร
ร้อยละ 33.37 (568 แห่ง) และภาคใต้ที่มีร้อยละ 4.11
(70 แห่ง) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาค
ตะวันออกเพียงเหนือ ร้อยละ 3.82 (65 แห่ง) และ
ภาคเหนือ ร้อยละ 1.53 (26 แห่ง) เนื่องจากภาค
กลางเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการจำนวนมาก เช่น พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมุทรปราการ ปทุมธานี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา
ปราจีนบุรี ฯลฯ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนองค์กร
ลูกจ้างปีนี้กับปีที่แล้วพบว่าปีนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้น
จากปีที่แล้ว 71 แห่ง คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลง
ร้อยละ 5.59 โดยประเภทองค์กรลูกจ้างที่
เพิ่มขึ้นคือสหภาพแรงงานในกิจการเอกชน ซึ่ง
เพิ่มขึ้นจากจำนวน 1,194 แห่งในปี 2552 เป็น
1,264 แห่งในปีนี้ และสภาองค์กรลูกจ้าง
เพิ่มขึ้นจาก 12 แห่งในปีที่แล้วเป็น 13 แห่ง ใน
ปีนี้ในส่วนขององค์กรนายจ้างมีจำนวนเพิ่มขึ้น 5
แห่ง คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1.40
โดยสมาคมนายจ้างเพิ่มขึ้นจาก 342 แห่ง ในปี
ที่แล้วเป็น 347 แห่งในปีนี้ ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงจำนวนการเปลี่ยนแปลงของ
องค์กรแรงงาน ปี 2552 - 2553

ประเภทองค์กร	ปี 2552	ปี 553	อัตราการ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (แห่ง)	
องค์กรลูกจ้าง			
สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ	44	44	0
สหพันธ์แรงงาน รัฐวิสาหกิจ	1	1	0
สหภาพแรงงานในกิจการ เอกชน	1,194	1,264	5.86
สหพันธ์แรงงาน	19	19	0
สภาองค์กรลูกจ้าง	12	13	8.33
รวม	1,270	1,341	5.59
องค์กรนายจ้าง			
สมาคมนายจ้าง	342	347	1.46
สหพันธ์นายจ้าง	2	2	0
สภาองค์กรนายจ้าง	12	12	0
รวม	356	361	1.40

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : ปี 2552 เป็นข้อมูลสถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในรอบ ปี 2553 (เดือนมกราคม - ธันวาคม 2553) พบว่ามีการแจ้งข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 339 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 247,309 คน ซึ่งการแจ้งข้อเรียกร้องดังกล่าวมีสัดส่วนลดลงจากปีที่แล้ว (เดือนมกราคม - ธันวาคม 2552) ที่มีการแจ้งข้อเรียกร้อง 434 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 361,077 คน ทั้งนี้ การแจ้งข้อเรียกร้องในปี 2553 เป็นการแจ้งข้อเรียกร้องในกิจการเอกชนทั่วไป 331 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.64 ของสถานประกอบการที่แจ้งข้อเรียกร้องทั้งหมด เอกชนซึ่งเป็นกิจการตามมาตรา 23 มีการแจ้งข้อเรียกร้อง 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.88 และรัฐวิสาหกิจมีจำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 1.47) ตามลำดับ

ตาราง 16 การแจ้งข้อเรียกร้อง/ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง
ปี 2552 - 2553

ลักษณะสถานประกอบการ	การแจ้งข้อเรียกร้อง			
	ปี 2552		ปี 2553	
	แห่ง	ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง (คน)	แห่ง	ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง (คน)
รัฐวิสาหกิจ	4	16,244	5	22,250
เอกชน (ทั่วไป)	426	343,442	331	222,910
เอกชน (กิจการตามมาตรา 23)	4	1,391	3	2,149
รวม	434	361,077	339	247,309

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : ปี 2552 เป็นข้อมูลสถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2552

ข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้ 335 แห่ง โดยยุติด้วยระบบทวิภาคี คือไม่เกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 283 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 216,997 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้

281 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 216,814 คน ถอนข้อเรียกร้อง 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 75 คน และอื่นๆ 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 108 คน ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้โดยระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 52 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 29,405 คน และข้อเรียกร้องที่ยังไม่ยุติอยู่ระหว่างการเจรจา 4 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 907 คน (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวก 19)

สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการช่วงปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553) พบว่ามี 67 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 54,999 คน พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน ได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและยุติข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้จำนวน 65 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.01 ของข้อพิพาทแรงงานทั้งหมดในปี นี้ ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 54,399 คน ขณะที่ยังไม่ยุติมีจำนวน 2 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 600 คน ซึ่งการยุติข้อพิพาทแรงงานของเจ้าพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยให้ยุติได้ภายใน 5 วัน จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 26.15 ของข้อพิพาทแรงงานที่ยุติได้) ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 14,090 คน ไกล่เกลี่ยให้ยุติเกิน 5 วัน มีจำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 63.08 ของข้อพิพาทแรงงานที่ยุติได้) ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 20,152 คน และอื่นๆ เช่นการถอนข้อเรียกร้อง 5 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 19,196 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 19)

ในส่วนความขัดแย้งในการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้างที่ไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายที่เรียกว่า “ข้อขัดแย้ง” ในรอบปี 2553 ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการทั้งสิ้น 164 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง

105,592 คน โดยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปีนี้สามารถ
ดำเนินการให้ยุติได้ 157 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ
95.73 ของสถานประกอบกิจการที่เกิดข้อขัดแย้ง
ทั้งหมด ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 100,137 คน โดย
จำแนกเป็นข้อขัดแย้งที่ตกลงกันได้ 148 แห่ง
ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 97,015 คน ถอนเรื่อง 2 แห่ง
ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 301 คน ฟ้องศาลแรงงาน 5 แห่ง
ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,082 คน อื่น ๆ 2 แห่ง
ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 739 คน ส่วนข้อขัดแย้งที่
ไม่ยุติมี 7 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 5,455 คน
ผลงาน 3 แห่ง ลูกจ้าง 1,681 คน (รายละเอียดใน
ตารางภาคผนวกที่ 19)

4.5 การสวัสดิการแรงงาน

นอกจากการตรวจสถานประกอบการ
เพื่อเป็นการป้องกันและให้ความคุ้มครอง
แรงงานไทยเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ยังมีการ
ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในสถาน
ประกอบการ โดย ปี 2553 (มกราคม –
ธันวาคม 2553) ได้ดำเนินการส่งเสริมให้สถาน
ประกอบการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ แก่
ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน รวมถึงนายจ้างเจ้าของ
สถานประกอบการ ดังนี้ 1)ส่งเสริมการจัด
สวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด
ในสถานประกอบการ 9,025 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับ
ประโยชน์ 1,003,513 คน 2) ให้บริการเงินกู้
กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน 12 แห่ง ลูกจ้างได้
ประโยชน์ 8,425 คน 3) พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์
เด็กเล็กวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยใน
พระราชูปถัมภ์ 2 แห่ง ลูกจ้างได้ประโยชน์ 1,391 คน
4) สถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมโครงการโรงงาน
สีขาว 2,644 แห่ง ลูกจ้างได้ประโยชน์ 207,240 คน

รวมแล้วมีการส่งเสริมสถานประกอบการ
ดำเนินการจัดสวัสดิการนอกกฎหมาย 11,683 แห่ง
ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,220,569 คน

ตาราง 17 การส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน
ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

กิจกรรมที่ส่งเสริม	ผลกรดำเนินการ	
	แห่ง	คน
1. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ นอกเหนือกฎหมายกำหนด ในสถานประกอบการ	9,025	1,003,513
2. ดำเนินการจัดกระบวนการ เรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยของศูนย์ เด็กเล็กสิรินธรราชวิทยาลัยฯ ณ จังหวัดนครปฐมและ สมุทรปราการ*	2	1,391
3. ให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อ ใช้แรงงาน	12	8,425
4. สถานประกอบกิจการที่เข้า ร่วมโครงการโรงงานสีขาว	2,644	207,240
รวม	11,683	1,220,569

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

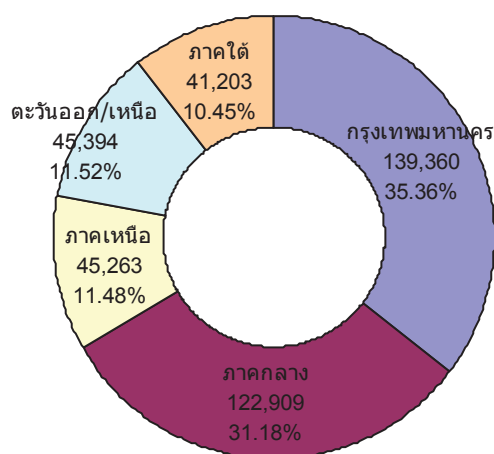
5. การประกันสังคม

งานประกันสังคมเป็นภารกิจของ
สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
โดยมีจุดหมายเพื่อดูแลผู้ใช้แรงงานให้มีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคง ทั้ง
ในยามปกติกรณีเกิดการว่างงานรวมถึงเมื่อยามแก่
ชรา โดยดำเนินการภายใต้แนวคิดการเฉลี่ยทุกข์
เฉลี่ยสุข สำหรับข้อมูลผู้ประกันตนและสถาน
ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม ใช้
ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผล
กระทรวงแรงงาน ข้อมูลเดือนธันวาคม 2553
พบว่า มีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียน
ประกันสังคมทั้งสิ้น 388,908 แห่งเพิ่มขึ้นจาก
เดือนธันวาคม 2552 จำนวน 6,738 แห่ง คิด

เป็นร้อยละ 1.76 (ธันวาคม 2552 มี 382,170 แห่ง) สำหรับผู้ประกันตนเดือนธันวาคม 2553 มีทั้งสิ้น 9,296,496 คน เพิ่มขึ้นจากเดือนธันวาคม 2552 จำนวน 2,896 คน คิดเป็นร้อยละ 0.03 (ธันวาคม 2552 ผู้ประกันตนมี 9,293,600 คน) เมื่อพิจารณาในประเด็นพื้นที่ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานประกันสังคม เดือนกันยายน 2553 พบว่า สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนสูงสุดคือ 139,360 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.36 รองลงมาคือภาคกลางและปริมณฑลมีจำนวน 122,909 แห่ง ร้อยละ 31.18 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 45,394 แห่ง ร้อยละ 11.52 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคเหนือที่มี 45,263 แห่ง (ร้อยละ 11.48) ส่วนภาคใต้มี 41,203 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.45

แผนภูมิ 49 สถานประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2553

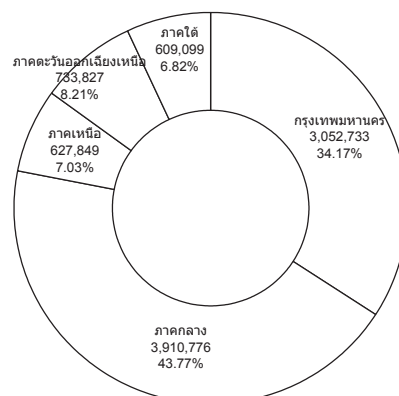

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาในประเด็นของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จำแนกตามพื้นที่และขนาดสถานประกอบการ พบว่าภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนสูงสุดมิใช่กรุงเทพมหานครกลับเป็นภาคกลาง

และปริมณฑล มีจำนวน 3,910,776 คน ซึ่งมีสัดส่วนผู้ประกันตนร้อยละ 43.77 ของผู้ประกันตนทั้งหมด แสดงว่าสถานประกอบการขนาดกลางและใหญ่ใช้กำลังแรงงานสูงจะตั้งอยู่ในภาคกลางและปริมณฑล รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ประกันตน 3,052,733 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 733,827 คน คิดเป็นร้อยละ 8.21 ภาคเหนือ 627,849 คน คิดเป็นร้อยละ 7.03 ภาคใต้ 609,099 คน คิดเป็นร้อยละ 6.82 ตามลำดับ (แผนภูมิ 50)

แผนภูมิ 50 ผู้ประกันตน จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2553

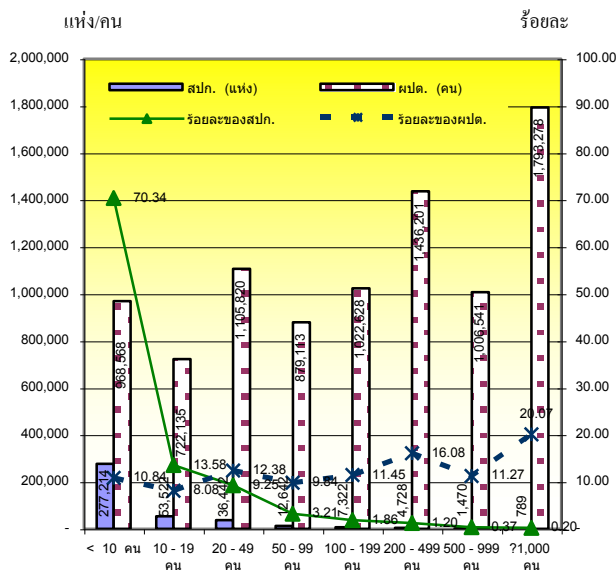

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาสถานประกอบการ ตามขนาดสถานประกอบการ ข้อมูลจากสำนักงานประกันสังคม ณ เดือนกันยายน 2553 พบว่า สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมร้อยละ 70.34 เป็นสถานประกอบการขนาดที่มีลูกจ้างไม่ถึง 10 คน โดยมีจำนวน 277,214 แห่ง ผู้ประกันตนรวม 968,568 คน (ร้อยละ 10.84 ของจำนวนผู้ประกันตน) รองลงมาเป็น

สถานประกอบการขนาด 10-19 คน มีร้อยละ 13.58 ของจำนวนสถานประกอบการ (53,522 แห่ง) มีผู้ประกันตน 722,135 คน (ร้อยละ 8.08 ของจำนวนผู้ประกันตน) และขนาด 20-49 คน จำนวน 36,442 แห่ง (ร้อยละ 9.25 ของจำนวนสถานประกอบการ) ผู้ประกันตน 1,105,820 คน (ร้อยละ 12.38 ของจำนวนผู้ประกันตน) ขณะที่สถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป มีจำนวน 789 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของจำนวนสถานประกอบการ มีผู้ประกันตนจำนวน 1,793,278 คน (ร้อยละ 20.07 ของจำนวนผู้ประกันตน) (แผนภูมิ 51 ตารางภาคผนวกที่ 21)

แผนภูมิ 51 จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกันยายน 2553

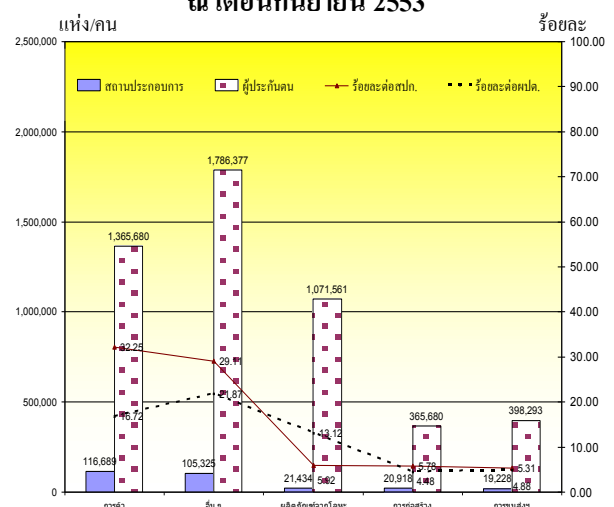

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการที่กำหนดตามความเสี่ยงภัยของกองทุนเงินทดแทน โดยไม่นับรวมลูกจ้างในหน่วยงานราชการและ

ผู้ประกันตนสมัครใจ พบว่ามีจำนวน 361,791 แห่ง ผู้ประกันตน 8,168,922 คน โดยประเภทกิจการที่มีจำนวนสถานประกอบการสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การค้า มีสถานประกอบการ 116,689 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.25 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,365,680 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 ของผู้ประกันตนทั้งหมด 2) ประเภทกิจการอื่นๆ จำนวน 105,325 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.11 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,786,377 คน คิดเป็นร้อยละ 21.87 ของผู้ประกันตนทั้งหมด 3) ผลิตภัณฑ์จากโลหะ จำนวน 21,434 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.92 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,071,561 คน คิดเป็นร้อยละ 13.12 4) การก่อสร้าง 20,918 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.78 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 365,680 คน (ร้อยละ 4.48 ของผู้ประกันตนทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง การคมนาคมจำนวน 19,228 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.31 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 398,293 คน (ร้อยละ 4.88 ของผู้ประกันตนทั้งหมด) (แผนภูมิ 52)

แผนภูมิ 52 สถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทกิจการ (5 อันดับแรก) ณ เดือนกันยายน 2553

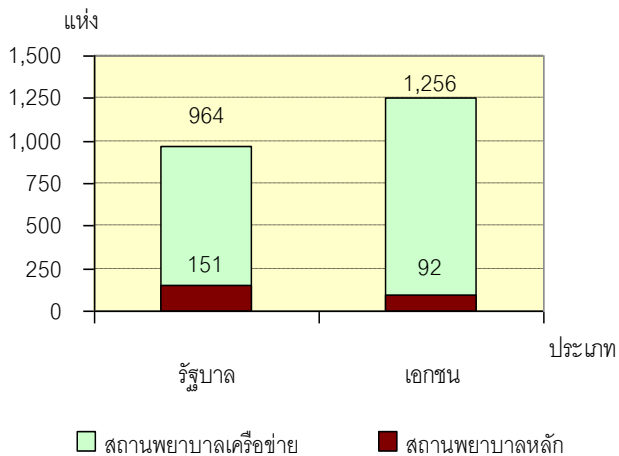

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

สำหรับข้อมูลสถานพยาบาลสำนักงานประกันสังคมรายงานจำนวนสถานพยาบาล ปี 2553 (เดือนมกราคม - ธันวาคม 2553) พบว่าสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมมีจำนวน 243 แห่ง เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.14 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และสถานพยาบาลเอกชนมีจำนวน 92 แห่ง (ร้อยละ 37.86) นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมยังได้ขยายการบริการให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยมีการให้บริการในสถานพยาบาลเครือข่าย ซึ่งในปีนี้มีโรงพยาบาลเครือข่ายจำนวน 2,220 แห่งเป็นโรงพยาบาลเครือข่ายของโรงพยาบาลภาครัฐมี 964 แห่ง (ร้อยละ 43.42 ของโรงพยาบาลในเครือข่ายทั้งหมด) และเครือข่ายโรงพยาบาลเอกชนมี 1,256 แห่ง (ร้อยละ 56.89) (แผนภูมิ 53)

แผนภูมิ 53 จำนวนสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคม ปี 2553

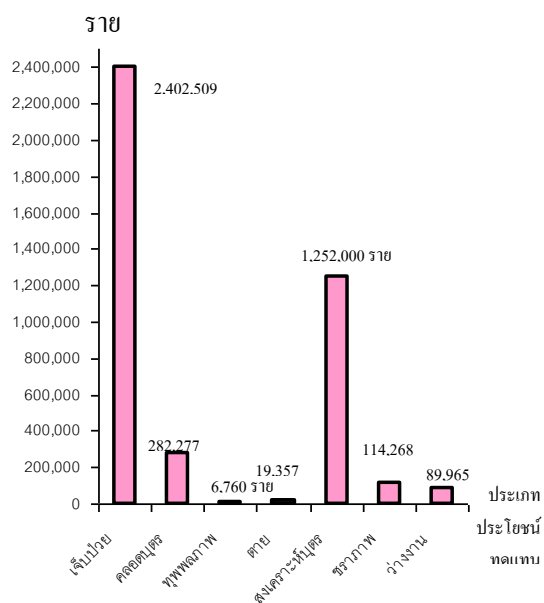
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

สำหรับด้านสถานะเงินกองทุนพบว่ากองทุนเงินทดแทน ณ เดือนตุลาคม 2553 มีเงินกองทุนจำนวน 27,765 ล้านบาท ส่วนสถานะของกองทุนประกันสังคม ณ เดือน

พฤศจิกายน 2553 มีเงินกองทุน 807,224 ล้านบาท โดยจำแนกเป็น 1) กองทุน 2 กรณี (กรณีสงเคราะห์บุตร ชราภาพ) มีจำนวน 604,179 ล้านบาท (ร้อยละ 79.31) 2) กองทุน 4 กรณี (เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และตาย) มีจำนวน 112,254 ล้านบาท (ร้อยละ 13.91) และ 3) กรณีว่างงานมี 54,791 ล้านบาท (ร้อยละ 6.79)

ในช่วงปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553) จำนวนการให้บริการของกองทุนประกันสังคมซึ่งเป็นการเจ็บป่วยและประสบอันตรายไม่เนื่องจากการทำงานพิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน 7 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2553) กรณีเจ็บป่วยไม่รวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลเนื่องจากสำนักงานประกันสังคมยังไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน พบว่า จำนวนผู้ให้บริการมีทั้งสิ้น 4,167,136 ราย อัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.19 (เพิ่มขึ้น 89,205 ราย) จากปีที่แล้วที่มีจำนวน 4,077,931 ราย สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในปีนี้ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย (รวมทันตกรรมแล้ว) มีผู้ประกันตนใช้บริการ 2,402,509 ราย หรือร้อยละ 57.65 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่กรณีสงเคราะห์บุตร คลอดบุตร ชราภาพ และว่างงาน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 30.04 (1,252,000 ราย) 6.77 (282,277 ราย) และ 2.16 (89,965 ราย) ตามลำดับ (แผนภูมิ 54)

**แผนภูมิ 54 ผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุน
ประกันสังคม จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน
ปี 2553**

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ: 1.กรณีเจ็บป่วย ไม่นับรวมผู้ให้บริการใน

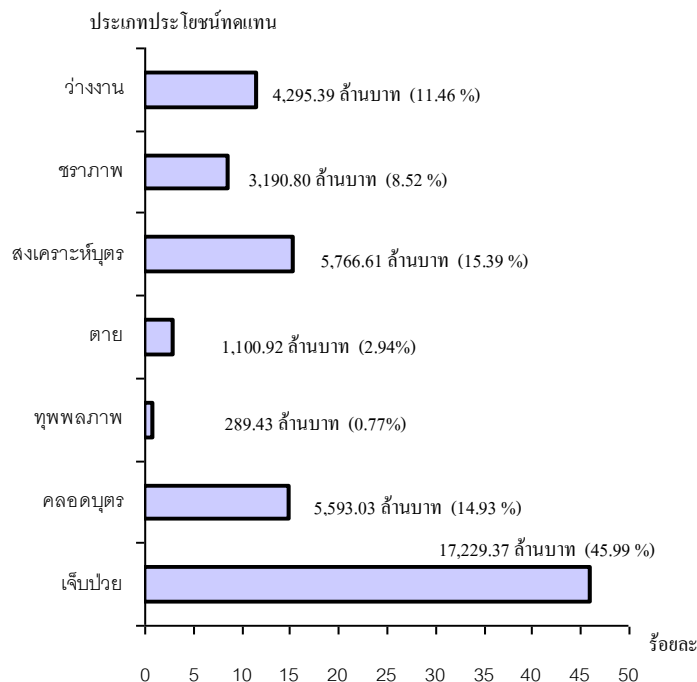
สถานพยาบาลใน

ระบบเหมาจ่าย

2.กรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมไว้ด้วยแล้ว แต่ไม่

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน จะพบว่าการจ่ายเงินทั้งสิ้น 37,465.55 ล้านบาท โดยกรณีเจ็บป่วยมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 17,229.37 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.99 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่ายรองลงมาก็คือกรณีสงเคราะห์บุตร จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 5,766.61 ล้านบาท (ร้อยละ 15.39) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกรณีคลอดบุตร 5,593.03 ล้านบาท (ร้อยละ 14.93) ส่วนกรณีว่างงานจ่าย 4,295.39 ล้านบาท (ร้อยละ 11.46)

**แผนภูมิ 55 การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนจำแนกตาม
ประเภทประโยชน์ทดแทน ปี 2553**

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

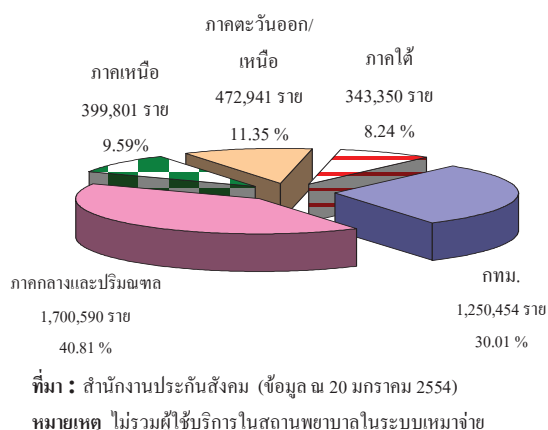
หมายเหตุ: 1.กรณีเจ็บป่วย ไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย

2.กรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมไว้ด้วยแล้ว แต่ไม่รวมค่าภาวะเสื่อมและ

ค่าบริการทางการแพทย์

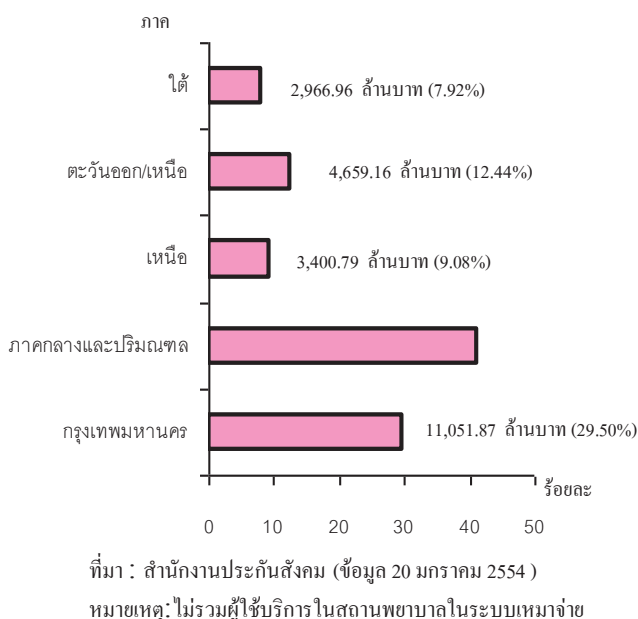
เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคที่มีการใช้บริการกองทุนประกันสังคมโดยพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้บริการพบว่า ผู้ประกันตนเขตภาคกลางและปริมณฑล ใช้บริการกองทุนสูงสุดคือจำนวน 1,700,590 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.81 ของผู้ประกันตนที่ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาก็คือกรุงเทพมหานคร 1,250,454 ราย (ร้อยละ 30.01) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 472,941 ราย (ร้อยละ 11.35) สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ สัดส่วนของผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคมใกล้เคียงกันคือภาคเหนือ มีผู้ใช้บริการ 399,801 ราย (ร้อยละ 9.59) ส่วนภาคใต้มีจำนวน 343,350 ราย (ร้อยละ 8.24)

**แผนภูมิ 56 ผู้ใช้บริการจำแนกตามภูมิภาค
ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)**

ในส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมีการจ่ายในปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553) จำนวน 37,465.55 ล้านบาท พิจารณาตามภูมิภาคพบว่าภูมิภาคที่มีการจ่ายเงินสูงสุด คือ ภาคกลางและปริมณฑลมีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 15,386.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.07 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร จำนวน 11,051.87 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.50 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4,659.16 ล้านบาท (ร้อยละ 12.44 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น)

**แผนภูมิ 57 เงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย
จำแนกตามภูมิภาค ปี 2553
(มกราคม – ธันวาคม 2553)**

6. การเลิกจ้างแรงงาน

ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กำหนดให้ลูกจ้างได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ซึ่งจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีถูกเลิกจ้างจะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 30 วัน ในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างโดยคำนวณจากฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท กรณีสมัครใจลาออกจะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 90 วันในอัตราร้อยละ 30 ของค่าจ้างโดยคำนวณจากฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท หากใน 1 ปีปฏิทินมีการยื่นขอรับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานเกินกว่า 1 ครั้ง ให้นับระยะเวลาการรับเงินทดแทนระหว่างการ

ว่างงานรวมกันไม่เกิน 180 วัน ทั้งนี้สำนักงาน
ประกันสังคมได้เริ่มจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณี
ว่างงานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2547

สำหรับ ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม
2553) มีผู้ประกันตนที่มาขึ้นทะเบียนขอรับ
ประโยชน์ทดแทนโดยมาขึ้นทะเบียนเป็นผู้
ว่างงานที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดของรัฐ
503,409 คน จำแนกเป็นเลิกจ้าง 84,096 คน
คิดเป็นร้อยละ 16.70 ของผู้ขึ้นทะเบียนขอรับ

ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ลาออกเอง
419,313 คน คิดเป็นร้อยละ 83.29 ของผู้ขึ้น
ทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน
เปรียบเทียบกับปี 2552 มีจำนวนผู้ขอรับ
ประโยชน์ทดแทนทั้ง 2 กรณี รวม 704,639 คน
ลดลง 201,230 คน คิดเป็นอัตราเปลี่ยนแปลง
ลดลงร้อยละ 28.55 (ตาราง 18)

ตาราง 18 เปรียบเทียบข้อมูลผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานปี 2552 — 2553

เดือน	จำนวนผู้ขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทน					
	ปี 2552			ปี 2553		
	เลิกจ้าง	ลาออก	รวม	เลิกจ้าง	ลาออก	รวม
รวม	419,313	84,096	503,409	84,096	419,313	503,409
มกราคม	25,051	8,388	33,439	8,388	25,051	33,439
กุมภาพันธ์	33,745	9,342	43,087	9,342	33,745	43,087
มีนาคม	41,760	7,830	49,590	7,830	41,760	49,590
เมษายน	37,571	9,306	46,877	9,306	37,571	46,877
พฤษภาคม	38,947	6,306	45,253	6,306	38,947	45,253
มิถุนายน	42,587	8,548	51,135	8,548	42,587	51,135
กรกฎาคม	36,858	6,734	43,592	6,734	36,858	43,592
สิงหาคม	35,364	5,708	41,072	5,708	35,364	41,072
กันยายน	33,961	5,412	39,373	5,412	33,961	39,373
ตุลาคม	34,501	5,100	39,601	5,100	34,501	39,601
พฤศจิกายน	32,350	5,797	38,147	5,797	32,350	38,147
ธันวาคม	26,618	5,625	32,243	5,625	26,618	32,243

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

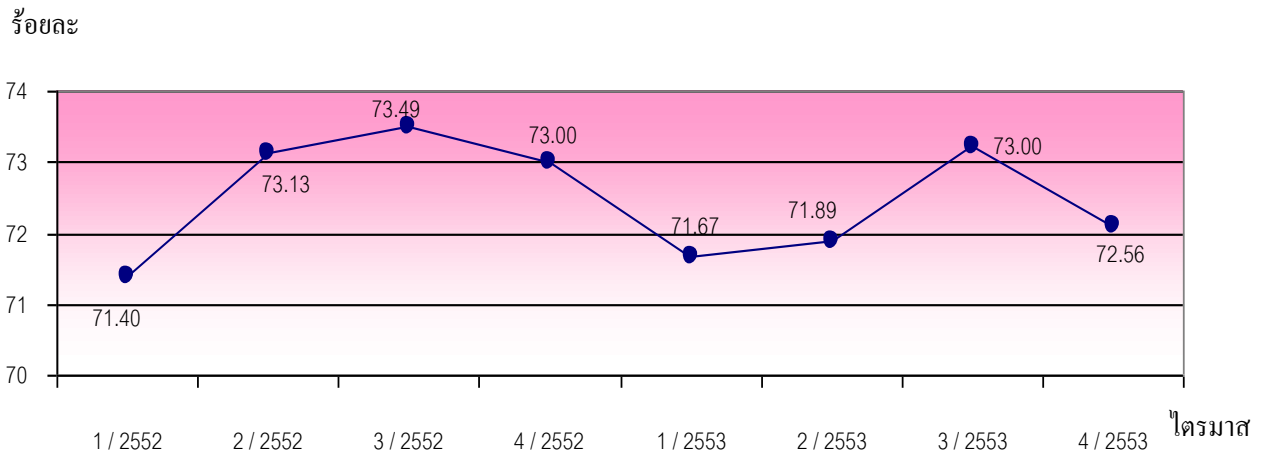
ภาวการณ์ด้านแรงงานมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สืบเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในช่วงปีที่ผ่านมามีส่วนสำคัญต่อการลงทุนของภาคเอกชน ความวุ่นวายของการชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่าง ๆ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองทำให้ประเทศขาดความน่าเชื่อถือ เกิดความไม่มั่นใจทางเศรษฐกิจและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจเพื่อรอคู่สถานการณ์ การแข็งตัวของค่าเงินบาท ภาวะภัยธรรมชาติต่าง ๆ ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ภาวะเงินเฟ้อจากต้นทุนสินค้า (Cost Push) ภาวะเงินเฟ้อจากความต้องการสินค้าที่เพิ่มขึ้น/การกักตุนสินค้าเนื่องจากคาดการณ์ว่าจะเกิดการขาดแคลน (Demand Pull) ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศเกิดการชะลอการลงทุน ชะลอการขยายกิจการ ชะลอการจ้างงาน รวมถึงกระทบต่อการดำเนินธุรกิจปัจจุบันทำให้มีการลดพนักงานคนงาน การเลิกจ้าง เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ในขณะที่ภาคการศึกษามีการผลิตบุคลากรเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีอาจชะลอตามภาวการณ์ด้านเศรษฐกิจจึงส่งผลต่อการว่างงาน จึงก่อให้เกิดการทำงานต่ำกว่าระดับ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนการผลิต ฤดูกาล ทัศนคติทั้งของฝ่ายนายจ้างและผู้ใช้แรงงาน ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจ้างงาน การเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือแรงงาน มาตรฐานแรงงาน ฯลฯ ดังนั้น การจะทราบและติดตามความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงาน จึงต้องศึกษาสภาพอดีตที่ผ่านมาเพื่อนำไปสู่การทำนายหรือคาดการณ์อนาคตอันจะเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการกำหนดแผนงานที่จะสนองตอบต่อความต้องการของทุกกลุ่มทั้งนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน รวมทั้งองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถานการณ์แรงงานปี 2553 มกราคม - ธันวาคม 2553) ฉบับนี้ขอนำเสนอตัวชี้วัดภาวะแรงงานตามลำดับ ดังนี้ (ตารางภาคผนวกที่ 22)

1. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพการมีงานทำของกำลังแรงงานในประเทศไทยเมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานเทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยในปี 2552-2553 มีอัตราในช่วง 71.40-73.49 ซึ่งในปี 2553 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงในลักษณะเดียวกับปี 2552 โดยอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีอัตราสูงสุดในไตรมาส 3 ของทุกปี และมีอัตราลดลงต่ำสุดในไตรมาส 1 ของปีเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากในช่วงไตรมาส 3 ของปีเป็นช่วงฤดูการเกษตร จึงทำให้ผู้มีงานทำมีจำนวนสูงสุด ส่วนไตรมาส 4 จะเริ่มลดลงจากไตรมาส 3 เพราะเป็นช่วงใกล้พ้นฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิต การใช้แรงงานในภาคเกษตรเริ่มมีน้อยลงและลดลงต่ำสุดในไตรมาส 1 เพราะเป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเกษตร และขยับตัวสูงขึ้นใน

ไตรมาส 2 เนื่องจากเป็นช่วงกำลังแรงงานใหม่เพิ่งจบการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน แสดงว่าฤดูกาลเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน สำหรับปี 2553 ค่าเฉลี่ยอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานอยู่ที่ 72.28 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับปี 2552 ที่มีอัตราเฉลี่ย 72.75

แผนภูมิ 1 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลไตรมาส 1/2552 - 4/2553 จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

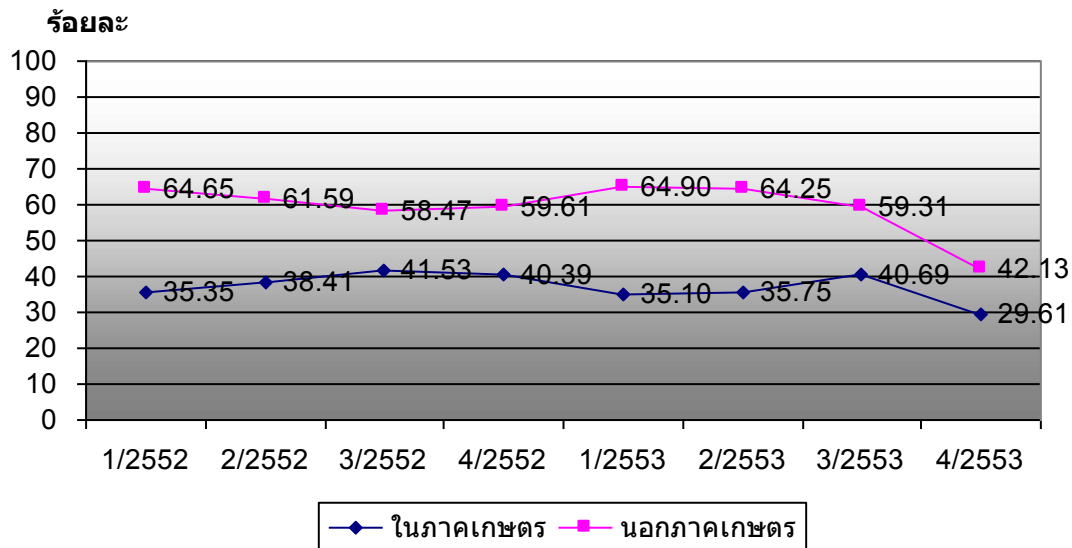
$$2. \text{อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน} = \frac{\text{กำลังแรงงาน} \times 100}{\text{ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป}}$$

2. อัตราการจ้างงาน

อัตราการจ้างงานเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่สามารถชี้ให้เห็นภาวะการทำงานของประชากร อัตราการจ้างงานในที่นี้จะพิจารณาในประเด็นภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร โดยอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรคำนวณจากผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ ซึ่งจะชี้ให้เห็นสัดส่วนของผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อผู้มีงานทำว่ามีสัดส่วนเป็นอย่างไร สำหรับปี 2552 - 2553 พบว่าอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรมีอัตราในช่วงร้อยละ 29.61 – 41.53 โดยอัตราการจ้างงานในแต่ละไตรมาสจะขึ้นลงตามปัจจัยฤดูกาล คือช่วงฤดูการเกษตรและช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตร แรงงานจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคเกษตรมากขึ้นทำให้แรงงานภาคเกษตรในไตรมาส 3 และ 4 เพิ่มขึ้น ส่วนอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรซึ่งคำนวณจากผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรต่อผู้มีงานทำ ผู้มีงานทำจะมีทิศทางตรงข้ามการจ้างงานในภาคเกษตร กล่าวคือ แรงงานในภาคอุตสาหกรรมจะมีสัดส่วนที่ลดลงในไตรมาส 3 และ 4 ของทุกปี โดยเฉพาะในไตรมาส 3 เป็นฤดูเพาะปลูก เนื่องจากผู้ใช้แรงงานเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในภาคเกษตรกรรมมากขึ้นนั่นเองและจะเพิ่มขึ้นสูงสุดในไตรมาส 1 ของทุกปี เพราะเป็นช่วงฤดูแล้งแรงงานภาคเกษตรจึงมาทำงานในภาคอุตสาหกรรมสูงสุด เพื่อรอฤดูกาลเกษตรที่จะเวียนมาถึงในไม่ช้า ทั้งนี้ อัตราการจ้างงาน

นอกภาคเกษตรในปี 2552 – 2553 มีอัตราในช่วงร้อยละ 42.13 – 64.90 หมายความว่าประชากรที่มีงานทำ 100 คน จะเป็นผู้ทำงานนอกภาคเกษตรประมาณ 42 - 65 คน

แผนภูมิ 2 อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร

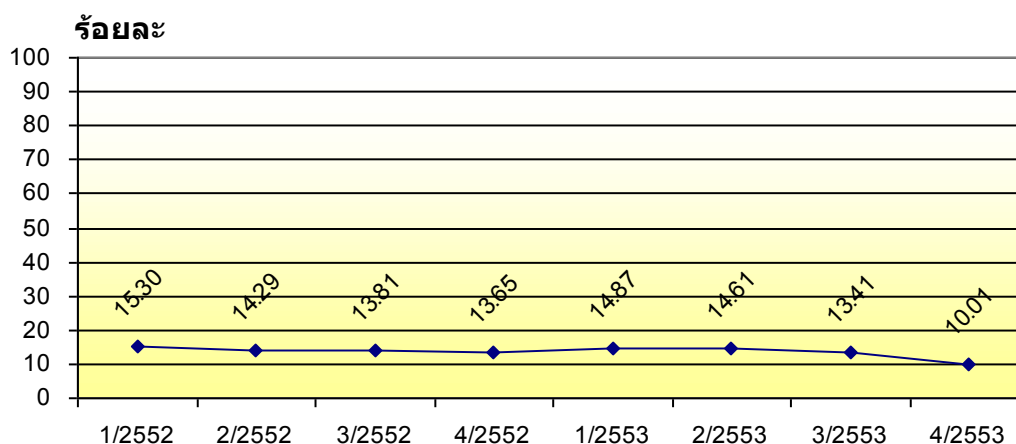

หมายเหตุ : 1. ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

$$2. \text{อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร} = \frac{\text{ผู้มีงานทำใน/นอกภาคเกษตร} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$$

หากพิจารณาอัตราการจ้างงานเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคผลิตมีอัตราสูงขึ้นในไตรมาส 1 และ 2 และกลับลดลงในไตรมาส 3 และ 4 โดยมีสาเหตุจากปัจจัยเรื่องฤดูกาลที่ส่งผลต่อภาวะการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งในประเด็นนี้จะสอดคล้องไปกับการจ้างงานใน-นอกภาคเกษตรและอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงอัตราการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมการผลิต ในปี 2552 - ปี 2553 พบว่ามีอัตราใกล้เคียงกัน คือ มีอัตราในช่วง 10.01 – 15.30 โดยปี 2552 ไตรมาส 1 – 4 มีอัตรา 15.30 14.29 13.81 และ 13.65 ส่วนปี 2553 ไตรมาส 1 – 4 มีอัตรา 14.87 14.60 13.41 และ 10.01 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตปี 2553 มีอัตราลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา จากภาวะการแข็งตัวของค่าเงินบาท

แผนภูมิ 3 อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต

หมายเหตุ : 1. ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

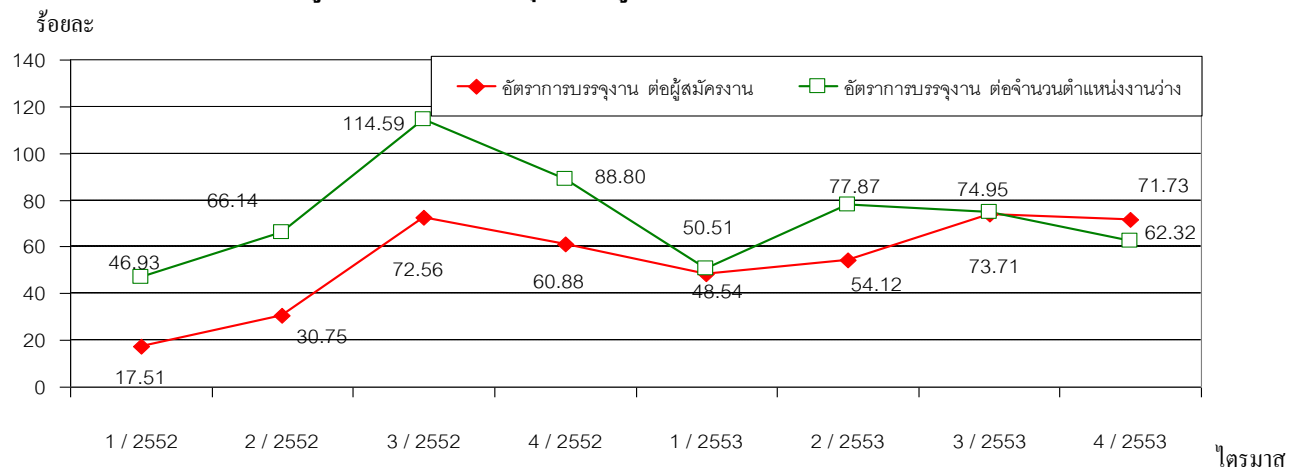
$$2. \text{ อัตราการจ้างงานอุตสาหกรรมการผลิต} = \frac{\text{ผู้ปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$$

3. อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานสามารถดูความเคลื่อนไหวของภาวะการจ้างงานด้านแรงงาน โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่าง หรือจำนวนผู้สมัครงาน โดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่กรมการจัดหางานดำเนินการเทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางาน จะพบว่า สัดส่วนอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมาตลอดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างปี 2552 จะอยู่ที่อัตราร้อยละ 46.93 66.14 114.59 และ 88.80 สำหรับปี 2553 มีอัตราบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 50.51 77.87 74.95 และ 62.32 โดยในช่วงไตรมาส 2 ของแต่ละปีจะมีอัตราสูงขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานและจะสูงสุดในไตรมาส 3 ของทุกปี เพราะกำลังแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานเต็มที่ ประเด็นที่น่าสังเกตคือปีนี้ไตรมาส 3 มีอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างต่ำกว่าไตรมาส 2 เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองและภัยธรรมชาติที่ให้นายจ้างต้องพิจารณาชะลอการบรรจุนานออกไปก่อน หากเปรียบเทียบอัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครจะพบว่า ปี 2552 มีอัตราฯ ในช่วง 17.51 - 72.65 โดยไตรมาส 1 มีอัตราฯ ร้อยละ 17.51 ไตรมาส 2 ร้อยละ 30.75 ไตรมาส 3 ร้อยละ 72.56 และ ไตรมาส 4 ร้อยละ 60.88 ส่วนปี 2553 มีอัตราฯ 48.64 - 73.71 โดยไตรมาส 1 มีอัตราฯ ร้อยละ 48.54 ไตรมาส 2 ร้อยละ 54.12 ไตรมาส 3 ร้อยละ 73.71 และ ไตรมาส 4 ร้อยละ 71.73 เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละไตรมาสตั้งแต่ปี 2552 - 2553 (แผนภูมิ 4) จะพบว่าอัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานจะมี

เปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่สูงขึ้นในไตรมาส 2 และ 3 และลดลงในไตรมาส 4 และ 1 เช่นเดียวกับ อัตราการบรรจงานต่อตำแหน่งงานว่าง ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากไตรมาสที่ 2 และ 3 เป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษาและเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานตามที่กล่าวไว้

แผนภูมิ 4 อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงาน/ตำแหน่งงานว่าง

ที่มา : ข้อมูลกรมการจัดหางาน ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

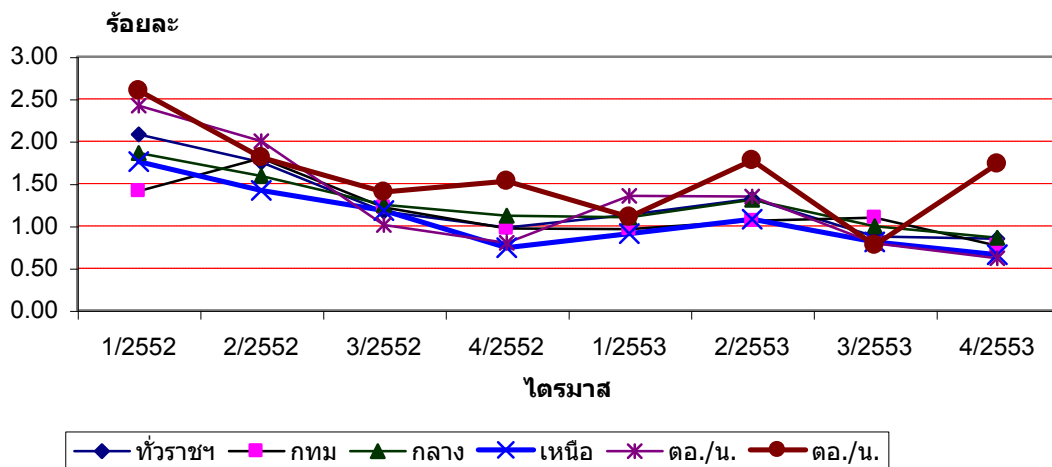
หมายเหตุ : 1. อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$

2. อัตราการบรรจงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

4. อัตราการว่างงาน

อัตราการว่างงานเป็นอัตราที่คำนวณจากผู้ไม่มีงานทำหรือผู้ว่างงานเปรียบเทียบกับจำนวนกำลังแรงงาน ซึ่งพบว่าในปี 2553 มีอัตราว่างงานเฉลี่ยตลอดปีที่ 1.04 ซึ่งลดลงเล็กน้อยจากอัตราว่างงานเฉลี่ยปี 2552 ที่มีอัตรา 1.54 แต่อัตราดังกล่าวยังถือว่าอยู่ในภาวะปกติ และเมื่อพิจารณารายภาคในรอบปี 2552 – 2553 จะพบว่าอัตราการว่างงานจะมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงตามปัจจัยฤดูกาล โดยไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเก็บเกี่ยวส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตรเริ่มว่างงาน อัตราการว่างงานในไตรมาส 1 จึงสูงและเริ่มลดลงในไตรมาส 2 เนื่องจากเป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่ฤดูการเกษตร โดยเฉพาะไตรมาส 3 มีอัตราลดลงอย่างมาก เพราะไตรมาสนี้เป็นช่วงฤดูเพาะปลูกอย่างแท้จริงประกอบกับเป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษาใหม่และเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงทำให้การว่างงานในช่วงนี้ลดลงและจะเริ่มสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่งในช่วงไตรมาส 4 (แผนภูมิ 5) สำหรับอัตราการว่างงานรายภาคพบว่า ภาคที่มีการเคลื่อนไหวเรื่องของการว่างงานสูงสุดคือ ภาคใต้ ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมาประสบปัญหาภัยธรรมชาติในช่วงไตรมาส 3 และ 4 จึงส่งผลให้อัตรามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นและลงสูงดังแผนภูมิ 5 (รายละเอียดอัตราจำแนกตามภาคและทั่วราชอาณาจักร ปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 21)

แผนภูมิ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

หมายเหตุ : 1. ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

$$2. \text{ อัตราการว่างงาน} = \frac{\text{จำนวนผู้ไม่มีงานทำ} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$$

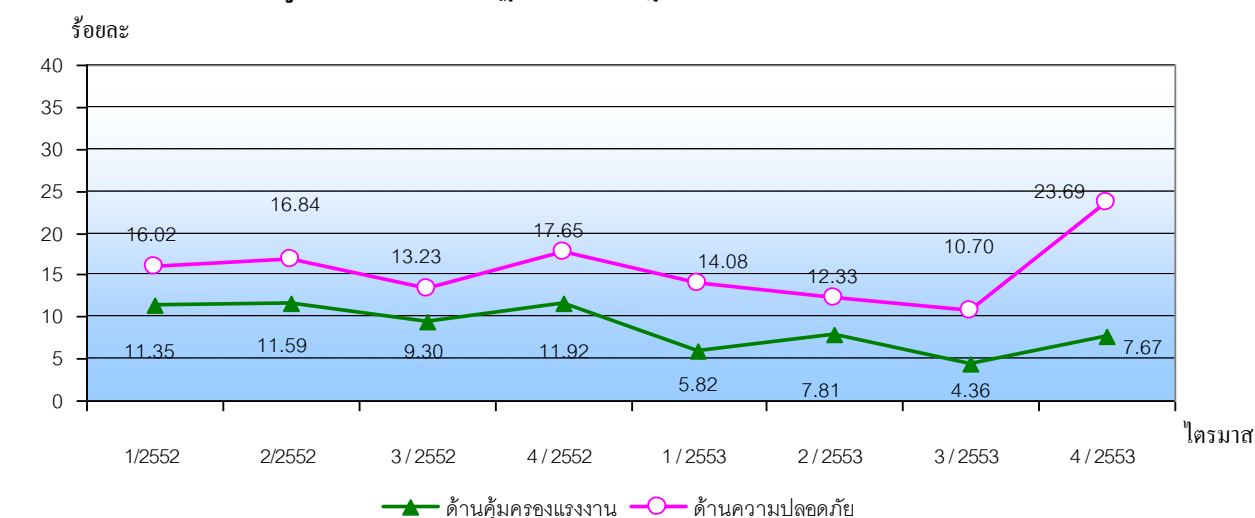
5. อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

การคุ้มครองแรงงานให้ได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมถูกต้องตามกฎหมายเป็นบทบาทที่สำคัญของกระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพราะหากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสูง ย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน และส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานตามมา สำหรับอัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ จำแนกได้เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน โดยในปี 2552 พบว่าอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการต่อจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในปี 2553 มีอัตราจากไตรมาส 1 - 4 ตามลำดับดังนี้ 5.82 7.81 4.36 และ 7.67 ตามลำดับ ขณะที่ปี 2551 มีอัตราจากไตรมาส 1 - 4 ดังนี้ 11.35 11.59 9.30 และ 11.92 ตามลำดับ

ส่วนอัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า ตลอดปี 2552 มีอัตราจากไตรมาส 1 – 4 ดังนี้ 16.02 16.84 13.23 และ 17.65 ส่วนตลอดปี 2553 แต่ละไตรมาสมีอัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยในการทำงานดังนี้ ไตรมาส 1 ร้อยละ 14.08 ไตรมาส 2 ร้อยละ 12.33 ไตรมาส 3 ร้อยละ 4.36 และไตรมาส 4 ร้อยละ 7.67 (แผนภูมิ 6)

แผนภูมิ 6 อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

หมายเหตุ :

- ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน / ข้อมูลไตรมาส 4/2553 เป็นข้อมูลเบื้องต้น ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
- อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมายคุ้มครองแรงงาน} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายคุ้มครองแรงงาน}}$

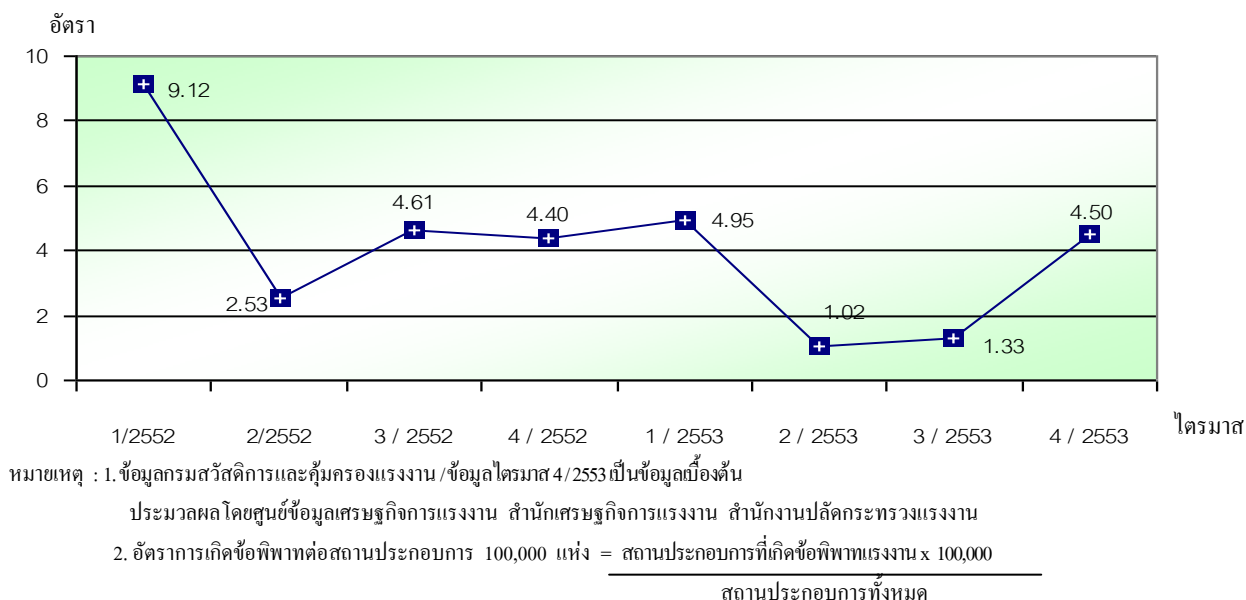
$$\text{อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ} = \frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมายความปลอดภัย} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายความปลอดภัย}}$$

6. อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน/ข้อขัดแย้ง ในสถานประกอบการ

การเกิดข้อพิพาทแรงงานนั้นมีผลมาจากการที่ลูกจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องต่อนายจ้าง และหากไม่สามารถยุติหรือตกลงกันได้ก็จะเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานขึ้น ซึ่งการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการ เป็นดัชนีแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน / ข้อขัดแย้งจะแสดงให้เห็นถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างว่ามีทิศทางหรือแนวโน้มไปในทางใด สำหรับอัตราสถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง ในปี 2552–2553 พบว่ามีอัตราอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 9.12 -

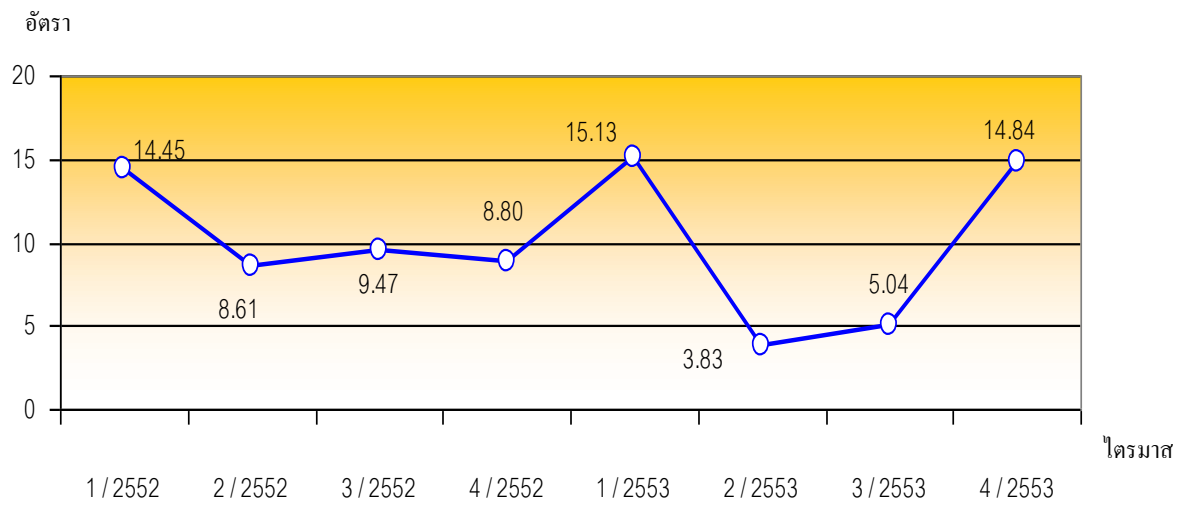
1.33 แสดงให้เห็นว่าทุกสถานประกอบการ 100,000 แห่ง จะมีการเกิดข้อพิพาทแรงงานไม่เกิน 9 -10 แห่ง โดยไตรมาส 1 ของปีจะเป็นช่วงที่มีอัตราการเกิดข้อพิพาทสูงที่สุด อาจจะเนื่องจากเป็นช่วงที่สถานประกอบการกำลังพิจารณาจ่ายโบนัสทำให้มีการต่อรองระหว่างนายจ้างและลูกจ้างทำให้เกิดเป็นข้อพิพาทขึ้นได้

แผนภูมิ 7 อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

สำหรับข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง โดยไม่เกี่ยวกับสภาพการจ้างนั้นเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างได้ โดยอัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง ในปี 2552-2553 มีอัตราการเกิดข้อขัดแย้งอยู่ในช่วง 3.83 - 15.13 กล่าวคือในจำนวนทุกสถานประกอบการ 100,000 แห่ง มีสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งประมาณ 3 - 15 แห่ง (แผนภูมิ 8) ซึ่งช่วงต้นปี 2553 คือ ไตรมาส 1 มีอัตราสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับอัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานที่พบว่าไตรมาส 1 มีอัตราสูงมากเป็นเพราะเป็นช่วงที่มีการต่อรองเรื่องเงินโบนัส แต่เป็นที่สังเกตว่าไตรมาส 4 ปี 2553 มีอัตราการเกิดข้อขัดแย้งอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 14.84) อย่างไรก็ตาม กระทรวงแรงงานมิได้นิ่งนอนใจยังคงดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการโดยหน่วยงานทุกหน่วยในสังกัดกระทรวงแรงงานเพื่อให้มีการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างตลอดเวลา

แผนภูมิ 8 อัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน / ข้อมูลไตรมาส 4/2553 เป็นข้อมูลเบื้องต้น

ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

2. อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง = $\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$

สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในไต้หวัน

ความต้องการแรงงานต่างชาติในช่วง 15 ปีที่ผ่านมาจำนวนแรงงานต่างชาติในภาคอุตสาหกรรมของไต้หวันเริ่มลดน้อยลงเรื่อยๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของภาคอุตสาหกรรมไต้หวัน โดยเน้นที่อุตสาหกรรมไฮเทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังเป็นผลมาจากการที่อุตสาหกรรมต่างๆ ย้ายฐานการผลิตไปยังจีนแผ่นดินใหญ่ เนื่องจากค่าแรงงานราคาถูกแต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงปีที่ผ่านมามีเศรษฐกิจไต้หวันเริ่มกระเตื้องขึ้น นักลงทุนไต้หวันที่ย้ายฐานการผลิตไปยังจีนแผ่นดินใหญ่เริ่มย้ายฐานการผลิตกลับมายังไต้หวัน ประกอบรัฐบาลไต้หวันมีนโยบายในการสนับสนุนให้นักลงทุนไต้หวันย้ายฐานการผลิตกลับมา ซึ่งจะทำให้ความต้องการแรงงานต่างชาติเริ่มเพิ่มมากขึ้นอย่างช้าๆ สำหรับในภาคสวัสดิการสังคม (ภาคบริการ) ความต้องการแรงงานต่างชาติมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากไต้หวันเริ่มเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ จึงมีความต้องการนำเข้าผู้นุบาลต่างชาติเพื่อมาดูแล ประกอบกับรัฐบาลไม่มีนโยบายจำกัดจำนวนการนำเข้าผู้นุบาลและหาแรงงานท้องถิ่นทดแทนแรงงานต่างชาติไม่ได้ ในปัจจุบันแรงงานต่างชาติที่ทำงานในไต้หวัน ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 376,008 คน รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

	ภาคการผลิต	ผู้นุบาล	รวม
อินโดนีเซีย	20,677	132,760	153,437
มาเลเซีย	10	-	10
ฟิลิปปินส์	54,310	23,275	77,585
ไทย	64,199	1,268	65,467
เวียดนาม	52,091	27,417	79,508
รวม	191,287	184,721*	376,008

ที่มา: รายงานประจำเดือนตุลาคม 2553 ของ CLA

หมายเหตุ: * ไม่รวมแรงงาน 1 คนจากประเทศมองโกเลีย

นอกจากนี้ จากการสำรวจภาวะความต้องการแรงงานในเดือนกรกฎาคม 2553 โดย CLA พบว่านายจ้างมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นอีกเกือบ 100,000 คน โดยปัจจัยหลัก คือ ภาวะเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีการฟื้นตัวความมั่นใจในการบริโภคที่เพิ่มขึ้นและผู้ประกอบการไฮเทคโนโลยีต่างๆ มีการขยายการลงทุนมากขึ้น โดยตำแหน่งงานที่เพิ่มมากที่สุดคือ ภาคการผลิต รองลงมา คือ ภาคการค้าปลีกและส่ง และจากการสำรวจในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ ความต้องการแรงงานในประเทศเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากแผนการดึงดูดผู้ประกอบการไต้หวันกลับมาลงทุนในประเทศในช่วงเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม สกนี้ มีผู้ประกอบการที่ตกลงกลับมาลงทุนรวมมูลค่า 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สามารถเพิ่มโอกาสการมีงานทำในประเทศกว่า 4,000 ตำแหน่ง โดยโอกาสงานที่เพิ่มขึ้นนี้ส่วนใหญ่รวมตัวอยู่ในภาคอุตสาหกรรมสารสนเทศ บริการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมพลังงานสีเขียว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมพลังงานสีเขียวต้องการบุคลากรด้านเทคนิคและการวิจัยพัฒนา นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าหลังการลงนามความร่วมมือโครงสร้างเศรษฐกิจระหว่างสองฝั่งช่อง

แถบไต้หวัน(ECFA) จะส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดระหว่างสองฝั่งช่องแคบไต้หวันผ่อนคลายลงซึ่งช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของไต้หวัน ดังนั้นความต้องการบุคลากรด้านนี้จึงเพิ่มมากขึ้นด้วย

และจากการสำรวจของ Manpower Inc. (NYSE: MAN) บริษัทจัดหางานระดับโลกเห็นได้ชัดว่า ความต้องการแรงงานของไต้หวันเพิ่มสูงขึ้น โดย Manpower Inc. ระบุว่า จากการสอบถามผู้ประกอบการไต้หวันจำนวน 1,126 ราย พบว่าร้อยละ 42 มีแผนเพิ่มจำนวนพนักงานในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ และผู้ประกอบการร้อยละ 35 จะทำการเพิ่มจำนวนพนักงานหลังการปรับตัวระหว่างฤดูกาลผลิตเป็นจำนวนสูงที่สุดนับแต่มีการสำรวจในปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นมา โดยจัดอยู่ในอันดับที่ 2 ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและอันดับที่ 3 จากจำนวน 33 ประเทศทั่วโลกที่ทำการสำรวจ

สำหรับโครงการด้านสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ และการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในไต้หวัน โดยมุ่งหวังว่าโครงการเหล่านี้จะก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ได้แก่

1. กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการแผนพัฒนาท่าเรือพาณิชย์ทั้งระบบ โดยมีระยะเวลา 5 ปี ซึ่งรวมถึงการพัฒนาท่าเรือขนาดใหญ่ เช่น ท่าเรือเกาสง ท่าเรือจีหลง เพื่อให้เรือสินค้าขนาดใหญ่สามารถเทียบท่าได้มากขึ้น รวมทั้งหมด 6 แห่งและการพัฒนาท่าเรือขนาดเล็กที่เกาะจินเหมิน ซึ่งเป็นท่าเรือโดยสารที่ติดต่อกับจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งการพัฒนาท่าเรือเหล่านี้จะเป็นผลดีต่อการจ้างแรงงานต่างชาติในภาคการก่อสร้างเนื่องจากไต้หวันขาดแคลนแรงงานด้านนี้ โดยเฉพาะแรงงานไทยที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของนายจ้างและมีสัดส่วนการจ้างงานในภาคก่อสร้างสูงที่สุด

2. ให้การสนับสนุนโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาคเอกชน ซึ่งได้แก่ นิคม อุตสาหกรรมไทจง

ระยะที่ 4 โครงการลงทุนของบริษัท Kuo Kuang Petrochemical Corp. และโครงการปิโตรเคมีกลุ่ของบริษัท Formosa Plastic Corp. ระยะที่ 5 ซึ่งเป็นโครงการลงทุนที่สามารถสร้างงานได้ประมาณ 30,000 ตำแหน่ง

3. โครงการพัฒนาสนามบินนานาชาติเถาหยวน ที่ทางกรมการบินพลเรือนได้จัดทำขึ้นนั้นขณะนี้ได้นำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดคือกระทรวงคมนาคมเพื่อพิจารณาแล้ว และคาดการณ์ว่าจะสามารถนำเสนอต่อที่ประชุมสภาบริหารได้ในเร็ววัน โดยสาระของโครงการดังกล่าวนี้ กรมการบินพลเรือนได้เสนอให้มีการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารแห่งที่สามขึ้นในสนามบินนานาชาติเถาหยวนซึ่งจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้ปีละ 43 ล้านคน เพิ่มจากอาคารผู้โดยสารสองแห่ง ได้แก่ แห่งที่หนึ่งและสองซึ่งรองรับผู้โดยสารได้ปีละ 12 ล้านคน และ 17 ล้านคนตามลำดับ โดยจะใช้งบประมาณ 4 หมื่นกว่าล้านเหรียญไต้หวัน เมื่อสร้างเสร็จแล้วจะเป็นสนามบินใหม่ที่สุดในเอเชียสำหรับการขยายเขตสนามบินจะใช้วิธีเวนคืนที่ดินโดยแบ่งช่วงเวลา ส่วนพื้นที่สนามบินจะเพิ่มจาก 1,249 เฮกตาร์ เป็น 1,900 เฮกตาร์ ทางวิ่งที่จะสร้างขึ้นใหม่อยู่ทางทิศเหนือของสนามบิน ส่วนตัวอาคารผู้โดยสารที่ 3 จะอยู่ระหว่างอาคารที่ 2 กับอาคารสำนักงานไชน่าแอร์ไลน์ โดยจะเชื่อมต่อกับอาคารที่ 2 ด้วย การก่อสร้างจะแบ่งออกเป็นช่วง โดยช่วงแรกจะเป็นการสร้างลานจอดเทียบเครื่องบิน เพื่อเพิ่มปริมาณเครื่องบินลงจอด และเพิ่มปริมาณผู้โดยสาร ภายในอาคารผู้โดยสารใหม่จะมีศูนย์การค้าขนาดใหญ่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางมีภัตตาคารระดับ 5 ดาวและร้านอาหาร ในส่วนของการเวนคืนที่ดินจะใช้งบประมาณประมาณ 75,000 – 80,000 ล้านดอลลาร์ไต้หวัน เริ่มก่อสร้างต้นปี 2016 และเสร็จสิ้นในปี 2020 เมื่อทางวิ่งใหม่สร้างเสร็จจะสามารถรองรับเครื่องบินแอร์บัส A380 ได้ โดยในเดือน

พฤศจิกายนจะมีการจัดตั้งบริษัทการทำอากาศยานได้หวั่นำจัดขึ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่ทำหน้าที่บริหารจัดการสนามบินของไต้หวัน ดังนั้นโครงการพัฒนาสนามบินนานาชาติ เกาหยวนซึ่งรวมถึงการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารแห่งที่สามจะมีบริษัทการทำอากาศยานไต้หวันรับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งหากทุกอย่างดำเนินไปตามแผนปีหน้าจะสามารถจัดประกวดแบบพิมพ์ได้โดยจะมีการเปิดให้บริษัทก่อสร้างจากต่างชาติส่งแบบพิมพ์เข้าร่วมประกวดด้วย เมื่อการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารที่ 3 และทางวิ่งใหม่ เสร็จในปี 2030 จะสามารถรองรับผู้โดยสารได้ 58 ล้านคน มากกว่าปัจจุบัน 24 เท่าและปริมาณขนถ่ายสินค้า 45 ล้านตัน

4. โครงการก่อสร้างสนามบินนานาชาติภาคกลางระยะที่ 1 ได้เริ่มก่อสร้างแล้วเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม กระทรวงคมนาคมแถลงว่า จะทำการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารความจุ 1.35 ล้านคน คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2012 เนื่องจากการบินเหมาลำและการบินตรงระหว่างสองฝั่งชายฝั่งทวีปเกินกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ ทำให้อุปกรณ์ของสนามบินไม่เพียงพอต่อความต้องการกรมการบินพลเรือนจึงได้อนุมัติโครงการขยายสนามบินเพิ่มเติม ทั้งนี้การอนุมัติโครงการเพิ่มเติมเพิ่มพื้นที่จาก 7,500 ไร่ เป็น 20,000 ไร่ งบประมาณเพิ่มจาก 1,470 ล้าน เป็น 3,890 ล้านเหรียญไต้หวัน คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2012

5. การประชุมสุดยอดนักธุรกิจไต้หวันเพื่อกลับมาลงทุนในไต้หวัน ประจำปี 2010 ซึ่งมีกระทรวงเศรษฐกิจเป็นเจ้าภาพจัดงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือในประเด็นการย้ายกลับมาลงทุนในประเทศของนักธุรกิจไต้หวัน ที่สามารถอาศัยข้อได้เปรียบในไต้หวัน เพื่อเชื่อมต่อธุรกิจในต่างประเทศกับไต้หวัน เข้าด้วยกันและเป็นการยกระดับศักยภาพการแข่งขันให้สูงขึ้น โดยขณะนี้ รัฐบาลไต้หวันอยู่ระหว่างการ

ปรับปรุงสภาพแวดล้อมการลงทุน หามาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุน เพื่อเตรียมพร้อมรับนักธุรกิจไต้หวันกลับมาลงทุนในประเทศในเรื่องของค่าแรงในประเทศที่ค่อนข้างสูง และเชื่อมโยงกับเงินเดือนของแรงงานต่างชาติและแรงงานในประเทศซึ่งจะกลายเป็นปัญหาในการกลับมาลงทุนในไต้หวันนั้น ขณะนี้รัฐบาลยังไม่มีแผนจะแก้ไขกฎหมายใดๆ ส่วนกรณีที่ภาคธุรกิจต้องการให้เปิดรับแรงงานจากจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามาทำงานในไต้หวันนั้น ไต้หวันยังคงยืนยันเหมือนเดิมคือ จะไม่มีการเปิดให้แรงงานจากจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามาทำงานในไต้หวันอย่างเด็ดขาด

สถานการณ์แรงงานไทย ในปีงบประมาณ 2553 ที่ผ่านมา สำนักงานแรงงานไทย ได้ดำเนินการส่งเสริมการขยายตลาดแรงงานในไต้หวัน โดยได้ให้การรับรองเอกสารนำเข้าแรงงานไทยจำนวนทั้งสิ้น 22,509 คน โดยแยกเป็น การนำเข้าโดยผ่านบริษัทจัดหางานจำนวน 22,367 คน นายจ้างติดต่อโดยตรงจำนวน 53 คน และคนงานเดินเรื่องเองจำนวน 88 คน และประมาณการว่ามีแรงงานไทยในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานแรงงานไทยส่งรายได้กลับประเทศประมาณ 4,836 ล้านบาท

ในส่วนของการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของแรงงานไทยในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ และการดำเนินการรับเรื่องราวร้องทุกข์จากแรงงานไทยที่ทำงานในไต้หวัน และที่เดินทางกลับประเทศไทยแล้ว สำนักงานแรงงานไทยได้ให้ความดูแลคุ้มครองสิทธิประโยชน์แรงงานไทยจำนวน 2,209 ราย สามารถติดตามสิทธิประโยชน์ได้เป็นเงิน 47 ล้านบาทและให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ จำนวน 2,517 ราย รวมจำนวนแรงงานไทยที่ได้รับการช่วยเหลือทั้งสิ้น 4,726 ราย

จากสถิติของ CLA ในเดือนตุลาคม 2553 มีแรงงานไทยทั้งสิ้น 65,467 คนนั้น เป็นแรงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานแรงงานไทย จำนวน 46,412 คน และอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานแรงงานเกาหลี จำนวน 19,055 คน และหากพิจารณาแยกตามประเภทของภาคการผลิตจะพบว่า แรงงานไทยมีสัดส่วนสูงสุดในภาคการก่อสร้างจำนวน 3,031 คน และในภาคการผลิตจำนวน 61,128 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสายการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็ก (โลหะ) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและอุปกรณ์เครื่องจักร

สำหรับโอกาสในการขยายการจ้างแรงงานไทยนั้น การจ้างแรงงานไทยยังคงมีสัดส่วนสูงสุดในภาคการก่อสร้างเนื่องจากนายจ้างซึ่งรวมถึงความยั่งยืนของตนและผู้อื่น รวมทั้งได้หวั่นมีแผนการที่จะดำเนินการก่อสร้างโครงการสาธารณูปโภคขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องการแรงงานต่างชาติในภาคการก่อสร้างเพิ่มขึ้นเนื่องจากแรงงานท้องถิ่นที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ในปี 2553 ที่ผ่านมา สำนักงานแรงงานไทยได้ดำเนินการจัดประชุมภาครัฐ/เอกชน เพื่อเจรจาขยายตลาดแรงงาน และกระชับความสัมพันธ์กับนายจ้างและสมาคมจัดงาน รวมทั้งพัฒนาการให้บริการที่รวดเร็วและทันสมัย โดยมีการปรับปรุงระบบการให้บริการ และการจัดเก็บข้อมูล การคุ้มครองสภาพการจ้างงานและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่นายจ้างและแรงงานไทยเป็นต้น ซึ่งคาดว่าในปี 2554 นี้จะสามารถขยายตลาดแรงงานในภาคการก่อสร้างได้ประมาณ 2,000 – 3,000 คน ภาคการผลิตประมาณ 5,000 – 8,000 คน ในกิจการต่างๆ เช่น กิจการสิ่งทอ ประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรถยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร ผลิตภัณฑ์ส่วนโลหะ และกิจการ 3k (งานหนัก สกปรก และมีความเสี่ยง) ต่างๆ โดยจะพยายามส่งเสริมให้มีการจ้าง

แรงงานที่มีทักษะฝีมือเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการขยายตลาดผู้อนุบาลจำนวนประมาณ 200–500 คน

สำหรับตลาดแรงงานผู้อนุบาลในไต้หวันนั้น ยังเป็นที่ต้องการอีกมาก ในปีปัจจุบันนี้มีจำนวนประชากรไต้หวันที่ต้องการได้รับการดูแลระยะยาวเกือบ 400,000 คน ในส่วนของแรงงานไทยที่ทำงานเป็นผู้อนุบาลและผู้ทำงานบ้าน ปัญหาที่มีผู้มาร้องเรียนอยู่เนืองๆ คือ การให้ทำงานไม่ตรงตามสัญญาจ้าง (สถานที่ทำงาน/ตำแหน่งงาน) การทำงานเกินกว่าวันละ 8 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าล่วงเวลาเนื่องจากลักษณะงานมีการเริ่มและเลิกไม่แน่นอน เป็นต้น ซึ่งสำนักงานแรงงานไทยได้ให้การดูแลคุ้มครองโดยการเชิญนายจ้างมาพบและแก้ไขสภาพการจ้างเงินค่าจ้างให้ถูกต้องและประชาสัมพันธ์เพื่อให้แรงงานไทยที่ทำอาชีพนี้มีความรู้ และไม่ถูกนายจ้างเอาเปรียบ อาจกล่าวได้ว่าแม้งานด้านผู้อนุบาลและผู้ทำงานบ้านในไต้หวัน จะยังมีแนวโน้มความต้องการแรงงานต่างชาติอยู่มาก แต่เนื่องจากค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ เพราะนายจ้างมีอำนาจการเจรจาต่อรองที่สูงกว่า ไม่ได้รับการปฏิบัติจากนายจ้างในเรื่องวันหยุดและค่าล่วงเวลาอย่างเคร่งครัด ลักษณะงานที่หนัก มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ จึงไม่จูงใจแรงงานไทยให้เข้ามาทำงานเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามในอนาคต หากไต้หวันกำหนดให้งานผู้อนุบาลและผู้ทำงานบ้านอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายแรงงาน ผู้อนุบาลจะได้รับค่าจ้างเท่ากับค่าจ้างขั้นต่ำ คือ 17,280 เหรียญไต้หวันเท่ากับแรงงานไทย ในขณะที่ผู้อนุบาลชาติอื่นๆ ในปัจจุบันได้รับค่าจ้างเดือนละ 15,840 เหรียญไต้หวัน ก็จะเป็นการจูงใจให้นายจ้างจ้างผู้อนุบาลจากไทยมากขึ้น เนื่องจากต้องจ่ายค่าจ้างเท่ากับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

สำหรับอุปสรรคในการขยายตลาดแรงงานไทยนั้น ส่วนใหญ่จะได้แก่ แรงงานไทยยังขาดความรู้ด้าน

ภาษา(จีน และอังกฤษ) มีความรู้ น้อย โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานฟิลิปปินส์ และมักชอบยกเลิกสัญญาจ้างหารายได้ไม่เกินไปตามที่ตั้งเป้าไว้ (รายได้ในการทำงานไม่จูงใจเนื่องจากมีชั่วโมงโอทีน้อย) ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่ นายจ้างรวมทั้งปัญหาส่วนตัว อาทิ การดื่มสุรา เสพยาเสพติด เล่นการพนัน และการก่อกวนผู้อื่น นอกจากนี้ บริษัทจัดหางานได้หวั่นบางส่วน นิยมแนะนำให้นายจ้างว่าจ้างแรงงานต่างชาติจากชาติอื่น อาทิ เวียดนาม เนื่องจากได้รับผลตอบแทนจากค่าบริการจัดหางานที่สูงกว่าและยินยอมให้นายจ้างหักค่าอาหารและที่พักได้สูงสุดตามที่ได้หวั่นกำหนด ในขณะที่แรงงานไทยยินยอมให้หักค่าอาหารและที่พักตามสัญญาจ้างได้เกินเดือนละ 2,500 เหรียญได้หวั่น นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องค่าหัวที่สูงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แรงงานไทยไม่นิยมเดินทางมาทำงานในได้หวั่น

นโยบายและมาตรการด้านแรงงานต่างชาติของ ได้หวั่นที่ส่งผลกระทบต่อการจัดจ้างแรงงานต่างชาติ

1. การปรับสัดส่วนการจัดจ้างแรงงานต่างชาติ
คณะกรรมการแรงงานได้หวั่น (CLA) ได้จัดทำร่างแผนการจัดสรรโควต้าแรงงานต่างชาติ สำหรับกิจการ 3K (หรือ 3D) ฉบับใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การนำเข้าแรงงานต่างชาติมีความเป็นธรรมมากขึ้น นายจ้างที่มีความจำเป็นต้องนำเข้าแรงงานต่างชาติสามารถนำเข้าได้มากขึ้น โดยเฉพาะกิจการ 3K (งานหนัก สกปรก และมีความเสี่ยง) ซึ่งขาดแคลนแรงงาน และเปิดโอกาสให้แรงงานท้องถิ่นสามารถทำงานในกิจการอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ได้มากขึ้น แต่เดิมได้กำหนดสัดส่วนการนำเข้าแรงงานต่างชาติเป็น 3 ระดับ คือ 15%, 18% และ 20% ตามลำดับ แต่ในการปรับปรุงระบบใหม่นี้ การนำเข้าแรงงานต่างชาติจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ 10%, 15%, 20%, 25% และ 35% ตามลำดับ โดยเมื่อนำสัดส่วนใหม่นี้ไปคูณกับจำนวนแรงงาน

ท้องถิ่นที่เป็นสมาชิกกองทุนประกันภัยก็จะได้จำนวนแรงงานต่างชาติที่จะได้รับอนุญาตให้นำเข้า โดยมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤศจิกายน 2553 ที่ผ่านมา

สำหรับประเภทของอุตสาหกรรมที่ได้รับการจัดสรรโควต้า ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ กิจการเทคโนโลยีระดับสูง จะได้รับโควต่านำเข้า 10% 2) อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์น้ำ ผัก ผลไม้ น้ำมันสำหรับบริโภค และผลิตภัณฑ์นมเนย จะได้รับโควต่านำเข้า 15% 3) อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล เสื้อผ้าสำเร็จรูป เส้นใยสังเคราะห์ และเครื่องทำความเย็น ฯลฯ จะได้รับโควต่านำเข้า 20% 4) อุตสาหกรรมพลาสติก เหล็กและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รองเท้า ผลิตภัณฑ์จากหิน ฯลฯ จะได้รับโควต่านำเข้า 25% และ 5) อุตสาหกรรมฟอกย้อม หล่อและหลอมโลหะ กิจการชุบเคลือบผิวโลหะ ฯลฯ จะได้รับโควต่านำเข้า 35%

นอกจากนี้ โควต้าใหม่สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่จะใช้วิธีลดหลั่นตามลำดับ เช่น ธุรกิจขนาดใหญ่จะมีแรงงานท้องถิ่นจำนวนมาก และได้รับอนุมัติให้นำเข้าแรงงานต่างชาติได้ ร้อยละ 10 จะลดสัดส่วนการนำเข้าแรงงานลงร้อยละ 1 ต่อยอดจำนวนแรงงานท้องถิ่นทุก 1,000 คน นั่นคือ โรงงานขนาดใหญ่ที่มีแรงงานท้องถิ่น 1,000 คนขึ้นไปไม่ถึง 2,000 คน จะปรับลดสัดส่วนจำนวนแรงงานต่างชาติลงร้อยละ 1 เหลือร้อยละ 9 โรงงานที่มีแรงงานท้องถิ่น 2,000 คนขึ้นไปจะได้รับอนุมัตินำเข้าแรงงานต่างชาติลดลงร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 8 เป็นต้น ทั้งนี้ CLA ต้องการให้ธุรกิจขนาดใหญ่หันมาว่าจ้างแรงงานท้องถิ่นมากขึ้น

2. การจัดสรรแรงงานต่างชาติ ในปี 2551 CLA ได้จัดตั้งศูนย์บริการการจ้างตรงขึ้น เพื่อทำหน้าที่ให้บริการนายจ้างที่ว่าจ้างผู้นับถือศาสนาต่างชาติรายเดิมในระบบจ้างตรงต่อมาในปี 2552 CLA ได้ขยายระบบการ

จ้างตรงไปยังกิจการภาคต่างๆ แต่ยังจำกัดอยู่เฉพาะการว่าจ้างแรงงานต่างชาติรายเดิมให้กลับมาทำงานในรอบใหม่เท่านั้น ต่อมาในปี 2553 CLA มีแผนที่จะผลักดันการจ้างตรงให้ครอบคลุมถึงแรงงานต่างชาติรายใหม่ที่ยังไม่เคยเข้ามาทำงานในได้หวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นายจ้างและแรงงานต่างชาติมีทางเลือกมากขึ้นและเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย/เวลาของนายจ้างและแรงงานต่างชาติ ป้องกันไม่ให้แรงงานต่างชาติถูกเอารัดเอาเปรียบจากบริษัทจัดหางาน นายจ้างมีโอกาสมากขึ้นในการคัดเลือกแรงงานต่างชาติที่ตนต้องการ ซึ่งแรงงานต่างชาติที่อยู่ในขอบข่ายการนำเข้า ได้แก่ แรงงานจากประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม (ยกเว้นงานผู้ดูแลของเวียดนามซึ่งCLAยังไม่ได้เพิกถอนคำสั่งระงับการนำเข้าผู้ดูแลรายใหม่)

สำหรับกระบวนการนำเข้าจะดำเนินการผ่าน “ศูนย์บริการจ้างตรง (Direct Hiring Service Center)” ในลักษณะครบวงจร (one-stop-service) และเป็นการจ้างตรงในลักษณะ on line โดยจะให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยจัดเตรียมแบบคำร้องและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ช่วยตรวจสอบและรับเรื่องและส่งต่อไปยังสำนักงานแรงงานประเทศต่างๆ และสำนักงานตัวแทนได้หวันประจำประเทศต่างๆ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของได้หวัน เช่น กรมอุตสาหกรรม สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมการกงสุล กรมประกันสุขภาพ กรมประกันภัยแรงงาน และกองแรงงานท้องถิ่นที่ประจำเมืองต่างๆ จะให้ความช่วยเหลือนายจ้างและแรงงานต่างชาติตามอำนาจหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันแรงงานต่างชาติที่สนใจจะมาทำงานในได้หวันก็สามารถเข้าสู่ข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานที่สนใจสภาพที่พักและโรงงาน โดยผ่านระบบ online นี้ได้เช่นกัน

สำนักงานแรงงานและกระทรวงแรงงานของประเทศผู้ส่งออกทั้ง 4 ประเทศ จะต้องจัดเตรียมฐานข้อมูลคนหางาน เพื่อเชื่อมต่อข้อมูลกับ CLA กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นายจ้างและแรงงานในการคัดเลือกคนหางานรับรองเอกสาร และยื่นขอตรวจลงตราเข้าได้หวัน รวมทั้งการเตรียมกระบวนการการคัดเลือกแรงงาน สำหรับอำนวยความสะดวกแก่นายจ้างในการเดินทางไปคัดเลือกแรงงานโดยตรง หรือผ่านการประชุมระบบทางไกล (Teleconference)

สถานะในปัจจุบัน ทางCLAกำลังดำเนินการจัดทำระบบเพื่อเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างได้หวันและประเทศผู้ส่งออกแรงงาน โดยจะใช้เวลาประมาณ 8 เดือนในการจัดทำระบบและทดลองใช้จากนั้นจึงจะเริ่มใช้งานจริง ซึ่งคาดว่าจะทดลองใช้ในเดือนพฤษภาคม 2554 และดำเนินการจริงประมาณเดือนสิงหาคม 2554

.....
ที่มา: รายงานสถานการณ์แรงงานปี 2554 ของสำนักงานแรงงาน ณ กรุงมะนิลา(ส่วนที่ 2)(ไทย)
สรุปข้อมูลโดย:นางสุจิตราพลฤทธิ์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
สนับสนุนข้อมูลโดย:สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

สถานการณ์แรงงานและความต้องการจ้างแรงงานไทยในเกาหลีใต้

สภาพเศรษฐกิจ เกาหลีใต้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด นับแต่กลางทศวรรษที่ 1980 และก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่เมื่อได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (OECD) ในปี 2539 แม้ว่าต่อมาเกาหลีใต้จะประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 จนต้องกู้ยืมเงินจาก IMF แต่ก็สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจและคืนเงินกู้ทั้งหมดให้แก่ IMF งวดสุดท้ายเมื่อเดือนกันยายน 2544

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้นั้นยังคงเน้นอุตสาหกรรมหนัก และเทคโนโลยีระดับสูงที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (Chaebol) ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ ทำให้สินค้าของเกาหลีใต้ เช่น เรือเดินสมุทร รถยนต์ เครื่องจักร สินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องมือสื่อสารมีจำหน่ายในท้องตลาดของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งตลาดในไทย ในทางตรงกันข้ามโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยยังคงเป็นเกษตรกรรม และเป็นสินค้าที่ส่งออกไปขายในตลาดเกาหลีใต้ แม้ว่าจะมีสินค้าบางชนิดที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม เช่น แผงวงจรไฟฟ้า แต่ก็ยังเป็นสินค้าที่ผลิตโดยกลุ่มอุตสาหกรรมต่างชาติ ทำให้ไทยขาดดุลการค้ากับเกาหลีใต้เรื่อยมานับเป็นสิบปี

ธนาคารแห่งเกาหลีใต้รายงานตัวเลขทางเศรษฐกิจปี 2552 GDP เท่ากับ 832.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 10.5 ของปีที่ผ่านมา (ปี 2551 เท่ากับ 928.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ) เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤต

อ่อนค่าต่อเงินเหรียญสหรัฐอย่างรุนแรง ทำให้มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 0.2 ในขณะที่ GNI per-capita ลดลง 2,121 - 17,175 เหรียญสหรัฐจากสาเหตุเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม The International Monetary Fund (IMF) ได้คาดการณ์ในระหว่างการประชุมระดับ รัฐมนตรีช่วยว่ากระทรวงการคลังกลุ่มประเทศ G20 ณ เมืองอินชอน เกาหลีใต้ เมื่อเดือนมีนาคม 2553 ว่าเศรษฐกิจเกาหลีใต้จะเติบโตร้อยละ 4.3 ในปี 2553 และร้อยละ 5 ในปี 2554 ในขณะที่ The Korea Development Institute (KDI) หนึ่งในสถาบันวิจัยของรัฐบาล ได้คาดการณ์เศรษฐกิจเกาหลีใต้จะเติบโต ร้อยละ 4.5 – 5.9 ในปี 2553 การส่งออกจะอยู่ในระดับร้อยละ 12.5 และการบริโภคภาคเอกชน (Private Consumption) จะเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 4.5 ในปี 2553

นโยบายการจ้างงาน จากการที่เศรษฐกิจเกาหลีใต้เติบโตอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 โดยมีอัตราการเติบโตปีละประมาณร้อยละ 8.3 ต่อเนื่องมาตลอด 10 ปี การที่เศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการเติบโตทางอุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานจำนวนมากมหาศาล แม้ว่าในช่วงทศวรรษที่ 1980 เศรษฐกิจเริ่มหดตัวลงแต่ยังคงมีอัตราการเติบโตร้อยละ 7.7 อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุที่การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นการเติบโตเชิงปริมาณ ทำให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลระหว่าง ขนชั้นและระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ รัฐบาลจึงเริ่มส่งเสริมสวัสดิการและความเท่า

เทียมกัน ด้วยการออก พ.ร.บ. ค่าจ้างขั้นต่ำในปี 1986 , พ.ร.บ.การจ้างงานที่เท่าเทียมในปี 1987 และ พ.ร.บ.ส่งเสริมการจ้างงานผู้พิการในปี 1990

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) รัฐบาลเกาหลีใต้ได้กำหนดนโยบายด้านแรงงาน นานาประการเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากมายทั้งในและนอกประเทศ โดยในปี 2004 (2547) รัฐบาลได้กำหนดชั่วโมงการทำงานสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง, ออก พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานลูกจ้างชั่วคราว, พ.ร.บ. สหภาพข้าราชการ, พ.ร.บ.สิทธิประโยชน์ผู้เกษียณอายุ เพื่อขยายสิทธิแรงงานและคุ้มครองกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ในขณะที่เดียวกันการนำระบบอนุญาตจ้างงาน (Employment Permit System / EPS) มาใช้ในการจ้างงานแรงงานต่างชาติ เป็นการคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างชาติขั้นพื้นฐาน และเพื่อสร้างความมั่นคงด้านแรงงานแก่ภาคอุตสาหกรรมที่มีปัญหาขาดแคลนแรงงาน

อย่างไรก็ตาม ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาปลายปี 2008 (พ.ศ. 2551) ก่อผลกระทบต่อเศรษฐกิจของเกาหลีใต้อย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการจ้างงานซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสังคม รัฐบาลเกาหลีใต้ได้กำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาโดยมุ่งเน้นการสร้างงานและสนับสนุนการจ้างงาน เช่น การพัฒนาทักษะอาชีพ การแบ่งงานทำ (Job sharing) เป็นต้น เศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของกิจการต่างๆ ในเกาหลีใต้ โดยอัตราความสามารถในการเจริญเติบโตของเกาหลีใต้ลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 8.3 % ในทศวรรษ 1970 เป็น 6.3 % ในทศวรรษ 1990 และคาดว่าจะคงที่ในระดับ 5 %

ตลอด 10 ปีถัดไป ยิ่งไปกว่านั้นเทคโนโลยีที่ทันสมัยและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมทำให้อัตราความเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงจากร้อยละ 8.3 ในทศวรรษที่ 70 เป็นร้อยละ 2.2 ในปี 2008 และอัตราการเติบโตของการจ้างงาน จากระดับ 3.9 ในทศวรรษที่ 70 เป็นร้อยละ 0.6 ในปี 2008

นับแต่ทศวรรษที่ 2000 เป็นต้นมา จำนวนแรงงานประเภทลูกจ้างชั่วคราวเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วแม้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นไม่สูงมากนักในช่วงปลายทศวรรษ แต่สัดส่วนของลูกจ้างชั่วคราวยังคงอยู่ในระดับสูง โดยนักวิชาการมีความกังวลว่าช่องว่างระหว่างกิจการต่างขนาด และช่องว่างของเงื่อนไขการทำงานระหว่างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจตารางที่ 1 แสดงจำนวนแรงงานรับจ้างที่ชี้ให้เห็นอัตราส่วนระหว่างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแรงงานรับจ้าง

(Wage Workers)

หน่วยนับ : หมื่นคน

	แรงงาน รับจ้าง	ลูกจ้าง ประจำ	ลูกจ้าง ชั่วคราว	ร้อยละ*
ส.ค.-05	1,496.80	1,496.80	548.3	-36.6
ส.ค.-06	1,535.10	1,535.10	545.7	-35.5
มี.ค.-07	1,573.10	1,573.10	577.3	-36.7
ส.ค.-07	1,588.20	1,588.20	570.3	-35.9
มี.ค.-08	1,599.30	1,599.30	563.8	-35.2
ส.ค.-09	1,647.90	1,647.90	575.4	-34.9

ที่มา : National Statistical Office, Supplementary Survey to the Economically Active Population Survey

หมายเหตุ : ร้อยละหมายถึงจำนวนลูกจ้างชั่วคราวคิดเป็นร้อยละของแรงงานรับจ้าง

สภาวะตลาดแรงงานเกาหลีใต้ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ การล้มละลายของ Lemon Brothers ในปี 2008 (2551) ส่งผลในวงกว้างต่อตลาดการเงินของโลก ความชะงักงันทางเศรษฐกิจ (Economic shock) ขยายจากตลาดการเงินมาสู่ตลาดการค้า เกาหลีใต้เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2551 ลดลง 5.1 % จากในช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. 2550 โดยในไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2552 สถิติก่อนช่วงทรงตัวที่ 0.1 %

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำได้ส่งผลต่อการจ้างงาน จำนวนผู้มีงานทำลดต่ำลงอย่างรวดเร็วในช่วงเดือนธันวาคม 2551 – มีนาคม 2552 และเริ่มคงที่ในเดือนเมษายน 2552 โดยจำนวนผู้มีงานทำเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมาลดลง 12,000 คน ในเดือนธันวาคม 2551, 195,000 คน ในเดือนมีนาคม 2552 และ 188,000 คน ในเดือนเมษายน 2552

นโยบายการจ้างงาน รัฐบาลเกาหลีได้นำโดยประธานาธิบดี อี มยอง-บั๊ก ได้จัดการประชุม National Employment Strategy ครั้งที่ 5 ขึ้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2553 เพื่อกำหนดแนวนโยบายด้านการจ้างงานในอนาคตและปรับปรุงแนวทางดำเนินงาน ปี 2008 – 2018 โดยจะกำหนดหลักการพื้นฐานด้านการส่งเสริมการจ้างงานระยะกลางและระยะยาว ทั้งนี้รัฐบาลได้ทบทวนปัญหาหลักด้านการจ้างงานทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยในด้านอุปสงค์ระบบเศรษฐกิจเกาหลีใต้พึ่งพาการส่งออกเป็นสำคัญ ฉะนั้นจากการที่ภาคการส่งออกหดตัวลงอย่างรวดเร็วเป็นผลให้การเติบโตด้านเศรษฐกิจ

และโครงสร้างอุตสาหกรรมชะลอตัวตาม และเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการจ้างงาน นอกจากนี้ รัฐบาลยังชี้ว่าปัญหาสำคัญของการส่งเสริมการจ้างงานยังเกิดจากการขาดการลงทุนเพื่อการสร้างงาน (lack of job-creating investment) การด้อยขีดความสามารถด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรมบริการ การขาดประสิทธิภาพด้านการบริหารตลาดแรงงานภายในประเทศ การค้าที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งผลักดันให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจ้างแรงงานน้อยกว่าความต้องการเพื่อคงธุรกิจให้อยู่รอด

ในด้านอุปทาน รัฐบาลยังด้อยประสิทธิภาพในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นผลให้สถานการณ์เลวร้ายลง ปัจจัยหลักของปัญหา ได้แก่ อัตราการมีส่วนร่วมในภาคเศรษฐกิจของผู้หญิงต่ำ การลงทุนด้านการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพยังไม่เพียงพอ การไม่เข้ากันของอุปสงค์ด้านแรงงานและอุปทานด้านแรงงาน เครือข่ายความคุ้มครองทางสังคมไม่เพียงพอ และประชากรวัยชราเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

จากรายงาน “2009 Social Trend of Korea” ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกาหลีได้รายงานเมื่อเดือนธันวาคม 2552 ณ สิ้นปี 2551 อัตราการว่างงานของเกาหลีใต้ เท่ากับ 3.34 % ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD (6.05 %) อย่างไรก็ตาม อัตราการมีงานทำของเกาหลีใต้ เท่ากับ 63.8 % ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD (66.5 %) เช่นกัน การที่เกาหลีใต้มีอัตราการจ้างงานต่ำทั้งๆที่มีอัตราการว่างงานต่ำแสดงให้เห็นว่าเกาหลีใต้มีประชากรที่ไม่ใช่กำลังแรงงาน (Economically Inactive Population) มากกว่าประเทศสมาชิก OECD อื่น ๆ

ระบบการอนุญาตจ้างงานสำหรับแรงงานต่างชาติ ระบบการอนุญาตจ้างงานแรงงานต่างชาติ (Employment Permit System:EPS) มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองโอกาสในการทำงานของคนเกาหลี แก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยอนุญาตนายจ้างที่ไม่สามารถว่าจ้างแรงงานในประเทศให้สามารถว่าจ้างแรงงานต่างด้าวในจำนวนที่เหมาะสมอย่างถูกกฎหมาย รวมทั้งป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนของแรงงานต่างชาติ ทั้งนี้กฎหมายว่าด้วยการจ้างแรงงานต่างชาติ ได้ประกาศเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2546 และเริ่มนำมาใช้ในวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เพื่อจัดระบบการว่าจ้างแรงงานต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลจะเป็นผู้คัดเลือกประเทศผู้ส่งแรงงานและกำหนดโควต้าของแรงงานแต่ละประเทศ

ภายใต้ระบบการอนุญาตจ้างงานแรงงานต่างชาติ จำกัดให้ว่าจ้างแรงงานต่างชาติได้ใน 5 อุตสาหกรรม ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมการผลิต (2) อุตสาหกรรมก่อสร้าง (3) อุตสาหกรรมเกษตรและการผสมพันธุ์สัตว์ (การเพาะปลูกพืชผล การผสมพันธุ์สัตว์) (4) อุตสาหกรรมประมง (5) อุตสาหกรรมบริการ (คลังห้องเย็น ร้านอาหาร บริการสนับสนุนธุรกิจ สังคมสงเคราะห์ การกำจัดของเสีย บริการซ่อมรถยนต์ทั่วไป พยาบาล บริการในครัวเรือน ฯลฯ)

แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมาย แรงงานและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายมาตรฐานแรงงาน

กฎหมายความปลอดภัยและสุขอนามัยในอุตสาหกรรม ฯลฯ เช่นเดียวกับแรงงานในประเทศ ยกเว้น แรงงานผู้ให้บริการในครัวเรือน จะไม่อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงาน ผู้ว่าจ้างสามารถตัดสินใจและบังคับใช้เงื่อนไขแรงงานต่าง ๆ ได้แก่ เวลาทำงาน การเลิกจ้างงาน วันลาวันหยุด ภายในขอบเขตของกฎระเบียบปฏิบัติของกฎหมายแพ่ง นอกจากนั้นบทบัญญัติของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องบางข้อหรือบางมาตราจะไม่มีผลบังคับใช้กับแรงงานต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตร ป่าไม้ และประมง ตัวอย่างเช่น แรงงานต่างชาติในอุตสาหกรรมเกษตร การผสมพันธุ์สัตว์ และประมง จะไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้บทบัญญัติ “กฎระเบียบสำหรับค่าแรงเพิ่มเติม” (งานที่ทำเพิ่มนอกเวลา และงานที่ทำในวันหยุด) ของกฎหมายมาตรฐานแรงงาน

นับตั้งแต่นำระบบการอนุญาตจ้างแรงงานต่างชาติมาใช้ จำนวนแรงงานต่างชาติในเกาหลีใต้ภายใต้ EPS ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปี ปัจจุบันมีประเทศที่ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปทำงาน สาธารณรัฐเกาหลีจำนวน 15 ประเทศ โดยประเทศไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปทำงาน สาธารณรัฐเกาหลีภายใต้ EPS มาแล้ว 3 ครั้ง มีแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานภายใต้ระบบ EPS ทั้งสิ้น 583,789 คน (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2553) แบ่งเป็นแรงงานประเภท EPS ทั่วไป จำนวน 259,519 คน และแรงงาน EPS พิเศษ จำนวน 324,270 คน รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนแรงงานต่างชาติภายใต้ระบบ EPS

(หน่วย : คน)

ประเภท	EPS ทั่วไป	EPS พิเศษ (CIS)	รวม
ก่อนปี 48	3,167	3,928	7,095
ปี 48	31,659	28,814	60,473
ปี 49	28,976	50,223	79,199
ปี 50	33,687	85,085	118,772
ปี 51	75,024	105,645	180,669
ปี 52	63,323	37,345	100,668
ส.ค.-53	23,683	13,230	36,913
รวม	259,519	324,270	583,789

ที่มา : กระทรวงแรงงาน สาธารณรัฐเกาหลี

: CIS หมายถึง ประชาคมรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States)

ขั้นตอนการคัดเลือกและการเชิญแรงงาน

ต่างชาติ EPS ทั่วไป (วิชา E 9) มีทั้งสิ้น

9 ขั้นตอน คือ

1. การตัดสินใจนโยบายสำคัญเกี่ยวกับจำนวนแรงงานต่างชาติที่นำเข้า และประเทศที่ส่งแรงงาน จะพิจารณาและตัดสินใจโดยคณะกรรมการนโยบายแรงงานต่างชาติ (FWPC : จัดตั้งขึ้นในสังกัดสำนักประสานงานนโยบายรัฐบาล) โดยพิจารณาประเด็นหลัก ๆ เกี่ยวกับแรงงานต่างชาติ เช่น อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง จำนวน (โควต้า/เพดาน) แรงงานต่างชาติที่นำเข้า ประเทศที่ส่งแรงงาน ฯลฯ

2. การลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการส่งแรงงาน (ระหว่างรัฐบาลเกาหลีใต้กับรัฐบาลของประเทศผู้ส่ง) โดยรัฐบาลเกาหลีใต้จะลงนามบันทึกความเข้าใจกับประเทศที่

ยอมรับขั้นตอนการรับสมัครของเกาหลีใต้เพื่อป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการจัดส่งแรงงานต่างชาติ โดยบันทึกความเข้าใจฯ มีผลบังคับใช้คราวละ 2 ปี จากนั้นจะประเมินผลการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงนาม MOU ครั้งต่อไป

3. แรงงานต่างชาติของประเทศผู้ส่งที่ต้องการทำงาน (ระหว่างรัฐบาลเกาหลี กับรัฐบาลของประเทศผู้ส่ง) จะถูกคัดเลือกโดยรัฐบาล (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ของประเทศผู้ส่งตามวิธีการและกระบวนการที่รัฐบาลเกาหลีกำหนด เช่น คะแนนการทดสอบภาษาเกาหลีและประสบการณ์ทำงาน และจัดส่งรายชื่อผู้หางานต่างชาติที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกไปยังสถาบันบริการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งประเทศเกาหลี หรือ HRD Korea)

4. การสมัครขออนุญาตว่าจ้างแรงงานต่างชาติ (ระหว่างนายจ้าง กับ กระทรวงแรงงานเกาหลีใต้) นายจ้างที่ได้ประกาศว่าจ้างแรงงานในประเทศแล้ว 7 วัน แต่ไม่สามารถหาแรงงานได้ จะได้รับอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างชาติผ่านศูนย์สนับสนุนการว่าจ้าง (Employment Security Center : ESC)

5. การคัดเลือกแรงงานต่างชาติและการออกใบอนุญาตว่าจ้าง (ระหว่างนายจ้าง กับ กระทรวงแรงงาน เกาหลีใต้) ศูนย์สนับสนุนการว่าจ้างจะให้ข้อมูลแรงงานต่างชาติจากบัญชีรายชื่อผู้หางานต่างชาติแก่นายจ้าง เพื่อให้ นายจ้างคัดเลือกแรงงานต่างชาติที่มีคุณสมบัติตามความต้องการ เมื่อนายจ้างคัดเลือกแรงงานต่างชาติที่ต้องการแล้ว ศูนย์สนับสนุนการ

ว่าจ้างจะออกไปอนุญาตว่าจ้างให้แรงงานต่างชาติดังกล่าวที่ถูกต้องเลือก

6. การลงนามสัญญาจ้างแรงงาน (ระหว่างนายจ้าง กับ แรงงานต่างชาติ) นายจ้างจะลงนามในสัญญาจ้างแรงงานมาแบบฟอร์มมาตรฐานกับคนงานต่างชาติที่ถูกคัดเลือก โดยสัญญาจ้างจะกำหนดเงื่อนไขของสัญญาและข้อตกลงอื่นๆ ได้แก่ ค่าแรง เวลาทำงาน วันหยุด สถานที่ทำงาน ฯลฯ ทั้งนี้ นายจ้างอาจทำสัญญาจ้างแรงงานโดยตรงกับแรงงานต่างชาติ หรือมอบหมายให้ HRD Korea เป็นผู้ดำเนินการแทน

7. การออกไปรับรองเพื่อขอวีซ่า (ระหว่างนายจ้าง กับ ตม. กระทรวงยุติธรรม) นายจ้างยื่นใบอนุญาตว่าจ้างแรงงานต่างชาติและสัญญาแรงงานมาตรฐาน เพื่อให้กระทรวงยุติธรรม ออกใบรับรองเพื่อการขอวีซ่าแก่แรงงานต่างชาติ โดยนายจ้างอาจมอบหมายให้ HRD Korea เป็นผู้ดำเนินการแทน

8. การรับแรงงานต่างชาติ (ระหว่างนายจ้างกับแรงงานต่างชาติ) นายจ้างส่งใบรับรองเพื่อการขอวีซ่าให้แรงงานต่างชาติ จากนั้นคนงานต่างชาติที่ถูกคัดเลือกจะได้รับวีซ่าทำงานจากสถานเอกอัครราชทูตเกาหลีประจำประเทศผู้ส่ง และเดินทางเข้าไปทำงานในเกาหลีใต้ ทั้งนี้ แรงงานต่างชาติที่เข้าไปทำงานในเกาหลีใต้จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการว่าจ้างภายใน 15 วัน ณ สถาบันฝึกอบรมการว่าจ้างที่เกี่ยวข้อง

* สถาบันอบรมการว่าจ้าง HRD Korea (ชาวเกาหลีที่มีสัญชาติอื่น), สถาบันแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (เวียดนาม มองโกเลีย ไทย จีน), สหภาพธุรกิจขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ศรีลังกาฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย อุซเบกิสถาน ปากีสถาน กัมพูชา เนปาล บังกลาเทศ พม่า เคอร์กีสถาน ติมอร์ตะวันออก)

9. การจัดการเกี่ยวกับการพำนักของแรงงานต่างชาติ (ระหว่างนายจ้างกับกระทรวงแรงงาน / กระทรวงยุติธรรม) ถึงแม้ว่าโดยหลักการแล้วคนงานต่างชาติจะถูกห้ามมิให้ย้ายไปทำงานที่อื่น อย่างไรก็ตาม แรงงานต่างชาติสามารถย้ายไปทำงานที่อื่นได้ในกรณีที่มีเหตุผลที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การหยุดกิจการชั่วคราว หรือการปิดกิจการ และการที่นายจ้างยกเลิกสัญญาจ้างแรงงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ รัฐบาลเกาหลีได้เข้มงวดกับแรงงานที่อยู่อาศัยและทำงานอย่างผิดกฎหมาย รวมทั้งมีมาตรการป้องกันไม่ให้แรงงานต่างชาติตั้งรกรากในประเทศ โดยกำหนดระยะเวลาการว่าจ้างครั้งละ 3 ปีและต้องต่อวีซ่าทุกปี

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจ้างแรงงานต่างชาติ รัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีได้ลงมติเห็นชอบในการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจ้างแรงงานต่างชาติ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2552 และประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2552 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 10 ธันวาคม 2553 และ 10 เมษายน 2553 สำคัญตามตารางที่ 3

**ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วย
การจ้างแรงงานต่างชาติก่อนและหลังการแก้ไข**

มาตรา	ก่อนแก้ไข	หลังแก้ไข	บังคับใช้
18 วรรค 2	นายจ้างสามารถจ้างแรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตจ้างตามมาตรา 8 วรรค 4 เมื่อทำงานครบ 3 ปี ตามมาตรา 18 และนายจ้างขออนุญาตจ้างต่อก่อนเดินทางกลับ สามารถจ้างต่อได้ 1 ครั้ง ไม่เกิน 3 ปี	นายจ้างสามารถจ้างแรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตจ้างตามมาตรา 8 วรรค 4 เมื่อทำงานครบ 3 ปี ตามมาตรา 18 และนายจ้างขออนุญาตจ้างต่อก่อนเดินทางกลับ สามารถจ้างต่อได้ 1 ครั้ง <u>ไม่เกิน 2 ปี</u>	10 ธ.ค. 2552
25 วรรค 1	เงื่อนไขการขอย้ายงาน ข้อ 1. กรณีครบสัญญาจ้าง และ/หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์ต่อสัญญา หรือนายจ้างประสงค์เลิกสัญญา ก่อนกำหนด โดยมีเหตุผลที่ถูกต้อง ข้อ 2. กรณีนายจ้างปิดกิจการชั่วคราว ถาวร หรือ เหตุ ที่ ไม่ ใช่ว่าความผิดของลูกจ้าง ข้อ 3. นายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างตามสัญญาจ้าง ค่าจ้างค้างจ่าย นายจ้างกระทำผิดกฎหมายการจ้างงาน ข้อ 4. สภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้าง หรือนายจ้างฝ่าฝืนเงื่อนไขการทำงานตามกฎหมายแรงงาน	ตามข้อ 1 – 4 และเพิ่มเติมข้อ 5. กรณีลูกจ้างไม่สามารถทำงานได้ (เช่น มีปัญหาสภาพร่างกาย, การบาดเจ็บ) แต่สามารถทำงานที่อื่นได้	10 ธ.ค. 2552
25 วรรค 3	แรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาตรา 21 แต่ไม่สามารถหางานได้ภายใน 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่ร้องขอ ย้ายงาน หรือแรงงานต่างชาติไม่ได้ดำเนินการเรื่องการขอย้ายงานภายใน 1 เดือน	แรงงานต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้ย้ายงานตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาตรา 21 แต่ไม่สามารถหางานได้ภายใน <u>3 เดือน</u> นับตั้งแต่วันที่ร้องขอ ย้ายงาน หรือแรงงานต่างชาติไม่ได้ดำเนินการเรื่องการขอย้ายงานภายใน 1 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาจ้าง ต้องเดินทาง	10 ธ.ค. 2552

มาตรา	ก่อนแก้ไข	หลังแก้ไข	บังคับใช้
	นับแต่วันสิ้นสุดสัญญาจ้าง ต้องเดินทางกลับประเทศ	กลับประเทศ ยกเว้น กรณี <u>ไม่สามารถร้องขอย้ายงาน หรือไม่สามารถได้รับอนุญาตย้ายงานจากสาเหตุการบาดเจ็บจากการทำงาน เจ็บป่วย ตั้งครุภ หรือคลอดบุตร ให้เริ่มนับวันเริ่มต้นตั้งแต่วันที่สิ้นสุดข้อยกเว้น</u>	
25 วรรค 4	แรงงานต่างชาติขอย้ายงานได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ในระยะเวลาตาม มาตรา 18 วรรค 1 ยกเว้นกรณีที่มีเหตุผลพิเศษตามคำสั่งของประธานาธิบดี	แรงงานต่างชาติขอย้ายงานได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ในระยะเวลาตาม มาตรา 18 วรรค 1 ส่วนเวลาที่ลูกจ้างต่อตามมาตรา 18 วรรค 2 แรงงานต่างชาติสามารถขอย้ายงานได้ไม่เกิน 2 ครั้ง (ไม่รวมกรณีย้ายงานเนื่องจากความผิดของนายจ้าง ตามมาตรา 25 วรรค 1 ข้อ 2) ยกเว้นกรณีที่มีเหตุผลพิเศษตามคำสั่งของประธานาธิบดี	10 ธ.ค. 2552
9	สัญญาจ้างงาน ข้อ 2. เมื่อนายจ้างต้องการทำสัญญาจ้างงานตามวรรคหนึ่ง สามารถมอบหมายให้ประธานาธิบดีกำหนดดำเนินการแทนได้ ข้อ 3. ระยะเวลาการทำสัญญาจ้างไม่เกิน 1 ปี และสามารถต่อสัญญาจ้างได้คราวละ 1 ปี จำนวนครั้งของการต่อสัญญาเป็นไปตามระยะเวลาในมาตรา 18 วรรค 1	สัญญาจ้างงาน ข้อ 2. เมื่อนายจ้างต้องการทำสัญญาจ้างงานตามวรรคหนึ่ง สามารถมอบหมายให้ HRD Korea ดำเนินการแทนได้ ข้อ 3. นายจ้างและแรงงานต่างชาติ สามารถทำหรือต่อสัญญาจ้างงานได้โดยความตกลงของทั้งสองฝ่าย ตามมาตรา 18 วรรค 1 (ไม่เกินครั้งละ 3 ปี) ข้อ 4. นายจ้างและแรงงานต่างชาติที่ต่อสัญญาจ้างงานตามมาตรา 18 วรรค 2 สามารถทำสัญญาจ้างงานเกิน 1 ปี แต่ไม่เกินระยะเวลาที่อนุญาตให้ทำงาน (ไม่เกินครั้งละ 2 ปี)	10 เม.ย. 2553
20	สำหรับนายจ้างข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ปรวม. สามารถจำกัดการจ้างแรงงานต่างชาติได้เป็นเวลา 3 ปี นับแต่วันเกิดข้อเท็จจริง	สำหรับนายจ้างข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ <u>ประธานหน่วยงานรักษาความมั่นคงในการทำงาน</u> สามารถจำกัดการจ้างแรงงานต่างชาติได้เป็นเวลา 3 ปี นับแต่วันเกิด	10 เม.ย. 2553

มาตรา	ก่อนแก้ไข	หลังแก้ไข	บังคับใช้
	<p>(1) ผู้ที่จ้างแรงงานต่างชาติโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจ้างงาน ตาม มาตรา 8 วรรค 4</p> <p>(2) ผู้ที่ถูกยกเลิกการอนุญาตจ้างแรงงานต่างชาติ ตามมาตรา 19 วรรค 1</p>	<p>ข้อเท็จจริง</p> <p>(1) ผู้ที่จ้างแรงงานต่างชาติโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจ้างงาน หรือใบขึ้นบันไดการจ้างแรงงานต่างชาติพิเศษ ตามมาตรา 8 วรรค 4 และมาตรา 12 วรรค 6</p> <p>(2) ผู้ที่ถูกยกเลิกการอนุญาตจ้างแรงงานต่างชาติ หรือผู้ขึ้นบันไดการจ้างแรงงานต่างชาติพิเศษ ตามมาตรา 19 วรรค 1</p>	

นอกจากนั้น รัฐบาลเกาหลีใต้ ได้แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับเงินรางวัลสิ้นสุดสัญญาจ้างหรือเงินแท็กซี่ โดยแรงงานที่ทำงานในสถานประกอบการซึ่งมีลูกจ้าง 4 คนลงมานับจากวันที่ 1 ธันวาคม 2553 เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี (ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 53 – 30 พฤศจิกายน 54 เป็นอย่างน้อย) จะได้รับเงินแท็กซี่ตามอัตราที่กฎหมายแรงงานเกาหลีใต้กำหนด

แรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี แรงงานไทยเริ่มเดินทางเข้าไปทำงานในเกาหลีได้อย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปี 2531 สาเหตุที่แรงงานไทยเข้าไปทำงานในเกาหลีได้เนื่องจากสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของเกาหลีได้ขาดแคลนแรงงานฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการเหล่านี้เกิดจากค่านิยมของคนเกาหลีใต้ที่นิยมทำงานในกิจการขนาดใหญ่ หรือกิจการที่มีเทคโนโลยีสูง และรังเกียจงานกรรมกร ซึ่งเป็นงานประเภท 3 D คือ งานยากลำบาก (Difficult) งานสกปรก (Dirty) และงานเสี่ยงอันตราย (Dangerous) นอกจากนี้ ค่าจ้างแรงงานในเกาหลีใต้ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

เป็นสาเหตุจูงใจให้แรงงานต่างชาติหลั่งไหลเข้าไปทำงานในเกาหลีได้มากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่ตามกฎหมายของเกาหลีได้ก่อนปี พ.ศ. 2546 (Exit and Entry Control Act 1977) ไม่อนุญาตให้คนงานต่างชาติทำงานในเกาหลีได้ ยกเว้นงานพิเศษบางประเภท และการเข้าไปฝึกอบรมการทำงานหรือเข้าไปทำงานผ่านบริษัทร่วมทุนของเกาหลีได้

ที่ผ่านมาแรงงานต่างชาติรวมทั้งแรงงานไทยเข้าไปทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมายของเกาหลีใต้โดยระบบฝึกงาน (Industrial Training System / ITS) ผ่านการจัดสรรโควต้าของสมาพันธ์ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเกาหลีใต้ (KFSB) เป็นเวลา 2 ปี และเข้าไปทำงานโดยผ่านการนำเข้าของสมาคมก่อสร้างเกาหลีโดยได้รับอนุญาตให้ทำงาน 1 ปี และต่ออายุได้ 1 ปี โดยที่การเข้าไปทำงานในรูปของการฝึกงานหรือผ่านสมาคมก่อสร้าง ผู้ใช้แรงงานจะได้ค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายแรงงาน ประมาณร้อยละ 25-50 ทำให้แรงงานต่างชาติที่เข้าไปทำงานโดยถูกกฎหมายร้อยละ 85 หลบหนีจากที่ทำงานเดิมไปเป็นแรงงานผิดกฎหมายในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่อยู่ห่างไกล

จากฐานข้อมูลที่ปรากฏแรงงานไทยที่เข้ามาในระบบฝึกงานจะได้รับค่าจ้างเดือนละประมาณ 4 - 500,000 วอน ในขณะที่แรงงานที่ได้รับค่าจ้างตามกฎหมายในกิจการประเภทเดียวกันจะได้รับค่าจ้างเดือนละประมาณ 800,000 วอน ดังนั้น เพื่อบรรเทาปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายรัฐบาลเกาหลีใต้ได้

ปรับเปลี่ยนนโยบายการนำเข้าแรงงานต่างชาติ ในช่วงปลายปี 2546 โดยปรับจากระบบฝึกงาน เพียงอย่างเดียวเป็นการใช้ควบคู่กับระบบ อนุญาตทำงาน (Employment Permit System / EPS) ซึ่งระบบอนุญาตทำงานนั้นได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาเกาหลีใต้เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 17 สิงหาคม 2547

ในระยะเริ่มต้น กระทรวงแรงงาน เกาหลีใต้ได้คัดเลือกประเทศที่จะสามารถส่ง คนงานไปทำงานในเกาหลีใต้ภายใต้ระบบ อนุญาตทำงาน จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และมองโกเลีย และได้ยกเลิกระบบฝึกงานใน วันที่ 1 มกราคม 2550 โดยให้ใช้ระบบอนุญาต ทำงานเพียงระบบเดียว ปัจจุบันมีประเทศที่ถูก คัดเลือกให้จัดส่งแรงงานไปทำงานเกาหลีใต้ จำนวน 15 ประเทศ

นับตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมาจนถึงสิ้นปี 2552 มีแรงงานไทยเดินทางเข้าไปทำงานใน เกาหลีใต้ภายใต้ระบบ EPS ทั้งสิ้น 37,557 คน เป็นแรงงานไทยที่เข้ามาทำงานในปี 2552 ทั้ง ประเภทจ้างงานใหม่ (first entry) และจ้างงาน ต่อ (re - entry) จำนวน 9,204 คน มากเป็น อันดับสองรองจากประเทศเวียดนาม (11,642 คน) ทั้งนี้ แรงงานไทย EPS ที่มีสถานะการ ทำงานอย่างถูกกฎหมายในเกาหลีใต้ ณ เดือน ตุลาคม 2553 มีจำนวน ทั้งสิ้น 21,629 คน

แนวโน้มความต้องการจ้างแรงงาน ต่างชาติ การกำหนดโควต้าแรงงานต่างชาติ แต่ละปี อยู่ภายใต้ การ พิจารณา ของ คณะกรรมการนโยบายแรงงานต่างชาติ ซึ่งจะ

พิจารณาจากสถานะทางเศรษฐกิจ อุปสงค์และ อุปทานด้านแรงงาน จำนวนคนในชาติของ ประเทศผู้ส่งที่อยู่อย่างผิดกฎหมาย และความ ต้องการ/พึงพอใจของนายจ้าง ทั้งนี้ ในช่วงปี 2551 - 2552 เกาหลีใต้อยู่ในภาวะเศรษฐกิจ ถดถอยอัตราการว่างงานของประชากรใน ประเทศสูงขึ้นมาก รัฐบาลเกาหลีใต้จึงกำหนด นโยบายส่งเสริมการจ้างงานด้วยการสนับสนุน ให้ผู้ด้อยโอกาส และผู้ที่หางานยากเข้าทำงานใน สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่ง เป็นตลาดแรงงานของแรงงานต่างชาติ โดย รัฐบาลสนับสนุนเงินเพิ่มแก่ผู้ที่เข้าทำงานใน สถานประกอบการดังกล่าวตามโครงการของ รัฐบาลรายละ 300,000 วอนต่อเดือน ซึ่งแม้จะ สามารถจูงใจผู้ว่างงานได้บางส่วน แต่เป็นการ จูงใจได้ในช่วงสั้น ๆ เท่านั้น เนื่องจากคน เกาหลีรังเกียจงานประเภท 3 D และนายจ้าง พยายามที่จะจ้างแรงงานต่างชาติมากกว่าเนื่องจาก ค่าจ้างต่ำ มีความอดทน และมักไม่เรียกร้อง สิทธิประโยชน์จากนายจ้าง

อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจเกาหลีเริ่มมี สัญญาณดีขึ้นนับแต่กลางปี 2552 โดยนายจ้าง ในสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เริ่มมีคำสั่งซื้อและผลิตสินค้าเพิ่มมากขึ้น ความ ต้องการแรงงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงาน ต่างชาติจึงเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่เนื่องจากรัฐบาล ได้ลดโควต้าแรงงานต่างชาติในปี 2552 ลงถึง 76.4 % (กำหนดโควต้ารวม 17,000 คน) เมื่อ เปรียบเทียบกับโควต้าปี 2551(กำหนดโควต้า รวม 72,000 คน) ในขณะที่แรงงานต่างชาติผิด กฎหมายถูกปราบปรามอย่างหนักในช่วงครึ่งปี

หลังของปี 2552 ทำให้สถานประกอบการดังกล่าวขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมืออย่างมาก

จากการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างชาวเกาหลีโดย HRD Korea สำนักงานใหญ่ ปรากฏว่าโดยทั่วไปนายจ้างพอใจจ้างแรงงานไร้ฝีมือที่สามารถพูดภาษาเกาหลีหรือภาษาอังกฤษได้ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานเวียดนามและฟิลิปปินส์ ยกเว้นกิจการบางประเภทที่ต้องใช้แรงงานกึ่งฝีมือจึงจะให้ความสำคัญกับความสามารถของแรงงานด้วย เช่น งานก่อสร้าง โรงงานประกอบชิ้นส่วน / อุปกรณ์ โรงงานตัดเย็บ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม HRD Korea สาขาเชจู ได้สำรวจความพึงพอใจของนายจ้างต่อแรงงานต่างชาติ ปรากฏว่า ในปี 2551 นายจ้างร้อยละ 30.6 ต้องการจ้างแรงงานไทย และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 55.7 ในปี 2552 โดยนายจ้างให้เหตุผลว่าแรงงานไทยขยันและซื่อสัตย์ ทั้งนี้ จากการประชุมหารือกับ HRD/Korea สาขาเชจู และเยี่ยมชมแรงงานไทยที่ทำงานในฟาร์มหมู สวนผัก และสวนดอกไม้ส่งออก ทราบว่าแรงงานไทยที่ทำงานในฟาร์ม (กิจการ) ขนาดใหญ่ มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและรายได้ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับแรงงานภาคเกษตรในพื้นที่อื่น นอกจากนี้แรงงานที่อยู่ในกิจการเหล่านี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำงานไปใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัวเมื่อสิ้นสุดการทำงานในเกาหลีได้

ปัญหาของแรงงานไทยในเกาหลีใต้ ปัญหาแรงงานไทยในเกาหลีใต้ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการสื่อสาร เนื่องจากแรงงานไทยส่วนใหญ่ ไม่สามารถสื่อสารภาษาเกาหลีได้ดีพอ ทำให้มีโอกาสถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างได้

ง่าย นอกจากนั้น แรงงานไทยบางส่วนมีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงาน ภูมิอากาศ และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ แต่ปัญหาที่สำคัญที่สุดซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้แรงงาน EPS หลบหนีนายจ้าง คือ ปัญหาการทำงาน โดยไม่สามารถอดทนทำงานประเภท 3 D ได้ และไม่สามารถย้ายงานได้ เนื่องจากการอนุญาตให้ย้ายงานแก่แรงงานไร้ฝีมือภายใต้ระบบ EPS เป็นสิทธิของนายจ้างฝ่ายเดียว (หากนายจ้างไม่ได้กระทำผิดกฎหมายแรงงาน) แรงงานส่วนใหญ่จึงหาทางออกด้วยการหลบหนีนายจ้างไปเป็นแรงงานผิดกฎหมาย

นอกจากนั้น ที่ผ่านมากฎหมายแรงงานเกาหลีได้กำหนดระยะเวลาการทำสัญญาจ้างไม่เกิน 1 ปี และสามารถต่อสัญญาจ้างได้คราวละ 1 ปี ทั้งนี้ การต่อสัญญาจ้างขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของทั้งนายจ้างและลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างมีสิทธิ์เลือกงานและเลือกนายจ้างใหม่ได้ หลังครบกำหนดสัญญาจ้าง 1 ปี แต่นับจากวันที่ 10 เมษายน 2553 รัฐบาลเกาหลีได้ได้บังคับใช้กฎหมายใหม่อนุญาตให้นายจ้างและแรงงานต่างชาติสามารถทำสัญญาจ้างงานเกิน 1 ปี ได้ แต่ไม่เกิน 3 ปีขึ้นอยู่กับความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย

อย่างไรก็ตาม การแก้กฎหมายใหม่ของรัฐบาลเกาหลีได้เป็นการแก้กฎหมายตามความต้องการของนายจ้าง เนื่องจากการบางประเภท เช่น งานในโรงงานหลอมเหล็ก งาน recycle พลาสติก งานในโรงงานที่มีกลิ่นสารเคมีรุนแรง เป็นต้น มีปัญหาขาดแคลนแรงงาน แรงงานที่ไม่สามารถทนสภาพการทำงานได้จะหลบหนีหรือไม่ต่อสัญญาจ้างเมื่อ

ครบสัญญา 1 ปี ดังนั้น การที่รัฐบาลเกาหลีใต้ อนุญาตให้ทำสัญญาจ้างได้ถึงคราวละ 3 ปี จะ เป็นการเพิ่มปัญหาและข้อจำกัดแก่แรงงาน ต่างชาติหากแรงงานเหล่านั้นทำสัญญาจ้างงาน ครั้งแรกระยะเวลา 3 ปี กับสถานประกอบการ ขนาดเล็กที่กฎหมายขกเว้นการบังคับใช้เกี่ยวกับ ค่าจ้าง/ค่าล่วงเวลา หรือสถานประกอบการที่มี สภาพการทำงานเลวร้าย แรงงานเหล่านี้ นอกจากไม่สามารถเปลี่ยนงานหากนายจ้างไม่ ยินยอมแล้วหากประสงค์จะทำงานต่อในเกาหลี ได้อีกไม่เกิน 2 ปี ตามที่กฎหมายกำหนดจะต้อง ต่อสัญญาจ้างกับนายจ้างรายเดิมเท่านั้น

โอกาสของแรงงานไทย ตลาดแรงงาน ต่างชาติในเกาหลีใต้ นับว่าเป็นตลาดแรงงานที่มี ศักยภาพและเป็นตลาดที่น่าสนใจ เนื่องจาก แรงงานต่างชาติได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเทียบเท่าคนในชาติ รวมทั้งอัตรา ค่าจ้างแรงงานค่อนข้างสูง แรงงานไทยที่ได้รับ ค่าจ้างและค่าล่วงเวลาตามกฎหมายแรงงาน สามารถส่งเงินกลับบ้านได้เฉลี่ยเดือนละ 25,000 – 30,000 บาท แม้ว่าแรงงานไทยจะมีคู่แข่งใน ตลาดแรงงาน 15 ประเทศ แต่แรงงานไทยยัง เป็นแรงงานที่ได้รับความนิยมในลำดับต้น ๆ อย่างไรก็ตาม การกำหนดโควตาแรงงาน ต่างชาติ แต่ละปีมีปัจจัยหลักคือ สภาพะ เศรษฐกิจของเกาหลีใต้ ความพึงพอใจของ นายจ้าง อัตราส่วนของแรงงานผิดกฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้กับประเทศ ผู้ส่งแรงงาน ปัจจุบันจำนวนแรงงาน EPS ของ ไทยอยู่ในลำดับ 3 รองจากประเทศเวียดนาม และฟิลิปปินส์ ตามลำดับ ทั้งนี้ ในช่วงปี 2551 – 2552 เศรษฐกิจเกาหลีใต้ มีอัตราการเติบโต

ทางเศรษฐกิจต่ำเพียงร้อยละ 2.2 และ 0.2 ตามลำดับ ทำให้มีผลกระทบต่อโควตาการจ้าง งานแรงงานต่างชาติ อย่างไรก็ตาม ในปี 2553 เกาหลีใต้มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องประกาศเพิ่มโควตา แรงงานต่างชาติกลางปีเป็นครั้งแรก และคาดว่า ในปี 2554 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจะสูง กว่าปี 2553 ที่ผ่านมา ดังนั้น หากประเทศไทย มีการวางแผนเตรียมความพร้อมของแรงงาน ไทยเพื่อเดินทางไปทำงานในเกาหลีใต้ โดยมิ การประชาสัมพันธ์/ฝึกอบรมให้ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและการทำงานใน เกาหลีใต้เพื่อประกอบการตัดสินใจเดินทางไป ทำงาน มีการคัดกรองแรงงานเบื้องต้นและ เพิ่มจำนวนแรงงานชาวไทยให้อยู่ในบัญชี รายชื่อ (Roster) มากเพียงพอที่จะให้นายจ้าง สนใจคัดเลือกได้ รวมทั้ง กำหนดมาตรการจูง ใจให้แรงงานอยู่ในระบบจนครบสัญญาจ้าง และเดินทางกลับประเทศตามกำหนด เชื่อได้ว่า แรงงานไทยจะได้รับโอกาสในการจ้างงานเพิ่ม มากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

.....
ที่มา : รายงานสถานการณ์แรงงานปี 2554 ของฝ่ายแรงงานประจำ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี
สรุปข้อมูลโดย : นางสุจิตรา พลฤทธิ์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
สนับสนุนข้อมูลโดย : สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่าง ประเทศ

การประมาณความต้องการแรงงานของไทยปี 2553-2558
ESTIMATED DEMAND FOR LABOUR OF THAILAND
YEAR 2553 - 2558¹

พรพิมล คັນเจริญผล²

เศรษฐกิจไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตอย่างต่อเนื่อง จากรูปแบบการใช้แรงงานและทุนในสัดส่วนที่มีแรงงานเข้มข้นไปสู่การผลิตที่ใช้ทุนเข้มข้นมากขึ้น เมื่อเทียบกับอดีต โดยเปลี่ยนแปลงจากการผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองมาเป็นผลิตเพื่อการค้า เปลี่ยนจากการส่งออกสินค้าขั้นปฐมมาเป็นการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร เปลี่ยนจากการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยมาเป็นสินค้าทุนและน้ำมัน เปลี่ยนจากที่ค้าขายเฉพาะภายในประเทศเป็นแบบเปิดค้าขายกับนานาประเทศ และเปลี่ยนจากการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นประเทศที่อยู่ห่างไกลออกไป เป็นต้น การปรับโครงสร้างการผลิตเหล่านี้ เป็นผลต่อการปรับตัวในตลาดแรงงานด้วย ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นมากเท่าใด ก็จำเป็นที่จะต้องอาศัยแรงงานที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจากผลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการวางแผนประชากรที่ผ่านมาของรัฐบาลทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางด้านแรงงาน คือระบบเศรษฐกิจมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ ในขณะที่แนวโน้มของกำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากอัตราการเพิ่มของประชากรของไทยอยู่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ทำให้ไทยเป็นประเทศที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลตลาดแรงงานมีความตึงตัวและมีแนวโน้มขาดแคลนแรงงานในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับล่าง ในขณะที่เดียวกันการพัฒนาระบบอุดมศึกษาที่ขยายตัวทางด้านปริมาณอย่างรวดเร็ว ทำให้แรงงานระดับสูงหลายสาขาประสบปัญหาการว่างงานจำนวนมาก

ในขณะเดียวกันการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว กัมพูชาและพม่า ทำให้เกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) โดยมีเป้าหมายที่จะดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงภายในพ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อสร้างให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน รวมทั้งแรงงานฝีมือเสรี ซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีนั้น เป็นการแสวงหาความร่วมมือที่จะสร้างมาตรฐานที่ชัดเจนของแรงงานฝีมือ และอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานฝีมือที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในกลุ่มสมาชิกได้ง่ายขึ้น สำหรับความตกลงขั้นต้นประเทศสมาชิกกำหนดที่จะเปิดเสรีในตลาดแรงงานทักษะหรือแรงงานฝีมือนำร่องก่อนในกลุ่มบริการเร่งรัด 4 สาขา คือ ท่องเที่ยว สุขภาพ การเงิน และเทคโนโลยีสารสนเทศ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์เรื่อง การประมาณความต้องการแรงงานของไทยปี 2553-2558 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3 ท่านคือ รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธนวัฒน์ และ รองศาสตราจารย์สัมพันธ์ นิตราคม

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะทำให้มีความต้องการแรงงานในสาขาอาชีพที่สอดคล้องกับการแข่งขันเสรีทางการค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้น และส่งผลให้แรงงานมีความสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของแรงงานไทยให้มีความชำนาญในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการขยายตัวทั้งทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้สามารถก้าวไปสู่ความเป็นสากลได้ในอนาคต ดังนั้น การศึกษาการประมาณความต้องการแรงงานของไทยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบแนวโน้มความต้องการแรงงานของประเทศไทยระหว่างปีพ.ศ. 2553 – 2558 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนด้านแรงงานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาความต้องการของตลาดแรงงาน

ทฤษฎีที่ใช้เป็นฐานในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์แรงงาน ที่กล่าวว่าอุปสงค์ต่อแรงงาน (demand for labour) มีลักษณะเป็นอุปสงค์ต่อเนื่องเช่นเดียวกับอุปสงค์ของปัจจัยการผลิตชนิดอื่นๆ ยิ่งการผลิตสินค้าและบริการจำเป็นต้องใช้แรงงานมากขึ้นเพียงไร อุปสงค์ต่อแรงงานก็จะมีมากขึ้นเพียงนั้น และถ้าไม่ปรากฏมีอุปสงค์ต่อสินค้าและบริการที่เกิดขึ้น ก็ไม่มีเหตุผลอันใดที่ผู้ผลิตจะทำการผลิตสินค้าและบริการนั้น ๆ และผลที่ตามมาก็คือ จะไม่ปรากฏอุปสงค์ต่อแรงงานขึ้นเช่นกัน ความแตกต่างพื้นฐานระหว่างอุปสงค์ของผู้บริโภคต่อสินค้าและบริการ และอุปสงค์ผู้ผลิตต่อแรงงาน อยู่ที่ว่าผู้บริโภคจะซื้อสินค้าหรือบริการ เพื่อใช้สนองความต้องการของตนเอง โดยมีเป้าหมายของการแสวงหาความพอใจสูงสุด แต่ผู้ผลิตจะจ้างแรงงานเพื่อผลิตสินค้า โดยมีเป้าหมายเพื่อทำกำไรสูงสุด (นราทิพย์ ชุตินวงศ์, 2544)

2. ทฤษฎีฟังก์ชันการผลิต (production function) คือ ความสัมพันธ์ทางเทคนิคระหว่างสินค้าที่ผลิตได้สูงสุดกับการใช้ปัจจัยการผลิตในระดับต่างๆ ซึ่งมีหลายชนิด แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะกล่าวถึงฟังก์ชันการผลิตแบบ Cobb-Douglas production function ซึ่งหมายถึงฟังก์ชันที่ยอมให้การทดแทนปัจจัยการผลิตเกิดขึ้นได้ (ชัยวุฒิ ชัยพันธ์, 2546)

3. ทฤษฎีการประมาณอุปสงค์แรงงาน ซึ่งจำแนกการประมาณการออกเป็น 3 ประเภท คือ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543)

ประเภทที่ 1 การพยากรณ์ (pure forecast) คือการคาดประมาณในลักษณะของการทำนาย (prediction) เหตุการณ์ในอนาคตหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า positive forecast หรือการคาดประมาณในสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง ๆ โดยไม่มีการนำเงื่อนไขหรือเป้าหมายของโครงการเข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรง

ประเภทที่ 2 การประมาณตามเงื่อนไข (conditional forecast) เป็นการประมาณสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมีการระบุเงื่อนไขอย่างชัดเจน เช่น ถ้าอัตราการเกิดร้อยละ 3 ต่อปี อัตราตายร้อยละ 0.8 ต่อปี และไม่มีการย้ายถิ่น ประชากรจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ต่อปี วิธีนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการฉายภาพ (projection)

ประเภทที่ 3 การประมาณเชิงวางแผน (teleological forecast) คือการประมาณโดยกำหนดเป้าหมายไว้ก่อนแล้วคาดประมาณสิ่งที่ต้องทำว่าต้องทำอะไร อย่างไรบ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น ถ้าต้องการให้เศรษฐกิจเติบโตในอัตราร้อยละ 3 และมีภาคอุตสาหกรรมเติบโตร้อยละ 10 ต่อปี รัฐบาลจะต้องทำให้เศรษฐกิจภาคอื่นๆ เติบโตอย่างละเท่าใดต่อปี โดยอาจรวมไปถึงมาตรการต่างๆ ที่จะทำให้เงื่อนไขต่างๆ เป็นจริงขึ้นได้ กล่าวคือถ้าจะให้บรรลุเป้าหมาย A จะต้องประมาณ B ว่าเป็นเท่าใด วิธีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า normative forecast หรือการประมาณเพื่อทราบสิ่งที่ควรทำหรือควรเป็น

วิธีการประมาณอุปสงค์แรงงาน

การประมาณภาวะการมีงานทำระดับมหภาคมีหลายวิธี โดยจัดเป็นกลุ่มได้ประมาณ 10 วิธีหลักๆ ได้แก่ (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2549)

- 1) วิธีสอบถามผู้รู้ (delphi method)
- 2) วิธีใช้แนวโน้มจากอดีตหรือการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนแรงงานต่อผลผลิต (historical trend, extrapolation, average)
- 3) วิธีอัตราส่วน (density ratio หรือ normative methods)
- 4) วิธีการ manpower requirement Approach หรือ GDP per worker
- 5) วิธีเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ (international comparison approach)
- 6) วิธีความยืดหยุ่นของการจ้างงานต่อรายได้ (employment - income elasticity หรือ labour absorption)
- 7) แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (econometric model)
- 8) วิธีตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (input - output table)
- 9) วิธีสหประชาชาติ (united nation method)
- 10) การศึกษาเฉพาะอาชีพ/อุตสาหกรรม (skill mapping)

สำหรับวิธีการประมาณภาวะการมีงานทำโดยวิธีสหประชาชาติ (United Nation Method) เป็นวิธีที่องค์การสหประชาชาติ โดย Department of International Economics and Social Affairs ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติใช้ประมาณการจ้างงานเพื่อใช้ในการวางแผนเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีหลายวิธีตามความเหมาะสมของข้อมูลและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ โดยแต่ละวิธีมีความยากง่ายต่างกัน ใช้ข้อมูลมากน้อยต่างกัน และให้ผลการคาดประมาณที่มีความแม่นยำและความละเอียดอ่อนต่างกัน วิธีที่หยابและใช้ข้อมูลน้อยก็จะให้ผลการคาดประมาณที่ค่อนข้างหยابเป็นการกะประมาณอย่างกว้างๆ อาทิ การคาดประมาณการจ้างงาน (จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ) อาจทำได้ 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 วิธีประมาณโดยการสมมุติให้อัตราการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานคงที่ (constant rate of change in labour productivity) ทำโดยการใช้มูลค่าเพิ่มหรือผลิตภัณฑ์มวลรวม

ภายในประเทศ (value added) จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจซึ่งได้จากประมาณการหารด้วยค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานในสาขาเดียวกัน ซึ่งหาได้สองวิธี คือ วิธีแรกสมมติให้ประสิทธิภาพแรงงานคงที่หรือให้เพิ่มขึ้นในอัตราคงที่ อย่างไรก็ตามการสมมติให้ประสิทธิภาพการผลิตแรงงานคงที่นั้นไม่เหมาะสำหรับการวางแผนระยะกลางและระยะยาวเพราะเป็นไปได้ที่อัตราเพิ่มของประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานเป็นศูนย์ ดังนั้นการคำนวณตามวิธีที่สมมติให้ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มในอัตราคงที่ก็มีข้อจำกัด อาทิ ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานในแต่ละปีจะเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจและนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นตัวเลขที่ได้จากแนวโน้มในอดีตซึ่งเป็นผลจากนโยบายและมาตรการในอดีตอาจจะไม่เกิดขึ้นอีกในอนาคต

วิธีที่ 2 วิธีประมาณโดยใช้สมการแสดงความสัมพันธ์การจ้างงานต่อมูลค่าเพิ่ม (employment – value added function) ต่างจากวิธีแรกตรงที่มีการใช้เศรษฐมิติหาความสัมพันธ์ของการจ้างงานกับ value added โดยไม่ต้องตั้งสมมติฐานให้ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานคงที่ เช่น การสร้างสมการให้การจ้างงานในแต่ละสาขาเศรษฐกิจเป็นสมการเส้นตรงของ value added ในสาขาเดียวกันโดยอาจให้เวลาเป็นปัจจัยอธิบายอีกตัวหนึ่งในสมการดังกล่าว ความสัมพันธ์ของการจ้างงาน value added อาจทำให้อยู่ในรูปของ Non-linear function หรือ log linear function ก็ได้ ในกรณีหลังนี้ ค่า coefficients ที่ได้ก็คือ ค่าความยืดหยุ่นของการจ้างงานต่อ value added เป็นที่น่าสังเกตว่าการคาดประมาณตามวิธีนี้มีข้อสมมติฐานในใจ (implicit assumption) ว่าสัดส่วนเฉลี่ยของทุนต่อแรงงาน (capital – labour ratio) คงที่หรือเปลี่ยนแปลงในอัตราคงที่ในอนาคต ซึ่งถ้าหากว่าข้อสมมติฐานนี้ไม่เป็นจริง คือ capital–labour ratio ในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมาก การคาดประมาณก็จะมีผลผิดพลาดสูง

นอกจากวิธีการประมาณดังกล่าวแล้ว องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1990) ได้ทำการศึกษาในโครงการ Projection Methods for Integration Population Variables into Development Planning ได้เสนอวิธีการประมาณการจ้างงาน โดยใช้ inverse Cobb-Douglas production functions ในการประมาณการ ซึ่งผู้ศึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าวิธีนี้เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในสมการประมาณการ เนื่องจากการจ้างแรงงานภายในประเทศ ย่อมขึ้นอยู่กับผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) และสต็อกทุน (capital stock)

การประมาณการความต้องการแรงงานของไทยปีพ.ศ. 2553 – 2558 เป็นการศึกษาถึงความต้องการแรงงานภายในประเทศที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (capital stock) ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ประเภทอนุกรมเวลา (time series) รายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2536 – 2552 รวมระยะเวลา 17 ปี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและหน่วยงานราชการ ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงเอกสาร

การวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงาน วารสารและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มาประมาณ การแนวโน้มความต้องการแรงงานของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2553-2558

การประมาณการความต้องการแรงงานในครั้งนี้ใช้ inverse Cobb-Douglas production function ในการคำนวณ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) แบบเส้นตรง และวิธี ordinary least square--OLS ในการคำนวณเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) โดยมีองค์ประกอบของสมการดังนี้

$$\ln L = \beta_0 + \beta_1 \ln GDP + \beta_2 \ln K$$

โดยกำหนดให้

L คือ ความต้องการแรงงาน ซึ่งเท่ากับ จำนวนผู้มีงานทำ (หน่วย : ล้านคน)

β_0 คือ ค่าคงที่ของความต้องการแรงงาน

β_1 คือ ค่าความยืดหยุ่นของแรงงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

β_2 คือ ค่าความยืดหยุ่นของแรงงานต่อสต็อกทุน

GDP คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (หน่วย : ล้านบาท)

K คือ มูลค่าสต็อกทุน (หน่วย : ล้านบาท)

ในการประมาณการความต้องการแรงงานจากสมการดังกล่าว ใช้ข้อมูลเชิงสถิติประกอบด้วย

1. จำนวนผู้มีงานทำ (labour) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับความต้องการแรงงาน
2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)
3. สต็อกทุน (capital stock)

การประมาณการความต้องการแรงงานของไทยปีพ.ศ. 2553 – 2558 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม คือ ความต้องการแรงงานภายในประเทศกับตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (capital stock) ส่วนที่ 2 เป็นการประมาณการความต้องการแรงงานของไทยในปีพ.ศ. 2553 – 2558 โดยใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (capital stock) เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548 – 2552) เป็นฐานในการคำนวณ เหตุที่ต้องใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (capital stock) เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี เป็นฐานในการคำนวณนั้น เนื่องจาก หากไม่ได้ใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (capital stock) เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี เป็นฐานในการคำนวณก็จะไม่สามารถฉายภาพแนวโน้มความต้องการแรงงานของไทยในปีพ.ศ. 2553 – 2558 ได้

ส่วนที่ 1 การศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม คือ ความต้องการแรงงานภายในประเทศกับตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (capital stock) ได้ผลดังนี้

$$\ln L = 0.94873 + 0.256564 \ln(\text{GDP}) + 0.296864 \ln(K)$$

(4.44)***   (2.63)**

$$R\text{-squared} = 0.9915$$

$$\text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.9894$$

$$F\text{-statistic} = 468.4105$$

$$\text{Durbin-Watson stat} = 1.8758$$

$$S.E. \text{ of regression} = 0.0077$$

กำหนดให้ค่าในวงเล็บ คือ ค่า t statistics ของค่าสัมประสิทธิ์

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการประมาณค่าที่คำนวณได้ ค่า $R\text{-squared}$ เท่ากับ 0.9915 หมายความว่าตามแบบจำลองตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมูลค่าสต็อกทุน (K) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือ จำนวนผู้มีงานทำ (L) ได้ร้อยละ 99 โดยมีค่า $F\text{-statistic}$ เท่ากับ 468.4105 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่า $\text{Durbin-Watson stat}$ เท่ากับ 1.8758 ซึ่งอยู่ในช่วงที่สามารถสรุปได้ว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นในการศึกษานี้สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้มีงานทำ (L) ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.256564 คือ เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้มีความต้องการแรงงานเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.256564 โดยที่กำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าสต็อกทุน (K) มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้มีงานทำ (L) ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.296864 คือ เมื่อมูลค่าสต็อกทุน (K) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้มีความต้องการแรงงานเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.296864 โดยที่กำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่

ส่วนที่ 2 ผลการประมาณการความต้องการแรงงานของไทยในปีพ.ศ. 2553–2555 นี้ จะดูจากสมการในส่วนที่ 1 โดยจะทำการศึกษาความต้องการแรงงานของไทยในปีพ.ศ. 2553–2555 ซึ่งพิจารณาจาก

การอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการอัตราการขยายตัวของสต็อกทุนในช่วงปีพ.ศ. 2553 – 2558 โดยใช้วิธีการหาอัตราการขยายตัวเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2548 – 2552) ดังนี้

โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของไทยเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548 – 2552) มีอัตราการขยายตัวในแต่ละปี คือ

ในปีพ.ศ. 2548 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.60 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2547)

ในปีพ.ศ. 2549 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.15 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2548)

ในปีพ.ศ. 2550 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.93 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2549)

ในปีพ.ศ. 2551 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.46 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2550)

ในปีพ.ศ. 2552 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 2.25 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2551)

ดังนั้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98

มูลค่าสต็อกทุน (K) ของไทยเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2548–2552) มีอัตราการขยายตัวในแต่ละปี คือ

ในปี พ.ศ. 2548 มูลค่าสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.23 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2547)

ในปี พ.ศ. 2549 มูลค่าสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.26 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2548)

ในปี พ.ศ. 2550 มูลค่าสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.22 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2549)

ในปี พ.ศ. 2551 มูลค่าสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.26 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2550)

ในปี พ.ศ. 2552 มูลค่าสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.82 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2551)

ดังนั้น มูลค่าสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16

จากผลการประมาณการความต้องการแรงงานพบว่า หากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 ต่อปี และอัตราการขยายตัวของสต็อกทุนมีอัตราร้อยละ 3.16 ต่อปี จะทำให้แนวโน้มความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2553–2558 มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนี้

พ.ศ. 2553 มีความต้องการแรงงานจำนวน 37.84 ล้านคน
 พ.ศ. 2554 มีความต้องการแรงงานจำนวน 38.48 ล้านคน
 พ.ศ. 2555 มีความต้องการแรงงานจำนวน 39.13 ล้านคน
 พ.ศ. 2556 มีความต้องการแรงงานจำนวน 39.79 ล้านคน
 พ.ศ. 2557 มีความต้องการแรงงานจำนวน 40.46 ล้านคน
 พ.ศ. 2558 มีความต้องการแรงงานจำนวน 41.15 ล้านคน (ตาราง 1)

ตาราง 1

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) สต็อกทุน (capital stock) การจ้างงานจริงและผลการประมาณการความต้องการแรงงานปีพ.ศ. 2548 – 2558

รายการ	พ.ศ.										
	2548	2549	2550	2551	2552	2553*	2554*	2555*	2556*	2557*	2558*
GDP	3,858,019	4,056,550	4,256,564	4,361,396	4,263,363	4,390,380	4,521,182	4,655,880	4,794,625	4,937,505	5,084,643
(ล้านบาท)	(4.60)	(5.15)	(4.93)	(2.46)	(-2.25)	(2.98)*	(2.98)*	(2.98)*	(2.98)*	(2.98)*	(2.98)*
capital stock	13,974,896	14,430,911	14,895,285	15,380,132	15,813,149	16,312,173	16,826,946	17,357,963	17,906,475	18,472,319	19,056,044
(ล้านบาท)	(3.23)	(3.26)	(3.22)	(3.26)	(2.82)	(3.16)*	(3.16)*	(3.16)*	(3.16)*	(3.16)*	(3.16)*
การจ้างงาน (ล้านคน)	35.18	35.50	36.19	36.82	37.44	37.84*	38.48*	39.13*	39.79*	40.46*	41.15*

โดยที่

1. ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ ( ) หมายถึง อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า

2. ปี พ.ศ. 2553 – 2558 เป็นตัวเลขที่ได้จากการประมาณการ โดยกำหนดให้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 ต่อปี และสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 ต่อปี

ที่มา. จาก ผลการประมาณการความต้องการแรงงาน $\ln L = 0.94873 + 0.256564 \ln(\text{GDP}) + 0.296864 \ln(K)$

จากตัวเลขการประมาณการความต้องการแรงงานของไทยในปีพ.ศ. 2553 – 2558 พบว่า หากกำหนดให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 ต่อปี และสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 ต่อปี จะทำให้ความต้องการแรงงานปี พ.ศ. 2553 – 2558 ดังนี้

ปีพ.ศ. 2553 หากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.98 จากปีพ.ศ. 2552 จะทำให้มูลค่า GDP ในปีพ.ศ. 2553 จำนวน 4.39 ล้านล้านบาท และหาก

สต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 จากปีพ.ศ. 2552 จะทำให้มูลค่าสต็อกทุนในปีพ.ศ. 2553 จำนวน 16.31 ล้านล้านบาท ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2553 จำนวน 37.84 ล้านคน

ปีพ.ศ. 2554 หากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 จากปีพ.ศ. 2553 จะทำให้มูลค่า GDP ในปีพ.ศ. 2554 จำนวน 4.52 ล้านล้านบาท และหากสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 จากปีพ.ศ. 2553 จะทำให้มูลค่าสต็อกทุนในปีพ.ศ. 2554 จำนวน 16.83 ล้านล้านบาท ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2554 จำนวน 38.48 ล้านคน

ปีพ.ศ. 2555 หากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 จากปีพ.ศ. 2554 จะทำให้มูลค่า GDP ในปีพ.ศ. 2555 จำนวน 4.66 ล้านล้านบาท และหากสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 จากปีพ.ศ. 2554 จะทำให้มูลค่าสต็อกทุนในปีพ.ศ. 2555 จำนวน 17.36 ล้านล้านบาท ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2555 จำนวน 39.13 ล้านคน

ปีพ.ศ. 2556 หากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 จากปีพ.ศ. 2555 จะทำให้มูลค่า GDP ในปีพ.ศ. 2556 จำนวน 4.79 ล้านล้านบาท และหากสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 จากปีพ.ศ. 2555 จะทำให้มูลค่าสต็อกทุนในปีพ.ศ. 2556 จำนวน 17.91 ล้านล้านบาท ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2556 จำนวน 39.79 ล้านคน

ปีพ.ศ. 2557 หากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 จากปีพ.ศ. 2556 จะทำให้มูลค่า GDP ในปีพ.ศ. 2557 จำนวน 4.94 ล้านล้านบาท และหากสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 จากปีพ.ศ. 2556 จะทำให้มูลค่าสต็อกทุนในปีพ.ศ. 2557 จำนวน 18.47 ล้านล้านบาท ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2557 จำนวน 40.46 ล้านคน

ปีพ.ศ. 2558 หากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 จากปีพ.ศ. 2557 จะทำให้มูลค่า GDP ในปีพ.ศ. 2558 จำนวน 5.08 ล้านล้านบาท และหากสต็อกทุน (K) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 จากปีพ.ศ. 2557 จะทำให้มูลค่าสต็อกทุนในปีพ.ศ. 2558 จำนวน 19.06 ล้านล้านบาท ส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในปีพ.ศ. 2558 จำนวน 41.15 ล้านคน

หรือคิดเฉลี่ยความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.59 ต่อปี

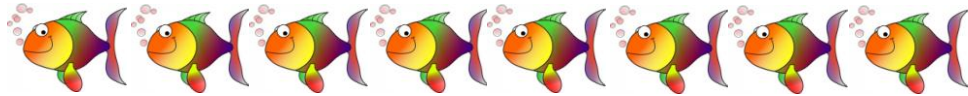
จากการศึกษาการประมาณการความต้องการแรงงานของไทยปีพ.ศ. 2553 – 2558 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าความต้องการแรงงานของไทยปี พ.ศ. 2553 – 2558 มีแนวโน้มความต้องการแรงงานในอนาคตเพิ่มขึ้นทุกปี และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกับข้ามกับการขยายตัวของประชากรที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการแรงงานและการผลิตกำลังคนของประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นที่ต้องมีแผนแม่บทเกี่ยวกับการผลิตและการพัฒนากำลังแรงงานแห่งชาติ เพื่อวางแผนในการผลิตแรงงานที่มีจำนวนและคุณภาพที่สอดคล้องและเพียงพอกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

2. การเปิดเสรีการค้าและบริการต่างๆ เช่น รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน หรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) ในปีพ.ศ. 2558 (ค.ศ.

2015) เป็นทั้งโอกาสในการเพิ่มศักยภาพในการผลิต จากการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรี ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะส่งผลกระทบต่อความต้องการแรงงานในประเทศ หากแรงงานไม่สามารถยกระดับความสามารถของตัวเองในการแข่งขันได้ ดังนั้น จึงควรพัฒนาความรู้ความสามารถของแรงงาน เพื่อให้ผลิตภาพของแรงงาน (labour productivity) เพิ่มสูงขึ้น เพื่อลดสัดส่วนความต้องการแรงงานลง แต่ยังสามารถผลิตได้เท่าเดิมหรือมากกว่าเดิม

3. การประมาณการความต้องการแรงงานจะต้องอาศัยข้อมูลปัจจุบันเพื่อให้ได้ค่าประมาณการแรงงาน ในอนาคต เช่น จำนวนความต้องการในปีพ.ศ. 2554 ต้องนำตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และสต็อกทุน (K) ของปี พ.ศ. 2553 มาเป็นฐานในการคำนวณความต้องการแรงงาน ซึ่งตัวเลข GDP และสต็อกทุน (K) ของปีพ.ศ. 2553 ได้มาจากการประมาณการว่า GDP ของประเทศไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 และสต็อกทุน (K) ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 ทำให้ตัวเลขความต้องการแรงงานในปี พ.ศ. 2553 มีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย และเมื่อนำไปประมาณการความต้องการในปีต่อ ๆ ไป ค่าความคลาดเคลื่อนดังกล่าวจึงสะสมเข้าไปเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงส่งผลให้ค่าที่ประมาณการในปีถัดๆ ไป มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้ได้ค่าที่เหมาะสมและใกล้เคียงกับความเป็นจริง การประมาณการในลักษณะนี้จึงไม่ควรประมาณการในระยะยาว และจำเป็นต้องหมั่นปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

บรรณานุกรม

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2548). *สำรวจความต้องการด้านแรงงานในภาคอุตสาหกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง ชัยวุฒิ ชัยพันธ์. (2546). *หลักและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชวลิต สละ. (2551). *หลักเศรษฐศาสตร์แรงงานเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2552). *รายงานเศรษฐกิจและการเงินปี 2552*. ค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2553, จาก http://www.bot.or.th/BOTWebsite/DataBank/Econcon/econreport/monthly/index_th_i.asp
- นราทิพย์ ชูติวงศ์. (2544). *หลักเศรษฐศาสตร์ I : จุลเศรษฐศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2553). *เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิริยะจำกัด ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2543). *การสำรวจภาวะการจ้างงานและความต้องการแรงงาน*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2543). *การพัฒนาแบบจำลองกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2547). *รายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาเชิงลึกการมีงานทำของกำลังคน ระดับกลางและระดับสูง เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (ภาพรวม)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหลัก*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). *ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)*. ค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). *สต็อกทุน*. ค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2553). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร*. ค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2553, จาก <http://www.sso.go.th>
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2549). *แผนพัฒนากำลังคนของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง
- United Nations. (1990). *Projection methods for integrating population variables into development planning*. New York: Author

เปิด! ขยายประกันสังคมให้แรงงานนอกระบบมุ่งให้ “ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย และด้อยโอกาสทั่วประเทศ”

กระทรวงแรงงาน เปิดเวที “ปฏิบัติการ ประชาวิวัฒน์ ประกันสังคมไทยเข้มแข็ง” ประชุมชี้แจงข้อมูล ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการ “ขยายประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ 24 ล้านคน” แก่ตัวแทนชุมชน กลุ่ม ประชาชนสาขาอาชีพต่างๆ แท้ก็ มอเดอเรเตอร์ รับจ้าง หาบเร่ แผงลอย และเครือข่ายแรงงาน นอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร มุ่ง วางรากฐานและพัฒนาไปสู่ระบบสวัสดิการของ คนไทยทั้งประเทศ สมัครงั้งแรกวันแรงงาน แห่งชาติ (1 พฤษภาคม 2554) นี้

23 กุมภาพันธ์ 2554 10.00 น. ณ ห้อง มัชฌิมาภิเษก สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดี กรุงเทพฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เปิดประชุมสัมมนา “ปฏิบัติการ ประชาวิวัฒน์ ประกันสังคมไทยเข้มแข็ง” และ กล่าวปาฐกถา “การสร้างระบบความคุ้มครอง และหลักประกันทางสังคมให้กับแรงงานนอกระบบ” ซึ่งรัฐบาลประกาศมอบของขวัญปีใหม่ 9 ข้อ ภายใต้แผนปฏิบัติการปฏิรูปประเทศไทย ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อยและด้อยโอกาสทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2554 โดยมติ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับ ของขวัญปีใหม่ 9 ข้อ ที่กระทรวงแรงงานได้รับ มอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับ “การสร้าง ระบบความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ให้กับแรงงานนอกระบบ” เพื่อให้แรงงานนอกระบบ

ระบบได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 40 แห่ง พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2553 ซึ่งถือเป็นของขวัญชิ้นแรกที่มีความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนในเรื่อง ปากท้อง การดำรงชีพ และ “ความไม่เท่าเทียม” กันของประชาชน เพราะถือเป็นพื้นฐานในด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการขยายความ คุ้มครองและสร้างหลักประกันด้านสวัสดิการ ให้แก่ประชาชนที่ไม่มีนายจ้างและผู้ประกอบ อาชีพอิสระ การดำเนินงานประกันสังคมตลอด ระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาถึงแม้ว่าจะประสบ ความสำเร็จในการสร้างความมั่นคงในชีวิต ให้แก่ประชาชนได้ดีในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ สามารถให้หลักประกันความคุ้มครองแก่ แรงงานทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง รัฐบาลจึงมี นโยบายที่จะสร้างการประกันสังคมไทย ให้ เข้มแข็ง โดยการสร้างระบบความคุ้มครองและ หลักประกันทางสังคมสู่แรงงานนอกระบบ โดย **มีสิทธิประโยชน์ 2 ทางเลือก** คือ **ทางเลือกที่ 1 “จ่ายเงินสมทบ 100 บาท”** (ประชาชนจ่าย 70 บาท รัฐบาลอุดหนุน 30 บาท) รับสิทธิ ประโยชน์ 3 กรณี คือ “เงินทดแทนการขาด รายได้กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพและกรณีเสียชีวิต” **ทางเลือกที่ 2 “จ่ายเงินสมทบ 150 บาท”** (ประชาชนจ่าย 100 บาท รัฐบาลอุดหนุน 50 บาท) รับสิทธิ ประโยชน์เช่นเดียวกับ**ทางเลือกที่ 1** และเพิ่ม สิทธิประโยชน์กรณีบำเหน็จชราภาพอีก 1 กรณี โดยผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบตาม**ทางเลือกที่ 2** สามารถจ่ายเงินสมทบกรณีบำเหน็จชราภาพ

เพิ่มขึ้นได้ไม่เกิน เดือนละ 1,000 บาท สำหรับ การจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ให้จ่ายเป็นรายเดือนๆ ละ 1 ครั้ง และจ่ายเงิน สมทบล่วงหน้าได้ครั้งละไม่เกิน 12 เดือน แต่ไม่สามารถจ่ายเงินสมทบย้อนหลังได้ **เปิดรับ สมัครและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตนตาม มาตรา 40 ได้ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2554**

นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงแรงงาน กล่าวว่า การประชุมสัมมนา ครั้งนี้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวงแรงงาน กรุงเทพมหานคร และสำนักงานประกันสังคม วัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน สร้างระบบความคุ้มครองและหลักประกันทาง สังคมให้กับแรงงานนอกระบบ ซึ่งเป็นของขวัญ ชื่นแรกในเก้าชิ้นภายใต้แผนปฏิบัติการประชา วิวัฒน์ เพื่อการปฏิรูปประเทศไทยของรัฐบาล ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ตัวแทนชุมชน ตัวแทนกลุ่มประชาชนสาขาอาชีพต่างๆ และ เครือข่ายแรงงานนอกระบบ ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 2,000 คน โดยจะมีการจัดประชุมสัมมนาเช่นเดียวกันนี้ใน ภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งนับเป็นโอกาสดีที่พี่น้องประชาชนจะได้ร่วมรับฟังสิ่งที่เป็น ประโยชน์ที่รัฐบาลได้ดำเนินการในการสร้าง รากฐานแห่งความมั่นคงและหลักประกันในการ ดำรงชีวิตให้แก่ประชาชน เป็นการสร้างระบบ ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมสู่ แรงงานนอกระบบ ซึ่งจะเป็นการวางรากฐาน และพัฒนาไปสู่ระบบสวัสดิการของพี่น้อง ประชาชนคนไทยทั่วประเทศ สำหรับการแก้ไข

ร่างพระราชกฤษฎีกา มาตรา 40 ขณะนี้อยู่ ระหว่างการพิจารณาของกรรมาธิการวิสามัญ ของสภาฯ ในเรื่องที่ว่าภาครัฐจะต้องสมทบเงินให้อยู่ในเกณฑ์ไม่เกิน 50% และลดจำนวนลงเหลือ 100 บาทและ 150 บาท ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขทั้ง ฉบับ คาดว่าไม่เกิน 2 เดือนจะเข้าสภาอีกรอบ หนึ่ง และจะพยายามให้ทันประกาศใช้ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2554 เพราะกฎหมายฉบับนี้ต้องเข้า วุฒิสภาอีกครั้งหนึ่ง สิ่งสำคัญ คือ กระทรวง แรงงานจะต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้ทราบว่าจะได้รับสิทธิอะไรโดยที่สิทธิเดิมก็ ไม่ได้หายไป เช่น การรักษาพยาบาล การเข้าสู่ กองทุนเงินออมแห่งชาติ แต่เป็นการเพิ่ม สวัสดิการที่ประชาชนจะต้องนำเงินสมทบ จำนวน 70 บาทและ 100 บาท โดยตั้งเป้าไว้ว่า ในปี 2554 จะมีแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ ประกันสังคม 2.4 ล้านคน โดยจะแยกออกจาก กองทุนประกันสังคมเป็นกองทุนแรงงานนอก ระบบ และเมื่อดำเนินการครบ 2 ปีก็จะมีการ พิจารณาว่าการบริหารจัดการกองทุนเป็นเช่นไร จะเพิ่มสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์ตรงไหน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคม จะมีการ พัฒนาเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ สิ่งใดที่เป็นข้อติดขัดก็จะ นำมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้หารือกับสำนักงาน ประกันสังคมแล้วว่า จะขอความร่วมมือ โรงพยาบาล/ศูนย์ ประมาณ 3-4 แห่ง ตั้งเป็น โรงพยาบาลต้นแบบ ของ สำนักงาน ประกันสังคม เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกันตนและ คนทำงาน คาดว่าจะเปิดให้บริการได้ในปีนี้ นาย เฉลิมชัย กล่าว

ที่มา: www.mol.go.th ข่าวประชาสัมพันธ์ วันที่ 23/02/2554

สารบัญตารางภาคผนวก

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนผู้จ้างทำจ้างแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2547 – 2553	76
ตาราง 2 ผู้มีงานทำจ้างแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2547 – 2553	77
ตาราง 3 ผู้มีงานทำจ้างแนกตามอาชีพ ปี 2547 – 2553	78
ตาราง 4 ผู้มีงานทำจ้างแนกตามระดับการศึกษา ปี 2547 – 2553	79
ตาราง 5 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ใในแรงงานนอกระบบ จ้างแนกตามอุตสาหกรรมและเพศ ทวีราชอาณาจักร ปี 2551 – 2553	80
ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงานและการบรรจรงานจ้างแนกตามภูมิภาคและเพศ ปี 2552 – 2553	81
ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจรงานจ้างแนกตามการศึกษา ปี 2552 – 2553	82
ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจรงานจ้างแนกตามอาชีพ ปี 2552 – 2553	83
ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจรงานจ้างแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2552 – 2553	84
ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจรงานจ้างแนกตามอายุ ปี 2552 – 2553	85
ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายของเหลือจ้างแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2553	86
ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จ้างแนกตามสัญชาติ ณ เดือนธันวาคม 2553	87
ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจ้างแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2553	88
ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จ้างแนกตามภูมิภาค ปี 2553	89
ตาราง 15 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน / ยกระดับ/ฝึกเสริมทักษะจ้างแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ปี 2552 – 2553	90
ตาราง 16 การตรวจแรงงานจ้างแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)	91
ตาราง 17 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจ้างแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)	92
ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจ้างแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)	93
ตาราง 19 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ปี 2553	94
ตาราง 20 จำนวนสถานประกอบการและการเลิกจ้างจ้างแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกันยายน 2553	95
ตาราง 21 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	96

ตาราง 1 จำนวนผู้จ้างทำจ้างตามสภาพแรงงาน ปี 2547 – 2553

หน่วยนับ : พันคน

สถานภาพแรงงาน	2547	2548	2549	2550	2551	2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4 /2553	2553**
ประชากร	65,082.5	65,110.4	65,280.2	65,740.0	66,320.5	*	*	*	*	*	*
ผู้อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	49,332.7	49,816.8	50,470.9	51,044.5	51,902.9	52,789.64	53,226.6	53,394.1	53,550.0	53,677.4	53,462.0
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	35,717.8	36,132.0	36,429.0	36,942.0	37,700.4	38,312.57	38,149.1	38,383.8	39,092.8	38,948.2	38,643.5
1.1 ผู้มีงานทำ	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	37,016.6	37,567.97	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,508.5	38,037.3
1.2 ผู้ว่างงาน	739.2	663.0	551.7	508.5	522.0	591.47	431.7	506.1	341.0	329.9	402.2
1.3 กำลังแรงงานที่รอลูกจ้าง	249.8	211.8	191.7	184.1	161.8	153.11	283.1	362.8	60.3	109.8	204.0
2. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	13,614.9	13,684.8	14,041.9	14,102.5	14,202.5	14,477.08	15,077.50	15,010.3	14,457.2	14,729.2	14,818.5
2.1 ทำงานที่บ้าน	4,207.5	4,293.0	4,519.5	4,508.2	4,658.1	4,677.37	4,918.10	4,946.0	4,461.4	4,569.3	4,723.7
2.2 เรียนหนังสือ	4,402.3	4,331.1	4,337.0	4,340.4	4,229.8	4,251.69	4,311.5	4,031.3	4,272.2	4,316.1	4,232.8
2.3 ยังเด็ก ขรา / ไม่สามารถทำงานได้	4,032.6	4,054.0	4,254.8	4,335.7	4,322.6	4,477.53	4,629.8	4,652.3	4,528.7	4,511.5	4,580.6
2.4 อื่นๆ	972.4	1,006.7	930.6	858.1	992.1	1,070.49	1,218.0	1,380.7	1,194.8	1,332.4	1,281.5
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	15,749.8	15,293.6	14,809.3	14,695.5	14,417.6	*	*	*	*	*	*

ที่มา : ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 4/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นต้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติไม่มีรายละเอียดข้อมูลประชากรและผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี

** ข้อมูลปี 2552 เป็นข้อมูลประมาณการจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส 1 – 4 ปี 2553

ตาราง 2 ^{ผู้}มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2547 - 2553

ตาราง 2 ผลงานทางด้านการประมงและอุตสาหกรรม ป 2547 - 2553												
ประเภทอุตสาหกรรม	2547	2548	2549	2550	2551	2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4 /2553	หน่วยนับ : พันคน	
ภาคเกษตรกรรม	13,633.9	13,617.0	14,170.5	14,306.0	14,699.1	14,049.6	13,137.9	13,411.1	15,745.2	15,893.3	2553*	
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	13,201.4	13,164.6	13,715.8	13,862.4	14,283.3	13,594.0	12,662.5	12,949.5	15,406.0	15,458.9	14,119.23	
2. การประมง	432.4	452.3	454.7	443.6	415.9	455.6	475.4	461.6	339.2	434.4	427.65	
นอกภาคเกษตรกรรม	21,094.9	21,640.2	21,515.0	21,943.4	22,317.5	23,518.3	24,296.4	24,103.9	22,946.4	22,615.2	23,490.46	
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	50.4	56.6	57.6	63.1	57.9	52.96	52.0	43.7	32.5	34.9	40.76	
4. การผลิต	5,476.1	5,587.9	5,504.1	5,619.2	5,453.3	5,670.14	5,565.8	5,480.0	5,189.2	5,163.5	5,349.61	
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	100.4	106.9	106.5	101.8	106.4	104.48	114.2	98.4	99.2	115.1	106.71	
6. การก่อสร้าง	2,080.4	2,129.4	2,150.7	2,148.7	2,214.0	2,360.12	2,554.3	2,777.1	2,082.9	2,010.3	2,356.15	
7. การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ฯ	5,540.3	5,553.3	5,513.6	5,574.4	5,754.3	6,049.54	6,354.2	6,370.3	6,110.1	6,110.7	6,236.29	
8. โรงแรม และภัตตาคาร	2,255.9	2,348.5	2,274.7	2,343.0	2,384.2	2,639.84	2,871.4	2,650.1	2,558.4	2,536.7	2,654.16	
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,100.4	1,108.1	1,072.3	1,058.1	1,117.1	1,207.08	1,166.6	1,148.2	1,047.7	1,067.7	1,107.52	
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	296.6	316.9	340.1	341.9	373.1	377.72	360.2	360.3	372.9	373.3	366.66	
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	623.8	647.3	672.4	717.3	731.5	785.50	781.3	746.6	809.4	723.3	765.12	
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	994.0	1,109.8	1,156.0	1,251.0	1,299.3	1,331.87	1,361.3	1,452.4	1,618.2	1,521.7	1,488.39	
13. การศึกษา	1,031.4	1,044.3	1,043.6	1,045.9	1,061.6	1,117.08	1,244.0	1,218.5	1,288.6	1,233.2	1,246.06	
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	546.8	601.7	588.8	633.4	681.4	689.94	725.3	676.3	702.7	701.0	701.33	
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	725.0	736.9	744.0	750.3	825.6	856.28	879.8	823.5	793.1	744.2	810.15	
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	243.0	243.4	223.3	233.2	217.7	245.96	244.5	237.0	221.1	233.1	233.94	
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	1.9	1.5	1.7	2.0	1.2	2.65	1.4	1.2	0.3	7.4	2.57	
18. ไม่ทราบ	28.5	47.9	65.5	60.3	38.8	27.18	20.3	20.5	20.2	39.2	25.05	
รวม	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	37,016.6	37,567.9	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,508.5	38,037.34	

ที่มา: ปี 2547 - Q (ไตรมาส) 4/2553 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ *ข้อมูลปี 2553 ประมาณการจากไตรมาส 1 - 4 ปี 2553

ตาราง 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2547 – 2553

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอาชีพ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4* /2553	2553**
1. ผู้ปฏิบัติงานขาย ข้าวสารอาหารแห้ง และผู้จัดการ	2,448.1	2,514.1	2,489.2	2,508.4	1,373.1	1,045.43	993.0	1,230.0	1,239.4	1,231.6	1,173.48
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	1,330.5	1,410.5	1,450.7	1,417.3	1,493.3	1,526.71	1,615.8	1,576.1	1,640.0	1,602.7	1,608.64
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	1,344.7	1,443.3	1,495.5	1,550.1	1,532.3	1,608.33	1,466.4	1,463.9	1,554.5	1,519.7	1,501.12
4. เติมน	1,212.3	1,285.6	1,288.6	1,339.8	1,380.9	1,532.84	1,484.5	1,474.2	1,530.4	1,566.0	1,513.77
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	4,914.3	5,033.8	5,023.3	5,200.1	6,061.2	6,685.73	7,168.8	6,822.9	6,715.3	6,685.2	6,848.05
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง	11,856.0	11,844.3	12,496.4	12,699.5	13,179.3	12,693.91	11,422.7	12,170.5	14,792.7	14,514.8	13,225.14
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	4,156.3	4,182.6	4,033.3	4,047.9	4,329.9	4,651.50	4,828.4	4,929.8	4,216.7	4,159.4	4,533.57
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2,940.6	2,972.4	2,969.2	3,053.6	3,024.6	3,139.35	3,171.5	3,103.6	2,913.5	2,923.2	3,027.93
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านกรขายและการให้บริการ	4,500.2	4,526.3	4,386.2	4,376.2	4,545.2	4,661.85	5,268.3	4,729.1	4,073.3	4,277.3	4,587.00
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	25.9	44.2	53.2	56.5	33.7	22.34	14.9	14.9	15.9	28.8	18.64
รวม	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	37,016.6	37,567.97	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,508.5	38,037.34

ที่มา : ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 4/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นต้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติไม่มีรายละเอียดข้อมูลประชากรและผู้ใช้ตัวต่ำกว่า 15 ปี

** ข้อมูลปี 2552 เป็นข้อมูลประมาณการจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส 1 – 4 ปี 2553

ตาราง 4 ผู้มงานทำจําแนกตามระดับการศึกษา ปี 2546 - 2553

หน่วยนับ : พันคน

ระดับการศึกษา	2547	2548	2549	2550	2551	2552	Q1 /2553	Q2 /2553	Q3 /2553	Q4 /2553	2553*
1. ไม่มีการศึกษา	1,226.7	1,260.6	1,258.6	1,227.5	1,115.0	1,136.99	1,107.7	1,100.2	1,176.5	1,169.6	1,138.53
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	12,311.5	12,152.3	12,161.6	11,597.6	11,450.1	11,191.19	10,724.7	10,634.8	10,905.6	10,934.3	10,799.85
3. ประถมศึกษา	7,786.6	7,781.8	7,783.0	8,254.1	8,439.8	8,403.35	8,559.1	8,565.7	8,814.5	8,861.6	8,700.23
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	4,906.9	4,985.0	5,061.1	5,320.9	5,620.1	5,785.65	5,911.4	5,983.0	6,038.6	5,928.8	5,965.45
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	3,907.6	4,103.9	4,262.0	4,522.5	4,755.4	5,002.88	5,127.5	5,240.4	5,385.1	5,288.8	5,260.44
- สายสามัญ	2,754.9	2,898.4	3,094.9	3,326.2	3,544.8	3,701.06	3,797.9	3,920.4	4,071.0	4,017.8	3,951.76
- สายอาชีวศึกษา	1,137.6	1,189.0	1,153.0	1,182.2	1,196.8	1,288.31	1,319.8	1,310.4	1,298.8	1,259.4	1,297.08
- สายวิชาการศึกษา	15.1	16.5	14.1	14.0	13.8	13.51	9.8	9.6	15.3	11.7	11.59
6. อุดมศึกษา	4,442.8	4,795.4	4,975.4	5,157.2	5,486.6	5,915.98	5,886.6	5,879.4	6,216.3	6,189.6	6,042.98
- สายวิชาการ	2,283.9	2,543.4	2,670.3	2,808.8	3,032.6	3,347.36	3,303.4	3,288.5	3,469.9	3,541.9	3,400.92
- สายวิชาชีพ	1,367.0	1,427.2	1,459.7	1,539.2	1,699.1	1,814.55	1,782.7	1,838.6	2,000.4	1,874.4	1,874.01
- สายวิชาการศึกษา	791.9	825.1	845.3	755.2	754.9	754.07	800.5	752.3	746.0	773.4	768.05
7. การศึกษาอื่น ๆ	20.8	24.7	24.8	30.6	27.7	31.91	31.8	31.0	38.8	38.8	35.07
8. ไม่ทราบ	125.9	153.1	159.1	139.1	121.9	100.01	85.5	80.6	116.2	97.0	94.81
รวม	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	37,016.6	37,567.98	37,434.3	37,515.0	38,691.6	38,508.5	38,037.35

ที่มา : ปี 2547 – Q (ไตรมาส) 4/2553 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูลปี 2553 เป็นข้อมูลประมาณการจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไตรมาส 1 – 4 ปี 2553

ตาราง 5 จำนวนผู้จ้างงานที่ทำอยู่ในแรงงานนอกระบบจ้างแบบตามอุตสาหกรรม และเพศ ทวีราชอาณาจักร ปี 2551 - 2553 หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2551			2552			2553		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	24,105.7	13,005.8	11,099.9	24,317.8	13,196.4	11,121.4	24,133.7	13,000.9	11,132.9
ภาคเกษตร	14,968.1	8,359.6	6,608.5	14,757.5	8,355.5	6,401.9	14,485.5	8,084.3	6,401.2
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	14,609.6	8,094.7	6,514.9	14,374.4	8,065.2	6,309.1	14,216.0	7,883.9	6,332.1
การประมง	358.5	264.9	93.6	383.1	290.3	92.8	269.5	200.4	69.1
นอกภาคเกษตร	9,137.6	4,646.2	4,491.4	9,560.3	4,840.9	4,719.5	9,648.2	4,916.5	4,731.6
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	6.4	5.3	1.0	9.7	6.7	3.0	4.6	3.2	1.4
การผลิต	1,181.9	486.8	695.1	1,331.6	595.4	736.3	1,102.3	507.0	595.4
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	4.3	3.4	1.0	0.5	0.5	-	1.6	1.1	0.4
การก่อสร้าง	967.4	844.4	123.0	915.6	796.8	118.8	970.1	829.2	140.9
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ๆ	3,733.3	1,794.3	1,939.0	3,860.7	1,836.8	2,023.9	4,036.0	1,914.1	2,121.9
โรงแรมและภัตตาคาร	1,747.9	6,072	1,140.7	1,886.9	629.5	1,257.4	1,862.2	649.0	1,213.1
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	564.1	518.7	45.4	583.1	543.7	39.4	520.7	484.0	37.8
ตัวกลางทางการเงิน	12.6	4.7	7.8	13.6	5.6	8.0	16.2	6.8	9.4
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	194.2	117.9	76.3	200.6	132.7	67.8	231.1	149.9	81.2
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	51.0	35.4	15.6	106.7	63.5	43.2	154.2	92.4	61.7
การศึกษา	62.4	20.1	42.3	77.4	32.2	45.1	113.1	43.6	69.5
การบริหารด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	91.8	17.0	74.8	107.6	20.8	86.8	101.0	32.9	68.1
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	495.3	188.2	307.1	445.3	173.0	272.3	512.5	201.3	311.2
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	23.7	1.5	22.2	20.0	2.5	17.5	21.5	1.9	19.6
องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ทราบ	1.2	1.2	1.2	1.0	1.0	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ปี 2552 - 2553

ภูมิภาค	ปี 2552 (มกราคม - ธันวาคม 2552)										ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)					
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)					ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)					ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)			ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ		รวม	ชาย	หญิง			รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพมหานคร	89,658	23,139	10,660	55,859		159,626	68,259	91,367			135,245	34,379	15,401	85,465	112,924	65,537
ภาคกลาง	138,768	32,164	16,222	90,382		280,264	125,311	154,953			158,783	40,808	16,706	101,269	175,906	94,959
ภาคเหนือ	55,356	9,251	5,998	40,107		102,887	47,600	55,287			59,604	9,456	7,417	42,731	75,167	39,797
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	51,264	8,424	6,255	36,585		144,492	67,467	77,025			69,490	10,619	8,675	50,196	108,397	56,047
ภาคใต้	46,707	8,443	5,616	32,648		60,911	24,761	36,150			63,868	11,020	9,182	43,666	54,116	32,273
ทั่วประเทศ	381,753	81,421	44,751	255,581		748,180	333,398	414,782			486,990	106,282	57,381	323,327	526,510	288,613

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำแนกตามการศึกษา ปี 2552 - 2553

วุฒิการศึกษา	ปี 2552 (มกราคม - ธันวาคม 2552)			ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน(คน)	บรรจุงาน (คน)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	55,439	171,376	46,478	71,434	130,035	51,405
มัธยมศึกษา	119,978	307,159	124,476	162,771	195,743	126,916
ปวช.	55,967	51,108	22,446	73,393	33,887	22,550
- พาณิชย	392	17,896	9,234	487	12,736	9,409
- ช่าง	1,266	13,919	6,071	1,198	9,566	6,695
- อื่นๆ	54,309	19,293	7,141	71,708	11,585	6,446
ปวส.	63,730	68,990	38,512	78,852	45,568	38,748
- พาณิชย	546	29,204	19,929	908	21,227	20,537
- ช่าง	2,769	21,499	11,924	1,970	14,164	12,324
- อื่นๆ	60,415	18,287	6,659	75,974	10,177	5,887
อนุปริญญา	27,990	2,901	1,220	31,008	2,037	1,305
ปริญญาตรี	55,943	142,140	69,437	67,605	114,857	76,702
ปริญญาโท	1,341	4,465	541	1,859	4,359	1,005
ปริญญาเอก	80	36	0	68	24	3
อื่นๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	380,468	748,175	303,110	486,990	526,510	318,634

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ปี 2552 - 2553

ประเภทอาชีพ	ปี 2552 (มกราคม - ธันวาคม 2552)			ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	11,696	17,413	5,785	10,170	14,283	5,408
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	23,717	38,480	17,115	25,736	30,800	18,171
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	44,695	63,480	29,131	50,133	50,258	31,727
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	53,232	108,130	49,480	68,399	84,096	53,293
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	66,485	89,294	40,822	92,220	74,890	43,816
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	3,222	4,252	1,729	2,352	3,887	1,050
7. ผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	34,057	47,091	13,511	43,755	37,980	16,145
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	25,214	47,885	22,155	50,294	36,302	27,275
9. อาชีพงานพื้นฐาน	115,984	330,710	121,798	142,108	193,186	121,093
T ผู้ศึกษา	2,166	1,440	1,584	1,823	828	656
รวม	380,468	748,175	303,110	486,990	526,510	318,634

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2552 - 2553

ประเภทอุตสาหกรรม	ปี 2552 (มกราคม - ธันวาคม 2552)		ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)	
	ตำแหน่งว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
A เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	4,388	3,092	5,060	3,339
B การประมง	289	174	320	222
C การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	854	705	1,551	1,170
D การผลิต	151,475	144,491	213,216	155,166
E การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	891	461	1,278	561
F การก่อสร้าง	13,547	7,378	15,053	7,749
G การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	94,104	62,245	116,961	71,151
H โรงแรมและภัตตาคาร	22,314	13,210	34,053	15,506
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	11,671	7,735	13,813	9,285
J ตัวกลางทางการเงิน	9,190	4,804	8,126	4,293
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	32,627	23,894	45,395	25,538
L การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	19,760	20,000	11,344	10,165
M การศึกษา	5,723	5,679	6,535	5,650
N การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	4,623	3,425	4,682	3,194
O การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	7,554	4,984	8,508	4,748
P ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	1,450	825	1,079	887
Q องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	0	0	0	0
ไม่ระบุประเภทอุตสาหกรรม / อื่น ๆ	8	8	16	10
รวม	380,468	303,110	486,990	318,634

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำนวนตามอายุ ปี 2552 - 2553

ช่วงอายุ (ปี)	ปี 2552 (มกราคม - ธันวาคม 2552)						ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)					
	ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน		ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน	
	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
15-17	6,723	1.77	8,930	1.19	5,559	1.83	6,850	1.41	7,754	1.47	5,043	1.58
18-24	141,311	37.14	212,105	28.35	104,579	34.50	183,028	37.58	144,665	27.48	92,089	28.90
25-29	112,803	29.65	174,198	23.28	89,556	29.55	143,061	29.38	109,035	20.71	93,024	29.19
30-39	79,226	20.82	222,526	29.74	76,422	25.21	103,041	21.16	157,886	29.99	94,990	29.81
40-49	31,580	8.30	101,912	13.62	21,415	7.07	39,222	8.05	83,484	15.86	28,049	8.80
50-59	6,998	1.84	27,123	3.63	4,866	1.61	10,408	2.14	22,693	4.31	5,286	1.66
60 ปีขึ้นไป	1,827	0.48	1,381	0.19	713	0.23	1,380	0.28	993	0.19	153	0.05
รวม	380,468	100.00	748,175	100.00	303,110	100.00	486,990	100	526,510	100	318,634	100

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย จำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือน ธันวาคม 2553

ภูมิภาค	คนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย (คน)						
	รวมทั้งหมด	ตลอดชีพ	ชั่วคราว (มาตรา 9)	ส่งเสริมการลงทุน และกฎหมายอื่น (มาตรา 12)	แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตาม MOU		
					รวม	ลาว	กัมพูชา
กรุงเทพมหานคร	378,078	14,423	70,449	22,397	42,740	4,787	11,334
ภาคกลาง	170,484	7,306	40,263	12,970	9,363	146	3,665
ภาคเหนือ	139,971	1,460	13,925	8,076	22,379	4,155	5,150
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14,739	921	4,594	603	47	0	42
ภาคใต้	13,254	2,069	2,039	336	2,046	437	1,181
ทั่วราชอาณาจักร	39,630	2,667	9,628	412	8,905	49	1,296

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว

หมายเหตุ : คนต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย หมายถึง

1.1 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงาน

(1) ขอใบอนุญาตทำงาน

(1.1) มี VISA ประเภทเข้ามาชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (1.2) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

(2) แจ้งการทำงานให้อธิบดีทราบ

1.2 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 12

(1) มี VISA ประเภทเข้ามาชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (2) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามประเภทอาชีพและสัญชาติ ณ เดือนธันวาคม 2553

ประเภทอาชีพ	สัญชาติ (ตำแหน่ง)												รวม (ตำแหน่ง)
	ญี่ปุ่น	อังกฤษ	จีน	ฟิลิปปินส์	อินเดีย	อเมริกัน	จีนไต้หวัน	ออสเตรเลีย	เกาหลีใต้	ฝรั่งเศส	เยอรมัน	มาเลเซีย	สัญชาติอื่นๆ
รวม	23,994	8,606	9,021	7,007	8,152	7,029	4,533	2,622	3,197	2,296	495	652	25,679
1. ผู้ปฏิบัติงานหมาย ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้จัดการ	18,462	4,784	4,597	1,295	6,544	3,107	3,509	1,653	2,352	1,696	361	504	17,149
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	2,516	3,140	2,911	5,094	789	3,564	392	801	471	336	25	45	4,703
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	2,265	418	977	397	441	225	394	99	194	113	34	83	2,053
4. เสมียน	285	159	98	130	67	56	49	15	48	55	64	10	590
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	182	46	127	37	178	28	39	26	61	60	3	1	491
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง	5	1	1	1	-	3	3	-	-	-	-	-	20
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	108	26	144	12	73	14	61	4	25	8	3	5	151
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	155	25	146	12	43	25	80	20	42	5	5	4	126
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	4	2	10	1	3	3	2	-	2	0	-	-	255
T. ผู้ฝึกงาน (Trainees)	12	5	10	28	14	4	4	4	2	23	-	-	141
X. ผู้ปฏิบัติงานซึ่งอาจจัดประเภทอาชีพได้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักรับทราบแรงงานต่างด้าว

ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือ จำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือน ธันวาคม 2553

ภูมิภาค	รวมทั้งหมด	ชนกลุ่มน้อย	แรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือ (มาตรา 13) (คน)			
			รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา
ทั่วราชอาณาจักร	955,595	23,340	932,255	812,984	62,792	56,479
กรุงเทพมหานคร	168,442	2,792	165,650	136,293	22,014	7,343
ภาคกลาง	397,138	4,158	392,980	323,775	24,840	44,365
ภาคเหนือ	143,395	15,982	127,413	124,281	2,578	554
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14,564	89	14,475	5,896	6,977	1,602
ภาคใต้	232,056	319	231,737	222,739	6,383	2,615

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

หมายเหตุ : คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย หมายถึง คนต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 13

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตฯ แบ่งเป็น

- ชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูง ได้แก่ ไทยใหญ่ กระเหรี่ยง แม้ว เป็นต้น (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

- คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา (ทำงานได้ 2 อาชีพ คือ กรรมกร และคนรับใช้ในบ้าน)

(3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

(4) คนต่างด้าว โดยผลของการถูกถอนสัญชาติฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)

ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ปี 2553

ภูมิภาค/ประเทศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เอเชีย		
- มาเลเซีย	3,630	2.52
- สิงคโปร์	12,719	8.85
- บรูไน	3,725	2.59
- สอังก	3,011	2.09
- ญี่ปุ่น	6,102	4.24
- ไต้หวัน	40,927	28.46
- เกาหลีใต้	8,595	5.98
- เวียดนาม	499	0.35
- กัมพูชา	56	0.04
- รวมประเทศอื่นๆในเอเชีย	9,553	6.64
ตะวันออกกลาง		
ซาอุดีอาระเบีย	647	0.45
กาตาร์	6,081	4.23
บาห์เรน	1,100	0.76
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	8,308	5.78
คูเวต	2,245	1.56
โอมาน	457	0.32
อิสราเอล	8,136	5.66
รวมประเทศอื่นๆใน M/E	569	0.40
แอฟริกา		
ลิเบีย	8,090	5.63
รวมประเทศอื่นๆในแอฟริกา	4,339	3.02
ภูมิภาคอื่นๆ		
สหรัฐอเมริกา	2,599	1.81
อังกฤษ	1,045	0.73
เยอรมนี	151	0.11
ออสเตรเลีย	167	0.12
อิตาลี	356	0.25
มาเลเซียเหนือ(ไชน)	9	0.01
รวมประเทศอื่นๆ	10,679	7.43
รวม	143,795	100.00

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 15 การฝึกอบรมเข้าทำงาน/ยกระดับ/ฝึกเสริมทักษะ จำนวนตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ปี 2552 - 2553

กลุ่มอาชีพ	มกราคม - ธันวาคม 2552 (คน)						มกราคม - ธันวาคม 2553 (คน)					
	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วราชอาณาจักร	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วราชอาณาจักร
การฝึกอบรมเข้าทำงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	0	64	79	151	52	346	0	36	68	138	65	307
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	159	171	426	83	839	0	141	153	387	105	786
3. ช่างเครื่องกล	0	485	564	1,099	444	2,592	0	359	441	1,129	206	2,135
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	609	709	813	362	2,493	0	473	544	1,006	346	2,369
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	300	229	818	232	1,579	0	166	561	596	222	1,545
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	39	1,127	726	392	286	2,570	66	1,204	724	825	111	2,930
รวม	39	2,744	2,478	3,699	1,459	10,419	66	2,379	2,491	4,081	1,055	10,072
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	57	1,871	2,500	2,318	1,287	8,033	27	1,780	2,141	2,293	866	7,107
2. ช่างอุตสาหกรรม	15	2,082	1,062	761	493	4,413	28	4,540	817	1,285	545	7,215
3. ช่างเครื่องกล	86	3,414	871	2,957	1,548	8,876	29	5,239	1,572	2,566	1,597	11,003
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	488	5,683	3,045	3,184	1,930	14,330	552	6,909	4,044	2,576	1,741	15,822
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	13	1,064	2,592	2,626	1,989	8,284	45	1,267	2,910	2,390	2,033	8,645
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	50	141	51	242	0	71	124	415	116	726
7. ธุรกิจและบริการ	1,931	19,550	10,662	9,559	12,004	53,706	2,506	20,904	11,608	10,658	11,837	57,513
รวม	2,590	33,664	20,782	21,546	19,302	97,884	3,187	40,710	23,216	22,183	18,735	108,031
ฝึกเสริมทักษะ												
1. ช่างก่อสร้าง	0	1,490	3,783	2,356	1,157	8,786	0	2,533	3,439	2,378	1,023	9,373
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	418	457	984	129	1,988	0	1,677	733	1,255	326	3,991
3. ช่างเครื่องกล	0	720	1,068	1,308	932	4,028	20	1,283	1,296	1,837	522	4,958
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	1,277	1,305	1,652	1,101	5,335	31	2,468	1,977	2,041	645	7,162
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	34	4,303	3,693	4,686	3,544	16,260	0	3,702	3,765	5,351	3,441	16,259
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	141	516	1,117	189	1,963	0	529	570	1,321	160	2,580
7. ธุรกิจและบริการ	1,598	5,369	2,964	6,363	3,496	19,790	25	6,802	4,151	6,648	3,786	21,412
รวม	1,632	13,718	13,786	18,466	10,548	58,150	76	18,994	15,931	20,831	9,903	65,735

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ตาราง 16 การตรวจแรงงานจําแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกหนังสือเชิญพบ	ออกคำสั่งให้ดำเนินการ	เปรียบเทียบปรับ	ส่งเรื่องดำเนินคดี
1 - 4 คน	12,631	14,405	14,840	121	29,366	12,329	302	302	13	2	-	-
5 - 9 คน	9,839	35,540	31,589	184	67,313	9,544	295	295	5	2	-	1
10 - 19 คน	8,973	66,188	56,221	528	122,937	8,182	791	791	18	5	-	-
20 - 49 คน	8,952	157,551	121,325	894	279,770	8,327	625	625	6	5	-	3
50 - 99 คน	3,921	152,397	123,137	865	276,399	3,661	260	260	3	6	1	-
100 - 199 คน	3,214	268,480	240,495	529	509,504	3,051	163	163	4	5	-	-
200 - 499 คน	1,145	193,510	189,564	1,217	384,291	1,097	48	48	1	-	-	-
500 - 999 คน	513	159,271	193,104	912	353,287	499	14	14	-	-	-	-
1,000 คน ⁺	248	209,667	270,459	967	481,093	239	9	9	-	1	-	-
รวม	49,436	1,257,009	1,240,734	6,217	2,503,960	46,929	2,507	2,507	50	26	1	4

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากการประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 26 มกราคม 2553)

ตาราง 17 การตรวจความสอดคล้องในการทำงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		แนะนำ	การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				ส่งเรื่องดำเนินคดี
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง		ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1 - 4 คน	2,496	3,594	2,763	-	6,357	2,330	166	166	-	1	3	-	2
5 - 9 คน	2,661	10,522	7,978	-	18,500	2,437	224	224	-	1	6	1	1
10 - 19 คน	2,691	21,755	15,450	-	37,205	2,386	305	305	4	6	16	-	6
20 - 49 คน	3,633	70,160	47,323	-	117,483	3,080	553	553	4	14	21	-	11
50 - 99 คน	2,008	82,329	61,740	-	144,069	1,708	300	300	5	10	24	-	7
100 - 199 คน	2,191	197,278	174,500	-	371,778	1,885	306	306	2	11	31	-	21
299 - 499 คน	560	110,641	103,969	-	214,610	494	66	66	1	7	9	-	7
500 - 999 คน	336	107,942	126,472	-	234,414	293	43	43	1	5	7	-	8
1,000 คน ⁺	228	182,328	238,731	-	421,059	206	22	22	-	2	5	-	1
รวม	16,804	786,549	778,926	-	1,565,475	14,819	1,985	1,985	17	57	122	1	64

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากการประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 26 มกราคม 2553)

หมายเหตุ : 1. สถานประกอบการแต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

2. จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจชาย, หญิง ได้รวมจำนวนลูกจ้างเด็กไว้ด้วยแล้ว

ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม ปี 2553 (มกราคม – ธันวาคม 2553)

ประเภทอุตสาหกรรม	สถาป ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)		แนะนำ	การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				ส่งเรื่องดำเนินคดี
			ปฏิบัติถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		ออกคำสั่ง			หยุดการใช้เครื่องจักร	
						ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง		
1. เหมืองแร่ การก่อสร้าง และการป่าไม้	201	8137	187	14	14	1	-	-	-	-
2. การประมง	32	1083	29	3	3	-	-	-	-	-
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	201	11009	165	36	36	2	-	2	-	-
4. การผลิต	6017	1044284	5030	987	987	12	35	100	1	57
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	110	16633	101	9	9	-	-	-	-	-
6. การก่อสร้าง	1088	66093	933	155	155	-	17	1	-	3
7. การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในชีวิตประจำวัน	5565	172647	5073	492	492	1	3	9	-	1
8. โรงแรม และภัตตาคาร	1232	72303	1126	106	106	-	1	4	-	-
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	672	59364	619	53	53	-	1	2	-	2
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	500	19114	466	34	34	-	-	2	-	-
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจการทางธุรกิจ	749	55698	686	63	63	-	-	-	-	-
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ										
13. การศึกษา	22	817	22	-	-	-	-	-	-	-
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	138	22609	122	16	16	-	-	-	-	-
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	271	15443	254	17	17	1	-	2	-	1
16. ธุรกิจส่วนตัวส่วนบุคคล										
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆและสมาชิก	6	241	6	-	-	-	-	-	-	-
18. ไม่ทราบ										
รวม	16804	1565475	14819	1985	1985	17	57	122	1	64

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 26 มกราคม 2553)
หมายเหตุ : สถาป. (สถานประกอบการ) แต่จะแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ตาราง 19 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง	ปี 2553 (มกราคม - ธันวาคม 2553)		
	แห่ง	ครั้ง	คน
การแจ้ง/ยุติข้อเรียกร้อง			
1. การแจ้งข้อเรียกร้อง	339	385	247,309
2. การยุติข้อเรียกร้อง	335	380	246,402
2.1 การยุติโดยไม่เกิดข้อพิพาทแรงงาน	283	317	216,997
- ตกลงกันเอง	281	315	216,814
- ถอนข้อเรียกร้อง	1	1	75
- อื่น ๆ	1	1	108
2.2 การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	52	63	29,405
3. ข้อเรียกร้องยังไม่ยุติ	4	5	907
การเกิดข้อพิพาท/ยุติข้อพิพาท			
1. การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	67	78	54,999
2. การยุติข้อพิพาทแรงงาน	65	76	54,399
- ยุติภายใน 5 วัน	17	19	14,090
- ยุติเกิน 5 วัน	41	48	20,152
- ชี้ขาดโดยบังคับ	2	2	961
- ชี้ขาดโดยสมัครใจ	-	-	-
- อื่น ๆ	5	7	19,196
3. ข้อพิพาทแรงงานยังไม่ยุติ	2	2	600
การเกิดข้อขัดแย้ง/ยุติข้อขัดแย้ง			
1. การเกิดข้อขัดแย้ง	164	208	105,592
2. การยุติข้อขัดแย้ง	157	199	100,137
- ตกลงกันได้	148	182	97,015
- ถอนเรื่อง	2	3	301
- ฟ้องศาลแรงงาน	5	11	2,082
- อื่น ๆ	2	3	739
3. การผลงาน	7	9	5,455
4. ข้อขัดแย้งยังไม่ยุติ	3	3	1,681

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ข้อมูลได้จากการประมวลผลทางระบบ Web Application ปี 2552 ณ วันที่ 26 มกราคม 2553

หมายเหตุ : สถานประกอบการบางแห่งมีการยุติข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้งได้มากกว่า 1 วิธี

ตาราง 20 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้าง จำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนกันยายน 2553

ภูมิภาค ขนาด สปก.	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง และปริมณฑล		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร	
	สปก. (แห่ง)	ผลิต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลิต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลิต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลิต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลิต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผลิต. (คน)
< 10 คน	98,331	351,161	79,926	288,252	34,220	115,668	33,686	108,482	31,051	105,005	277,214	968,568
10 - 19 คน	19,662	264,358	17,496	236,994	5,732	77,155	5,630	76,714	5,002	66,914	53,522	722,135
20 - 49 คน	12,774	387,125	13,258	407,434	3,499	104,065	3,851	114,327	3,060	92,869	36,442	1,105,820
50 - 99 คน	4,226	293,181	5,169	362,024	959	65,611	1,207	83,014	1,081	75,283	12,642	879,113
100 - 109 คน	2,233	311,767	3,461	486,740	476	65,080	538	74,839	614	84,202	7,322	1,022,628
200 - 499 คน	1,425	430,898	2,422	739,758	263	77,130	323	100,442	295	87,973	4,728	1,436,201
500 - 999 คน	440	303,383	759	521,639	82	55,175	111	74,495	78	51,849	1,470	1,006,541
≥ 1,000 คน	269	710,860	418	867,935	32	67,965	48	101,514	22	45,004	789	1,793,278
รวม	139,360	3,052,733	122,909	3,910,776	45,263	627,849	45,394	733,827	41,203	609,099	394,129	8,934,284

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : สปก. = สถานประกอบการ   ผลิต. = ผู้ประกันตน

ตาราง 21 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัด	ไตรมาส 4/2550	ไตรมาส 1/2551	ไตรมาส 2/2551	ไตรมาส 3/2551	ไตรมาส 4/2551	ไตรมาส 1/2552	ไตรมาส 2/2552	ไตรมาส 3/2552	ไตรมาส 4/2552	ไตรมาส 1/2553	ไตรมาส 2/2553	ไตรมาส 3/2553	ไตรมาส 4/2553
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	72.92	71.36	72.95	73.4	72.81	71.40	73.13	73.49	73.00	71.67	71.90	73.07	72.56
อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	41.64	35.72	38.33	42.46	42.09	35.35	38.41	41.53	40.39	35.10	35.70	40.69	29.61
อัตราการจ้างงานนอกเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	58.36	64.28	61.67	57.54	57.91	64.65	61.59	58.47	59.61	64.90	64.30	59.31	42.13
อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต	14.69	16.19	15.11	13.83	13.88	15.30	14.29	13.81	13.65	14.87	14.60	13.41	10.01
อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน	40.88	39.39	56.52	67.05	55.69	46.93	66.14	114.59	88.80	48.54	77.87	74.95	62.32
อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน	39.97	35.84	47.45	54.26	40.04	17.51	30.75	72.56	60.88	50.51	54.12	73.71	71.73
อัตราการว่างงาน - ทหารอาชีพจักร	1.11	1.65	1.39	1.18	1.33	2.08	1.75	1.17	0.98	1.13	1.30	0.87	0.85
อัตราการว่างงาน - กรุงเทพมหานคร	0.94	1.51	1.5	1.3	1.36	1.41	1.80	1.22	0.97	0.96	1.10	1.09	0.76
อัตราการว่างงาน - ภาคกลาง	1.34	1.26	1.3	1.35	1.51	1.86	1.59	1.25	1.12	1.10	1.30	1.00	0.86
อัตราการว่างงาน - ภาคเหนือ	1.00	1.61	1.29	1.05	1.00	1.76	1.42	1.18	0.74	0.91	1.10	0.81	0.66
อัตราการว่างงาน - ภาคตะวันออก / หนือ	0.97	2.19	1.44	1.05	1.13	2.42	2.0	1.01	0.80	1.35	1.30	0.79	0.62
อัตราการว่างงาน - ภาคใต้	1.28	1.34	1.54	1.26	1.94	2.60	1.81	1.40	1.53	1.10	1.80	0.77	1.73
อัตราการว่างงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ	15.95	12.52	11.85	10.51	12.75	11.35	11.59	9.30	11.92	5.82	7.81	4.36	7.67
อัตราการว่างงานที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ	24.45	18.01	13.75	10.48	15.44	16.02	16.84	13.23	17.65	14.08	12.33	10.70	23.69
อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	7.43	5.18	3.14	2.46	2.54	9.12	2.53	4.61	4.40	4.95	1.02	1.33	4.5
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	9.16	9.13	5.32	5.91	9.89	14.45	8.61	9.47	8.80	15.13	3.83	5.04	14.84

บรรณานุกรม

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2553). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร. ไตรมาส 1-4 ปี 2553*
- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (2553). *การส่งเสริมการมีงานทำ ปี 2553*
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (2553). *การพัฒนาศักยภาพแรงงาน ปี 2553*
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (2553). *การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ ปี 2553*
- สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. (2553). *การประกันสังคม ปี 2553*
- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (2553). *การขึ้นทะเบียนขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ปี 2552 – 2553*

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสมเกียรติ

ฉายะศรีวงศ์

ปลัดกระทรวงแรงงาน

นายสุนันท์

โพธิ์ทอง

รองปลัดกระทรวงแรงงาน

ดร.อำมร

ชาวลิต

ผู้อำนวยการสำนักตรวจและประเมินผล

รักษาราชการในตำแหน่งที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กองบรรณาธิการ

นางนภสร

ทุ่งสุกใส

ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน

นางศิริลักษณ์

ฉะนันท์

นักวิชาการแรงงานชำนาญการ

นางสุจิตรา

พลฤทธิ์

นักวิชาการแรงงานชำนาญการ

นางสาวกมลวรรณ

อุยโต

เจ้าหน้าที่สถิติ

นายอรรคพล

รุ่งเรือง

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

นายวิฑิต

โกมล

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

ขอบคุณผู้ร่วมจัดทำ

ทุกกรม / สำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน
และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานรวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน

ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือค่าประมาณ

ท่านสามารถติดตามรายละเอียดเนื้อหาสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้ที่ www.mol.go.th

หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาติดต่อศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน

สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หมายเลข 02 232 1159 - 60 E-mail : informal@mol.go.th

วิสัยทัศน์กระทรวงแรงงาน
“แรงงานมีผลิตภาพสูง มีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

ค้นหารายงานสถานการณ์แรงงานย้อนหลังได้ที่ www.mol.go.th เลือกปีพิจารณา

สงวนลิขสิทธิ์ในรายงานฉบับนี้โดยกระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ
การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ
จะถือว่าผิดกฎหมาย